

KAITSEMINISTEERIUM

**KAITSEMINISTEERIUMI
MAJANDUSAASTA ARUANNE 2010**

**KAITSEMINISTEERIUMI
VALITSEMISALA KONSOLIDEERITUD
MAJANDUSAASTA ARUANNE**

Aruandekohustuslase nimetus:	KAITSEMINISTEERIUM
Majandusaasta algus:	01. jaanuar 2010
Majandusaasta lõpp:	31. detsember 2010
Aadress:	Sakala 1, Tallinn 15094
Registreerimiskood:	70004502
Telefon:	+372 717 0022
Faks:	+372 717 0001
E-post:	<u>info@kmin.ee</u>
Interneti kodulehekülg:	<u>www.kmin.ee</u>
Tegevjuht:	kantsler Mikk Marran

Majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest ja siseauditi eest vastutava isiku arvamusel majandusaasta aruande kohta.

Dokument koosneb 69 leheküljest.

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
TEGEVUSARUANNE.....	6
ÜLEVAADE TEGEVUSKAVADE TÄITMISE ARUANDEST.....	6
ÜLEVAADE ORGANISATSIOONIST JA TÄHTSAMATEST MAJANDUSNÄITAJATEST.....	14
ÜLEVAADE VALITSEMISALAS VÕI VALITSEVA MÕJU ALL OLEVATE MUUDE JURIIDILISTE ISIKUTE KOHTA..	26
KAITSEMINISTRI HINNANG SISEKONTROLLISÜSTEEMI KOHTA JA ÜLEVAADE TEGEVUSEST SISEAUDITI KORRALDAMISEL	36
KONSOLIDEERIMISGRUPI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE.....	37
BILANSS	37
TULEMIARUANNE	38
RAHAVOOGUDE ARUANNE	39
VARADE JA KOHUSTUSTE VAHE MUUTUSE ARUANNE.....	40
RIIGIEELARVE TÄITMISE ARUANNE	40
LISAD KONSOLIDEERIMISGRUPI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDELE	42
Lisa 1 Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid	42
Lisa 2 Konsolideeritud asutused.....	48
Lisa 3 Raha ja selle ekvivalendid.....	48
Lisa 4 Tehingud avaliku sektori ja sidusüksustega	49
Lisa 5 Maksunõuded ja kohustused.....	50
Lisa 6 Muud nõuded ja kohustused.....	50
Lisa 7 Varud.....	52
Lisa 8 Osalus sihtasutuses.....	53
Lisa 9 Osalus tütarettevõttes.....	53
Lisa 10 Kinnisvarainvesteeringud.....	53
Lisa 11 Materiaalne põhivara	55
Lisa 12 Immateriaalne põhivara.....	56
Lisa 13 Eraldised ja tingimuslikud kohustused	57
Lisa 14 Laenukohustused.....	58
Lisa 15 Saadud ja antud toetused	59
Lisa 16 Kaupade ja teenuste müük.....	61
Lisa 17 Muud tulud.....	61
Lisa 18 Tööjõukulud.....	62
Lisa 19 Majandamiskulud.....	64
Lisa 20 Põhivara amortisatsioon.....	65
Lisa 21 Siirded.....	65
Lisa 22 Selgitused eelarve täitmise aruande juurde.....	66
Lisa 23 Bilansivälised varad ning nõuded ja kohustused.....	66
Lisa 24 Sündmused pärast bilansipäeva.....	67
HINNANG MAJANDUSAASTA ARUANDE ÕIGSUSE JA TEHINGUTE SEADUSLIKKUSE KOHTA	68
ALLKIRJAD MAJANDUSAASTA ARUANDELE.....	69

SISSEJUHATUS

Aastat 2010 oleme nimetanud strateegiliseks aastaks, mil meie kaitsealane mõtlemine nii Eesti kui NATO tasandil sai väljendatud uutes strateegilistes dokumentides, mis panevad aluse järgnevatel aastatel tegemistele eritasandite kaitsealase koostöö, plaanide ja võimarenduse vallas.

Kaitseministeeriumi juhtimisel koostati 2010. aastal *riigikaitse strateegia*. Sellega on esmakordselt riigi ühes kaitsealases alusdokumendis käsitletud riigikaitset laiemana kui lihtsalt sõjaline kaitse. Arusaam, et keskendudes vaid sõjalisele kaitsele, ei suuda me haarata tänapäeva julgeolekukeskkonna kogu ohtudespektrit, oli tekkinud juba varem. Viimastel aastatel oleme olnud tunnistajaks, kuidas traditsiooniliste sõjaliste ohtude kõrval nõuavad üha enam tähelepanu uued ja ka kombineeritud meetodid, milles traditsioonilised ründemeetodid on ühendatud küberrünnakute, manipulatsiooniga energiavaldkonnas või vaenuliku õõnestustegevusega. Sellises keskkonnas võimaldab riigi julgeolekut tagada vaid riigikaitse lai käsitlus, mis näeb riigikaitset tervikuna ja hõlmab ka mittesõjalist tegevust.

Riigikaitse strateegia sätestab kuus valdkonda, millel on otsene puutumus riigi kaitsega ning mis üksteist täiendades moodustavad ühtse ja tervikliku süsteemi: sõjaline kaitse, tsiviilsektori toetus sõjalisele kaitsele, rahvusvaheline tegevus, elutähtsate teenuste toimepidevuse ja sisejulgeoleku tagamine ning psühholoogiline kaitse. Nende valdkondade ühendamise ühtseks riigikaitse süsteemiks eeldab riigiülest koostööd nii planeerimise kui juhtimise osas.

Kuna riigikaitset riigilaiusena käsitlev dokument ei oleks vastanud oma sisult senisele *sõjalise kaitse strateegilisele kavale*, algatasime rahuaja riigikaitse seaduse muutmise, millega sätestati riigikaitse strateegia. Suunise riigikaitse laiaks käsitluseks annab uuendatud dokument *Eesti julgeolekupoliitika alused* (JPA), mis võeti Riigikogus vastu 2010. aasta mais ning mis on sarnaselt riigikaitse strateegiale mitmete riigiasutuste koostöö tulemus. Riigikaitse strateegia alusel koostatakse uus 10-aastane planeerimisdokument, mis käsitleb riigikaitset laiemana kui senises dokumendis *sõjalise kaitse arengukava*.

2010. aastal valmistasime ette ka eelnõu, millega panime aluse Kaitsealiidu küberkaitseüksuse ehk Küberkaitsealiidu moodustamisele. Küberkaitsealiidu peamine ülesanne on kaitsta meie e-eluviisi hõlmates sealhulgas ka küberturbesse puutuvate teadmiste jagamise.

Lisaks riigikaitse alusdokumentide uuendamisele, toimus Kaitseministeeriumis 2010. aasta jooksul protsess, mis haaras endaga kogu ministeeriumi töötajaskonna. Esmakordselt sõnastasime Kaitseministeeriumi *visiooni, missiooni ja põhiväärtused*. Riigikaitse on oma olemuselt alahoidne ja konservatiivne. Sama põhimõtet väljendab ka meie missioon, mis rõhutab vajadust hoida ära Eesti vastu suunatud rünnakud ja tagada, et Eesti suudaks end väliste ohtude eest kaitsta. Kaitseministeeriumi visiooni leppisime kokku kümne-aastasest perspektiivist, kuid mitmed neist jäävad põhimõtetena püsima ka siis, kui eesmärgina on nad saavutatud, puudutagu see NATO kollektiivkaitset, suhteid liitlastega, Kaitseministeeriumi personali tugevust ja asjatundlikkust või ühiskonna valmidust oma riiki kaitsta. Ka meie põhiväärtused näitavad meie alahoidlikkust oma riigi suhtes, mis hõlmab tänapäeva julgeolekukeskkonnas möödapääsmatult vajaliku innovatiivsuse.

Aastal 2010 uuendati ka NATO kaitseplaneerimise ühte alusdokumenti, *NATO strateegilist kontseptsiooni* (SK). Selle protsessi algatas endine peasekretär Jaap de Hoop Scheffer, ja viis lõpule uus peasekretär Anders Fogh Rasmussen, kes kutsus sel eesmärgil ellu nn Tarkade meeste kogu ning konsulteeris liikmesriikidega läbi eri tasandi kohtumiste ning spetsiaalsete konverentside. Kaitseministeerium osales SK uuendamise protsessis aktiivselt ja edukalt, mis tähendab, et uus dokument kajastab meie strateegilist mõtlemist ning adresseerib meie julgeolekupoliitilisi väljakutseid.

Aasta lõpus kinnitas Vabariigi Valitsus ka uue Eesti kui vastuvõtva riigi toetuse (HNS) kontseptsiooni, mis annab riigiasutustele juhiseid vastuvõtva riigi toetuse planeerimiseks ja täideviimiseks rahuajal ja kriisi- või sõjaolukorras Eesti Vabariigi territooriumil. HNS kontseptsiooni uuendamise aluseks oli 2009. ja 2010. aastal läbiviidud õppus Baltic Host. See on NATO riikides ainulaadne õppus, mistõttu kaalutakse võimalust korraldada antud õppus tulevikus NATO õppusena, mis oleks seotud olemasolevate NATO reageerimisjõudude (NRF) õppustega ja käsitleks põhiliselt liitlasvägede kohalesaabusisega seotud tegevuste planeerimist ja läbimängimist Balti riikides.

2010. aastal toimus esmakordselt mereväeõppuse BALTOPS raames ka maabumisõppus, ning USEUCOMi juhtimisel seni Saksamaal korraldatud *Sabre Strike*. Need aasta jooksul edukalt läbi viidud õppused on tunnistus sellest, et oleme saavutanud väga tiheda ja tulemusriikka koostöö oma liitlastega.

Septembris avasime pidulikult Ämari Lennubaasi liiklusala. Lennubaasi renoveerimisprojekt sai alguse 2006. aastal, kui NATO kinnitati vastav võimepakett, ning täieliku tegutsemisvalmiduse saavutab Lennubaas 2015. aastal, kui Ämarist on võimalik pidevalt toetada NATO õhuturbe ja õhukaitse operatsioone ning on tagatud HNS võime.

Kaitseväes ja Eesti sõjalises kaitses üldiselt on aktiivselt tegeletud sõjalise planeerimise ja mobilisatsiooni ettevalmistamise küsimustega. Võime täna kindlalt tõdeda, et meil on olemas kõik vajalikud plaanid riigi sõjaliseks kaitsmiseks.

TEGEVUSARUANNE

Ülevaade tegevuskavade täitmise aruandest

Sõjaline riigikaitse

Strateegilised eesmärgid:

Esmase iseseisva kaitsevõime, kollektiivsesse julgeolekusse panustamise võime ning tsiviilvõimude abistamise võime väljaarendamine

Indikaatorite (sihttasemet) saavutamine:

Planeerimisperioodil on jätkunud toimiva valmidus- ja mobilisatsioonisüsteemi välja arendamine. Kaitseväge reservüksuste ettevalmistamine on toimunud ajateenistuse baasil, vastavalt operatiivstruktuuri üksuste ettevalmistamise kavale. Planeerimisperioodi jooksul on loodud Kaitseväge ja Kaitseliidu kiirreageerimisüksuste baasil rahuaegne kiirreageerimisvõimekus.

Miinitõrjeoperatsioonide võime raames on merevägi arendanud miinitõrjeoperatsioonide planeerimist ja juhtimist Eesti vastutusallas, tagatud on koostöövõimelisus liitlastega.

Õhuoperatsioonide osas on õhuvägi jätkanud rahvusliku õhuruumi jälgimist, õhuruumi ja lennueeskirjade rikkumiste registreerimist 24/7 põhimõttel ning vastava info edastamist NATO ühisesse õhukaitsesüsteemi - *NATO Integrated Air Defence System* (edaspidi NATINADS).

Eesti on panustanud kollektiivse julgeoleku tagamise mahus, mis vastas Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni (*North Atlantic Treaty Organization*, edaspidi NATO) seatud eesmärkidele.¹ NATOle deklareeritud üksused ja võimed on olnud koostegutsemisvõimelised ning vastanud NATO väevõime-eesmärkidele.

Vastavalt rotatsiooniplaanile on maavägi panustanud kokkulepitud ulatuses NRFi (*NATO Response Force*), mereväe allüksused on osalenud riigivälistes mereoperatsioonides, regulaarselt on panustatud miinijahtijatega NRFi, NATO alalise miinitõrjeüksuse SNMCMG 1 (*Standing NATO Mine Countermeasures Group*) ja BALTRONi (*Baltic Naval Squadron*) koosseisu. Rahvusvaheliste operatsioonide ja kiirreageerimisüksuste mehitamine on toimunud vastava rakenduskava alusel.

Kaitsevägi on osalenud rahvusvahelistel õppustel ning lähtuvalt rotatsiooniplaanist viinud läbi ka nende korraldamise (BALTOPS, SABRE STRIKE, BALTIC HOST jne).

Kaitseministeerium valitsemisala on toetanud sisejulgeolekut vastavalt määratud ülesannetele sh osalemine riigisisises kriisireguleerimises. Kaitseliidu seaduses on täpsustatud Kaitseliidu ülesanded tsiviilvõimude abistamise osas. Kaardistatud on Kaitseväge ja Kaitseliidu tsiviilvõimude abistamise ressursid. Küberjulgeoleku valdkonnas on arendatud Kaitseliidu küberkaitseüksusi tsiviilvõimude abistamiseks.

Selgitused eesmärgi saavutamise kohta:

Jätkus Ämari Lennubaasi plaanipärane arendamine (infrastruktuuri ehitus ning side- ja navigatsiooniseadmete hange), mis võimaldab saavutada Ämari lennubaasi esmase tegutsemisvalmiduse õhutorbeoperatsioonide ja vastuvõtjariigi toetuse funktsioonide toetamiseks 2012. aasta lõpuks. Maaväe linnakute osas keskenduti infrastruktuuri arendamisel eelkõige tehnika ja varustuse hoiutingimuste parandamisele.

¹ NATO vägede kasutatavuse kriteeriumid, mille kohaselt on 10% maavägede isikkoosseisust operatsioonidel ja 50% on siirmissvõimelised

Tagamaks ettevalmistatud sõjaaja- ja reservüksuste mobiilsus ning tehniline võimekus, keskenduti hangete osas nii täiendava tehnika kui ka varustuse hankimisele.

Kaitseväge operatiivstruktuuri reservüksuste ettevalmistamine ajateenistuskohustuse baasil toimus ettenähtud mahus ning vastavalt üksuste ettevalmistamise kavale. Väeliikide osas viidi läbi planeeritud mahus reservõppekogunemisi. Liitlaskohustuste täitmise ning kollektiivsesse julgeolekusse panustamise osas täideti võetud kohustused.

Õhukomponendi üksused on lõimunud NATO integreeritud õhukaitse süsteemiga NATINADS. Tagatud on NATO tunnustatud õhupildi tootmine ja edastamine. NATO õhuturbe operatsioon kolmes Balti riigis toimib jätkusuutlikult.

Merevägi on vajadusel valmis panustama NATO poolt juhitavatesse operatsioonidesse. Selleks on määratud aastaringset valmiduslaev. Jätkatakse panustamist laeva ja staabiohvitseridega BALTRONI.

Alustatud on Kaitseliidu seaduse kaasajastamist, sealjuures täpsustatakse ning korrigeeritakse Kaitseliidu, kui organisatsiooni õigused ja kohustused. Küberjulgeoleku vallas alustati Kaitseliidu küberkaitse võimekuse planeerimist ja kujundamist.

Tsiviilvõimude abistamise raames jätkub koostöö Politsei- ja Piirivalveametiga ning Päästeametiga. Kaitseliidu eriorganisatsioonide kaudu (Noored Kotkad, Kodutütred ja Naiskodukaitse) teostatakse riigikaitse kasvatustööd, ning toimub isamaalisuse ja kaitsetahte propageerimine.

Hädaolukorra seaduse (edaspidi HOS) raames on Vabariigi Valitsus kinnitanud 2010. aastal erinevaid rakendusakte sh neid, mis reguleerivad Kaitseväge ja Kaitseliidu osalemist päästetöödel.

Keskse riigikaitse toetuse ja juhtimisstruktuuri väljaarendamine

Indikaatorite (sihttasemet) saavutamine:

Juhtimisstruktuur- toimib Eesti kaitsepoliitiliste huvide tõhus esindamine suhetes NATO, Euroopa Liidu ja oluliste partnerriikidega. Kehtib kaitseplaneerimismudel, mis tagab paindliku, ressursisäästliku ja järjepideva sõjaliste võimete arendamise ning ülalhoidmise vastavalt kehtivale julgeoleku-keskkonnale. Korrastatud on kaitseplaneerimisprotsess ning sõjalise juhtimise võime ja juhtimisstruktuuri koostöövõimelisuus NATO ja Euroopa Liiduga. Väeliigid on oma vastutusvaldkonna piires võimelised juhtima väevõimete arendamist, rahuaja asutuste väljaõpet ja administreerimist ning täitma operatiivülesandeid. Valmidus- ja mobilisatsioonisüsteemi osas toimub süsteemi järjepidev täiendamine ning arendamine.

Sõjaliste operatsioonide osana on välja töötatud ja läbi harjutatud vastuvõtva riigi toetussüsteem (*Host Nation Support*, edaspidi HNS). Kolme balti riigi HNS koostöö jätkub iga-aastaselt HNS õppusel Baltic Host. Riigisiseste õppuste planeerimisel kasutatakse HNS andmebaasi (Eesti kui vastuvõtva riigi toetuse riiklik register). Jätkuvalt on loomisel koordinatsioonimehhanism kolme Balti riigi vahel HNSi osutamiseks. Koostöös tsiviilstruktuuridega vaadatakse igal aastal üle riiklike infrastruktuuride ühilduvus vastuvõtu ja edasiliikumise teostamiseks sõbralikele vägedele.

Riigikaitse toetus- Kaitseressursside Amet (edaspidi KRA) peab kaitsevägekohustuslaste arvestust ning tagab määratud kvaliteedis ja koguses nende toimetamise ajateenistusse. Korraldab asendusteenistust, tagab kaitsevägeajateenistuskohustuslaste tegevteenistuskõlblikkuse ja kutsealuste kutsesobivuse hindamise ning tegeleb personali värbamisega lepingulisse tegevteenistusse. Samuti peab riigikaitseks vajalike ressursside üle arvestust ja kavandab nende kasutusele võtmist.

Planeerimisperioodil on eesmärgiks Seli Tervisekeskuse arendamine rahvusvahelistelt operatsioonidelt naasvate kaitseväelaste taastusravialaseks teenindamiseks, lähtudes sealjuures Kaitseväge spetsiifilistest vajadustest.

Eesti Sõjamuuseum- kindral Laidoneri Muuseum (edaspidi Eesti Sõjamuuseum) on Eesti juhtiv sõjaajaloo uurimis- ja teaduskeskus, mille ümber on koondatud sõjaajalooliste ekspositsioonide võrgustik riiklike, munitsipaal- ja erakolleksioonide baasil, mis esitleb tervikpildina sõjaajalugu Eesti kontekstis.

Selgitused eesmärgi saavutamise kohta:

Eesti siseriikliku ja NATO kaitseplaneerimise ühtlustamise raames kinnitati 2010. aastal Riigikaitse strateegia, mis põhineb laiapindse riigikaitse mudelil ning sätestab uued alused Riigikaitse arengukava koostamiseks. Riigikaitse arengukava on planeerimisdokument, mis määratleb kaitsevõime tõstmise prioriteetsed suunad ja võimenõuded, samuti riigikaitse pikaajalised arendusprogrammid ja üldise ressursiraami seotud ametkondadele.

2010 kinnitati Vabariigi Valitsuse poolt uus "Eesti kui vastuvõtva riigi toetuse kontseptsioon", mis on aluseks HNS koordinatsioonimehhanismide ja protseduuride välja töötamisel.

KRA jätkas kaitsevääkohustuslaste registri arendamist, sh erinevate liidestuste täiendamist. Kutsealuste ajateenistusse kutsumise osas järgiti täies mahus Kaitsevää poolset tellimust. Kaitsevääteenistuskohustuslaste tegevteenistuskõlblikkuse ja kutsealuste kutsesobivuse hindamine teostati planeeritud mahus. Mobilisatsiooni ja HNS toetuse osutamise osas jätkati vajalike ressursside täpsustamist ning registrite täiendamist. Värbamiskeskus jätkas ajateenistuse ja Kaitsevää tutvustamist nii koolides, väeosades kui ka erinevatel avalikel üritustel.

Teabeamet jätkas teabehanke eelistuskavas määratletud ülesannete täitmist ning elektroonilise teabeturbe tagamise korraldamist.

Seli Tervisekeskuse poolt pakutava taastusravi peamiseks sihtgrupiks on tegevteenistuses olevad kaadrikaitsevääelased, samas kasutavad keskuse teenuseid tihedalt ka represseeritud ja nendega võrdsustatud isikud (2010. aastal oli represseeritud ja nendega võrdsustatud isikuid 452 ehk 54,9% patsientidest, võrdluseks kaadrikaitsevääelasi viibis keskuses 40 ehk 4,6%, ajateenijaid 169 ehk 20,5% ning kaitseleitlasi 88 ehk 10,6% patsientidest).

2010. aastal täienes oluliselt Eesti Sõjamuuseumi ekspositsioonipind nii kvalitatiivselt kui ka kvantitatiivselt. Edukalt on edenenud Eesti sõjaajalugu käsitlevate trükiste ettevalmistamine ja tootmine. Alustatud on muuseumipedagoogilise tegevusega ning sõjaajalooga tegelevate regionaalsete muuseumite võrgustiku loomisega. Välissuhtluses toimib edukas koostöö Soome ja Rootsi Sõjamuuseumiga.

Olulised tegevused ja nende vahetud tulemused:

1. Operatiivstruktuuri raames on toimunud ettenähtud üksuste ettevalmistamine vastavalt prioritseeringule ja üksuste ettevalmistamise kavale. Ca 3000 ajateenijast määrati ajateenistuse läbimise järel sõjaajaametikohtale ca 2400 reservväelast. Kaitsevää rahuaja juhtimisstruktuuri reformi raames ühendati Kaitsevää Ühendatud Õppeasutustega (edaspidi KVÜÕA) Kaitsevää Võru Lahingukool, mille tulemusel on ühtse juhtimise alla koondatud kõik Kaitsevää õppeasutused. KVÜÕA Sõjakooli 2010. aasta põhikursus saavutas väga hea komplekteerituse taseme.
2. Kasvanud on Kaitseleidu, kui koostööorganisatsiooni roll kogukonnas (koostöökokkulepped Politsei- ja Piirivalveameti ning Päästeametiga). Vaadeldaval perioodil toimus organisatsiooni liikmeskonna arvu oluline kasv (ca 1400 inimese võrra). Alustati Kaitseleidu seaduse kaasajastamist, muuhulgas täpsustatakse ning vajadusel korrigeeritakse Kaitseleidu, kui organisatsiooni õigused ja kohustused. Lähtuvalt operatiivstruktuuri mehitamise kavast, viidi läbi Kaitseleidu baasil moodustavate üksuste tasakaalustatud ja kompleksne arendamine. Toimusid planeeritud staabiharjutused. Samuti viidi läbi planeeritud mahus õppekõneminemisi.
3. Mereoperatsioonide osas tagati valmidus osalemaks NATO juhitud operatsioonidel. Koostöös Kaitseleiduga jätkati Merekaitseleidu arendamist.

4. Õhuoperatsioonide osas teostatakse õhuruumi seiret Eesti Vabariigi õhuruumis ja selle lähialas 24/7 põhimõttel. Valminud on Ämari lennubaasi liiklusalas, lennukite hooldusalas ja lennukikütuse hoidlas. Alustatud on võimete planeerimist ja kujundamist, mis võimaldavad saavutada kontrolli õhuruumi üle mahus, et tagada elutähtsa infrastruktuuri ja sõbralike vägede kaitse.
5. Hädaolukorra seaduse raames kinnitati Vabariigi Valitsuse poolt Kaitseväge ja Kaitseliidu osalemise reguleerimine päästetöödel „Päästesündmusel osalevate riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste ning isikute koostöö kord“.
6. 2010. aastal valmistati ette eelnõu, mille kinnitamisega 20.01.2011 moodustas Vabariigi Valitsus Kaitseliidu küberkaitseüksuse. Kaitseliidu liikmed osalesid e-valimiste ettevalmistamisel, valimiskrakenduse ja andmebaaside testimisel.
7. Liitlaskohustustest lähtuvalt panustas Eesti aktiivselt kollektiivsesse julgeolekusse täites määratud rahvusvahelised kohustused. NATO, Euroopa Liidu ja ÜRO operatsioonidel osales vaadeldaval perioodil kokku ca 500 kaitseväelast. Eesti, Läti ja Leedu korraldasid koostöös Ameerika Ühendriikidega kolm suuremahulist õppust – BALTIC HOST, BALTOPS ja SABER STRIKE, mille käigus harjutati liitlaste vastuvõtmist ning üksuste koostööd eri tasanditel. Laevakaitsemeeskonnaga osaleti ja jätkatakse osalemist 2011 Euroopa Liidu missioonil ATALANTA. Eesti, Läti ja Leedu ühisesse miinitõrjekaadrisse BALTRON panustas merevägi nii laeva kui ka staabiohvitseridega
8. Rutiinse tegevusena toimus HNS-i osutamiseks vajalike ressursside täpsustamine ning registrite täiendamine.
9. Sõjalise kaitse arengukava 2009-2018 (edaspidi Arengukava) alusel jätkati prioriteetsete väevõimete planeerimist ja kujundamist. Arengukava prioriteetidest lähtuvalt toimub valitsemisala nelja-aastast arenguperspektiivi käsitleva dokumendi Sõjalise kaitse tegevuskava – koostamine. 30.12.2010 kinnitas Vabariigi Valitsus Riigikaitse strateegia, mis põhineb laiapinsel riigikaitse mudelil ning sätestab uued alused Riigikaitse arengukava koostamiseks. Tegemist on planeerimisdokumendiga, mis määratleb kaitsevõime tõstmise prioriteetsed suunad ja võimenõuded. Lisaks on dokumendis kajastatud riigikaitse pikaajalised arendusprogrammid ja üldine ressursiraam seotud ametkondadele.
10. KRA jätkas kaitsevækohustuslaste registri arendamist, sh tagati Kaitsevägele ülevaade isikutest, kellele on kehtestatud mobilisatsioonipiirang. 100% täideti Kaitseväge tellimus ajateenistusse kutsutud kutsealuste näitajate osas (haridus, juhiloa olemasolu jne). Mobilisatsiooniresursside ja HNS toetuse osutamiseks teostati vajalike ressursside arvestus ning jätkati vastavate registrite arendamist. Koostöös Kaitseväega viidi läbi kaitsevæeteenistusse võetud ning kaitsevæeteenistusest lahkunute rahulolu uuringud. Jätkati värbamisportaali täiendava arendamisega.
11. Seli Tervisekeskus sai 2010. aastal Andmekaitseinspeksiooni litsentsi, mis omakorda võimaldas taotleda Terviseametilt ambulatoorse taastusravi luba (mis ka saadi) ning selle järel liitumist E-tervise infosüsteemiga. Alustatud on Seli Tervisekeskuse arengukava väljatöötamisega, samuti on Rapla vallas kooskõlastusel tervisekeskuse kinnistu detailplaneeringu projekt.
12. Eesti Sõjamuuseum avas esmakordselt püsiekspositsiooni, mis käsitleb terviklikult Eesti sõjaajalugu muinasajast tänapäevani. Korraldati mitmeid näitusi, sh ka tehnikanäitus Rotermanni keskus. Edukalt lõpetati enam kui kolm aastat kestnud projekti „Eesti Sõjaajaloo Teejuht“, mis annab ülevaate 500 sõjaajaloolisest objektist Eestis. Alustati tegevust muuseumipedagoogika valdkonnas, mille tulemusel paranes oluliselt külastajatele pakutavate teenuste valik ning kvaliteet. Kogude osas viidi läbi kogude täiemahuline inventuur, mille käigus kanti kõik esemed muuseumide infosüsteemi (MUIS) ning korrastati fondiruumid. Muuseumis avati raamatukogu ja lugemissaal, mis on varustatud kõige vajalikuga uurijate igapäevatoeks.

Planeeritud olulised tegevused, mis jäid ellu viimata

2009. aasta eelarvekärbete mõju kandus üle ka 2010. aastasse, mistõttu ajatati mitmeid olulisi investeeringuid infrastruktuuri arendamisse, sh Kirde Kaitseringkonna Tapa linnaku tehnikapargi rajamine ja Miinisadama kaide rekonstrueerimine. Hangete osas avaldasid kärped mõju kogu hangete spektrile, alustades individuaalvarustusest ning lõpetades sõidukitega.

Ülevaade avalike teenuste kvaliteedi parandamisest ja organisatsiooni arendamisest

Eelarve – 2010. aasta Kaitseministeeriumi valitsemisala eelarve oli 4.052.931.500 krooni, sh välisabi 167.428.700 krooni. Finantseerimistingud oli 8.369.600 krooni. Kaitsekulud (*ilma välisabita*) olid kokku 3.893.872.400 krooni. Statistikaameti poolt avaldatud andmete kohaselt moodustasid kaitsekulud 2010. aastal 1,72% SKP-st.

Ümberkorraldused ministeeriumis – 2010. aastal jätkus ministeeriumis projektipõhise juhtimisstiili juurutamine ning viidi läbi töötajate rahulolu-uuring. Ministeeriumi tööplaani osas koostati loetelu 2010. aasta olulisematest aastategevustest.

Kaitseväeväelaste sotsiaalsed tagatised – 2010. aastal on jätkatud tööd vigastatute sotsiaalpoliitika edendamiseks. Teravdatud tähelepanu all on laiapõhjalisema nõustamise (eeskätt psühholoogiline nõustamine) tagamine. 2010. aastal jõustus kaitseväeteenistuse seaduse muudatus, millega laiendatakse teenistusülesannete täitmisel hukkunud kaitseväelase lähedastele riigi poolt makstava ühekordse hüvitise saajate ringi. Kui seni kehtinud korra alusel maksti hüvitist hukkunud kaitseväelase lastele, vanematele, lesele ja perekonnaseaduse alusel hukkunu ülalpidamisel olnud teistele isikutele, siis muudatuse kohaselt on kaitseväelasel õigus nimetada isik või isikud kellele pool hüvitise kogusummast makstakse. Teine pool hüvitise kogusummast makstakse seni kehtinud korra alusel.

Taastusravi pakkumine – jätkub koostöö AS Ida-Tallinna Keskhaigla ja Kaitseväe taastusravi plaanide järgi viiakse Seli Tervisekeskuses läbi taastusravi nendele patsientidele, kes on varem saanud adekvaatset/aktiivset meditsiiniabi kas partnerriigis või Eesti aktiivravihaiglates.

Värbamine ja ajateenistuse korraldamine – 2010. aastal jätkus kaitseväekohustuslaste (KVK) registri tarkvara ja teiste registrite liidestuste täiendamine. Lisaks keskenduti KVK registri arendustegevuse osas kodanike teenindusmugavuste tõstmisele. Selle tarbeks tegi amet keskkonda eesti.ee liidestuse uute teenustega, mis võimaldavad kodanikul tellida endale e-posti või SMS-iga meeldetuletusi arstlikusse komisjoni või ajateenistuse kutsumise kohta. Lisaks on KVK registri funktsionaalsusse lisatud mobilisatsiooni piirangu üle arvestuse pidamine. Nimetatud funktsionaalsus annab Kaitseväele võimaluse saada ülevaadet isikutest, kes on vabastatud mobiliseerimisest ning keda ei kutsuta õppekogunemistele. Ka kõik kaitseväekohustuslased saavad eesti.ee keskkonna kaudu vaadata, kas nende suhtes on rakendatud piirangut mobiliseerimisele või mitte.

KVK registri andmekvaliteedi tõstmine oli 2010. aastal KRA üheks oluliseks tegevuseks. Aadressandmete täpsustamiseks teostati ca 1500 isiku osas järelepärimisi erinevatest allikatest (koolid, kohalikud omavalitsused, Välisministeerium). Reservväelaste andmekvaliteedi tõstmise käigus täiendati arhiivandmetele tuginedes ca 2000 isiku nõukogude aja teenistuse andmeid.

Reservväelastele suunatud teavituskampaania oma kontaktandmete uuendamiseks KVK registris tõi kaasa üle 400 teate kodanike kontaktandmete kohta.

KRA Värbamiskeskus on käinud ajateenistust ja kaitseväge tutvustamas erinevatele sihtrühmadele – gümnaasiumide/keskkoolide ja kutsekoolide õpilastele ning ajateenijatele. Laiemale üldsusele on ajateenistuse ja Kaitseväe kohta infot jagatud messidel ja avalikel üritustel. Jätkati infoedastust (Kaitseväe ja Kaitseliidu vabad teenistuskohad ja ametnike positsioonid) värbamiskeskuse portaali (<http://vk.kra.ee>) kaudu.

Koolinoorte kaitsetahte kasvatamine ja riigikaitseõpetus – Kaitseministeerium panustas olulisel määral riigikaitseõpetust õpetavate koolide toetamise, seda nii laagrite ja ekskursioonide rahastamise, õppematerjalide muretsemise kui ka õpetajate täiendkoolituste näol. Koolidel oli võimalik ministeeriumi kaudu riigieelarvest saada vahendeid lahingupaikade, muuseumide ja Kaitseväe väeosade külastamiseks ning välilaagrite läbiviimiseks. Valikainena kogus riigikaitseõpetus järjest enam populaarsust, mida näitas ka asjaolu, et 2009/2010 õppeaastaga võrreldes oli 2010/2011 õppeaastal riigikaitseõpetust pakkuvate gümnaasiumite arv kasvanud 8 võrra ning ka kutsekoolid said ühe kooli lisaks. Seega kokku õpetati valikainet riigikaitseõpetus 126 koolis - 114 gümnaasiumis ja 12 kutseõppeasutuses. Kui 2009. aasta põhirõhk oli suunatud riigikaitseõpetuse uue ainekava koostamisele, siis 2010. aasta jaanuari lõpuks kinnitati Vabariigi Valitsuse määruse „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ lisana valikaine riigikaitseõpetus ainekava, mille järgi 2010/2011 õppeaastal riigikaitseõpetuse õpetamine koolides toimus/toimub. Seoses gümnaasiumi uue riikliku õppekavaga kahekordistus riigikaitseõpetuse maht (senise 35 tunni asemel on õppeaine mahuks 70 tundi ehk 2 kursust).

Hinnang tegevuskava elluviimisele

2010. aastaks püstitatud eesmärgid said valdavalt täidetud. 2009. aasta eelarvekärped avaldasid otsest mõju ka 2010. aasta tegevustele, mille tulemusena ajatati mitmeid olulisi investeeringuid nii infrastruktuuri arendamisse kui ka hangete teostamisse. Sellest hoolimata suudeti täita võetud rahvusvahelised kohustused ning tagati juba välja arendatud võimete jätkusuutlik ülalhoidmine, sh tagati määratud mahus ajateenijate väljaõpe, hoiti personali värbamine positiivsena ning osaleti ettenähtud üksustega riigivälistel operatsioonidel. Samuti jätkus Arengukavas planeeritud võimearenduskontseptsioonide väljatöötamine.

Projektid teadus-arengustegevuse suunal

2010. aastal Kaitseministeeriumi poolt rahastatud teadus- ja arendusprojektid

2010. aastal lõppenud grandiprojektid:

- Eesti muldade ületamisvõimaluste määramine kaitsejõudude masinatega külmumata maapinnal. 2007. aastal algatatud ja 2010. aastal lõppenud projekti kogumaksumuseks oli 0,87 mln krooni. Kuna projekt oli edukas, toetatakse selle jätkuprojekti käivitamist 2011. aastal.
- Kergsoomuspaneelide valmistamise tehnoloogia väljatöötamine. 2008. aastal algatatud ning 2010. lõppenud projekti kogumaksumuseks oli 1,7 mln krooni. Hinnang projekti tulemustele oli positiivne ning 2011. aastal plaanitakse käivitada jätkuprojekt.

2010. aastal jätkus töö mitmete grandiprojektidega:

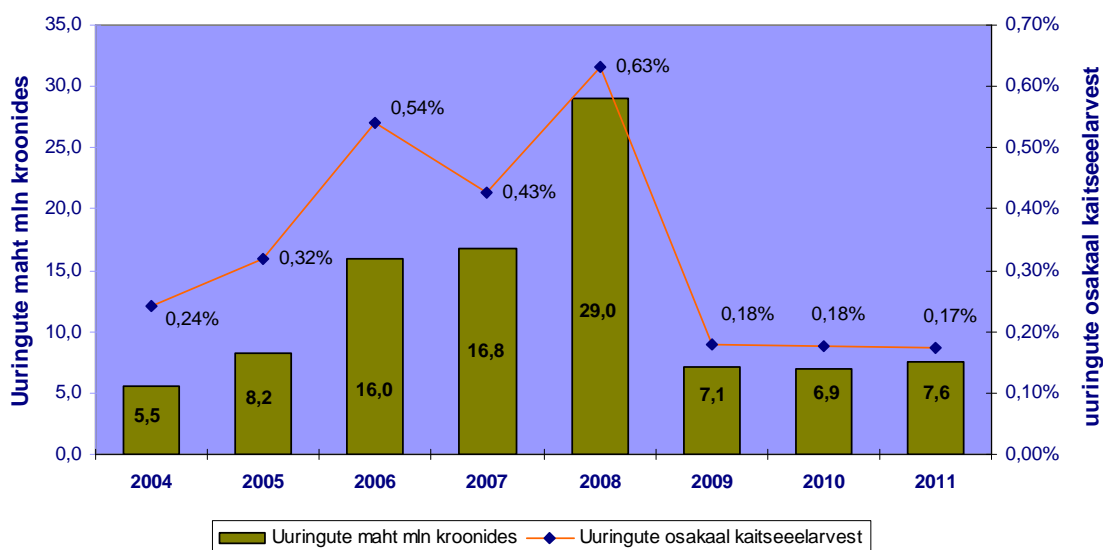
- Portatiivse analüsaatori arendamine keemiliste ründerelvade detekteerimiseks. 2011. aastani kestva projekti kogumaksumuseks on 4,2 mln krooni. (2010. aastal rahastati projekti ca 2 mln krooni ulatuses).
- Kehalise ja vaimse töövõime optimeerimine kuumastressi tingimustes. 2007. aastal algatatud ja 2011. aasta aprillis lõppeva projekti kogumaksumuseks on 5,67 mln krooni.
- Küberkaitse simuleerimistarkvara väljatöötamine. 2008. aastal algatatud ja 2011. aastani kestva projekti üldmaksumus on 2,8 mln krooni. (2010. aastal rahastati projekti 0,96 mln kr ulatuses).
- Raadiojuhtimisega süsteemide talituse monitooring, häirimine ja neutraliseerimine (IRIS). 2007. aastal algatatud ja 2011. aasta juunis lõppeva projekti kogumaksumuseks on 10,6 mln krooni.
- Jalgade koormusjaotuse analüüs ja biomehaanika korrigeerimine ülekoormussündroomide ja -vigastuste ennetamises ning ravis kaitseväelaste militaartreeningus. 2008. aastal alustatud ning 2009. aastal muudetud kujul jätkatud projekti kogumaksumuseks on 0,5 mln krooni.

2010. aastal rahastati teadus- ja arendustegevust mahus 6,9 mln krooni ning 2011. aastal rahastatakse teadus- ja arendustegevust mahus 7,6 mln krooni (ca 0,48 mln eurot).

Viimasel kümnel aastal, st aastatel 2001-2010 on Kaitseministeeriumi valitsemisalas investeeritud strateegilistesse uuringutesse ja arenguprojektidesse kokku 102 mln krooni. Teadusprojektide rahastamine langes oluliselt 2009. aastal tingituna riigi eelarvekärbetest ning on jäänud viimasel kolmel aastal 7 - 8 mln krooni vahemikku, moodustades kaitsekulutustest ligikaudu 0,18% protsenti. Alltoodud graafikul on esitatud andmed 2011. aasta kohta vastavalt teadusuuringuteks 2011. aasta alguses kinnitatud eelarvele, teistel aastatel vastavalt tegelikele väljamaksetele.

Strateegilised uuringud ja arenguprojektid

Projektid Kaitseministeeriumi valitsemisalas keskkonnahoiu suunal

Keskkonnakaitse korraldamisel Kaitseministeeriumi valitsemisalas lähtutakse Kaitseministeeriumi keskkonnapoliitikast. 2010. aastal toimus keskkonnapoliitika ja keskkonnategevuskava 2011-2014 uuendamine, mis kinnitati kaitseministri 09.08.2010 käskkirjaga nr 292. Keskkonnapoliitikas sõnastatud peamine eesmärk on säilitada, kaitsta ja võimalusel ka taastada loodust ja keskkonda. Peamine vahend keskkonnapoliitika rakendamiseks on keskkonnajuhtimissüsteem, mille väljatöötamine jätkus 2010. aastal. Kaitseministeeriumi keskkonnapoliitika on kättesaadav ministeeriumi kodulehel <http://www.kmin.ee/et/riigikaitse-ja-keskkond>.

2010. aasta peamised keskkonnategevused olid seotud järgmiste aspektidega:

1) Mürä ja vibratsioon. Toimus mürä mõõtmine ja modelleerimine Klooga harjutusväljal ning Nõval maalt merele suunatud õhutõrje laskeharjutuste ajal. Samuti mõõdeti seal vibratsiooni. Töötati välja Nursipalu harjutusvälja mürä seire lahendus. Alustati mürä modelleerimisega Kikepera harjutusväljal.

2) Linnustik. Viidi läbi linnustiku uuringud Nõva piirkonnas hindamaks õhutõrje laskeharjutuste mürä mõju piirkonna elustikule.

Kõigi nimetatud uuringute eesmärk on tuvastada varakult kaitseväge tegevuse võimalikud negatiivsed mõjud, et neid leevendada või ära hoida.

Klooga harjutusvälja detailplaneeringu raames teostati 2010. aastal keskkonnamõju strateegiline hindamine, millega kirjeldati olemasolevad loodusväärtused ning hinnati Klooga harjutusvälja arendusega kaasnevat mõju neile. Hindamise tulemusena kinnitati leevendavate meetmete ja seirete pakett, mida on vaja harjutusvälja arendamisel järgida. Kloogal nagu ka teistel harjutusväljadel on peamised keskkonnaaspektid mürä, tuleohutus, mõju kaitsealustele liikidele ja rohelisele võrgustikule.

Uuringuteks ja keskkonnamõjude hindamiseks kulus 2010. aastal ca 576 tuhat krooni.

2010. aastal panustati jätkuvalt Kaitseministeeriumi valitsemisel olevate maa-alade korrastamisse. Lammutustöid teostati Tallinnas (Filtri tn 5), Tartus (Raatuse tn), Jõhvi linnakus, Pakri poolsaarel, Keskpõlügenil ja Koogi lasketiirus – kokku ca 60 hoonet ja rajatist.

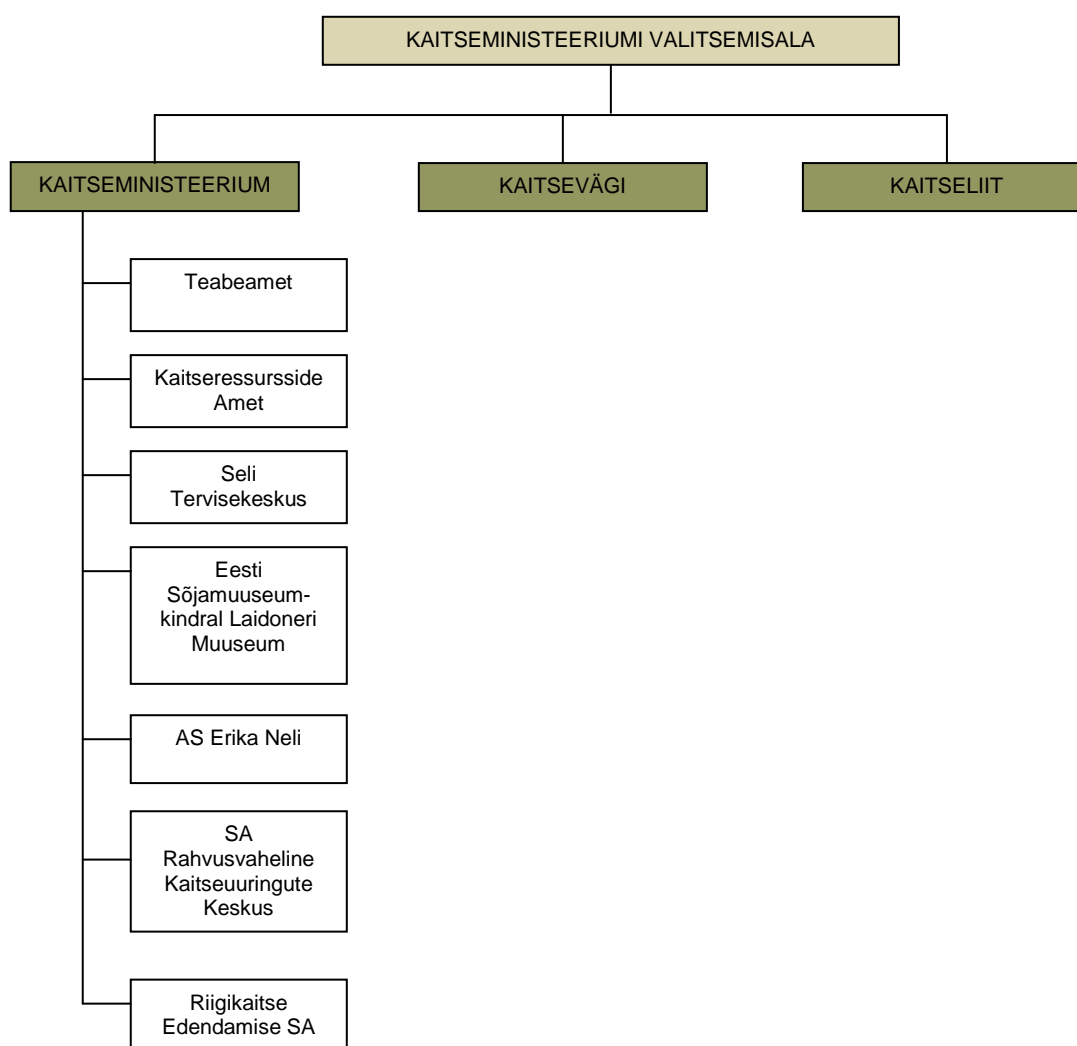
2011. aasta peamised keskkonnategevused on seotud keskkonnajuhtimissüsteemi väljatöötamisega Mereväes ja Õhuväes. Alustatakse Kikepera harjutusvälja keskkonnamõju hindamisega, sh erinevad uuringud. Korrastatakse keskkonnaseirete süsteem Kaitseministeeriumi valitsemisalas. Alustatakse müra regulatsiooni väljatöötamisega ning jäätmekäitluse korrastamisega valitsemisalas.

Ülevaade organisatsioonist ja tähtsamatest majandusnäitajatest

Kaitseministeeriumi valitsemisala struktuur

Kaitseministeeriumi valitsemisala koosseisu kuuluvad ministeerium koos ministeeriumile otsealluvusega asutustega ning Kaitsejõud (Kaitsevägi koos Kaitseliiduga), samuti riigi asutatud sihtasutused ja ettevõtted. Kaitsevägi on alates 01.01.2009 üks sõjaväeliselt korraldatud valitsusasutus. Kaitseministeerium, Teabeamet ja Kaitseressursside Amet on valitsusasutused. Eesti Sõjamuuseum- kindral Laidoneri Muuseum ja Seli Tervisekeskus on valitsusasutuse hallatavad riigiasutused.

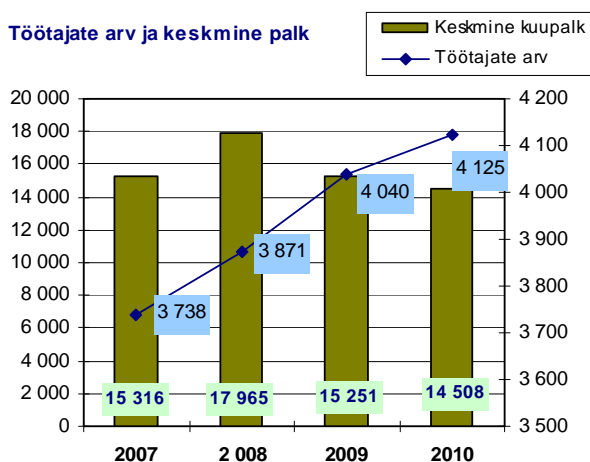
Personal

Kaitseministeeriumi valitsemisalas töötas 2010. aastal kokku 4.125 koosseisulist töötajat². Võrreldes 2009. aastaga kasvas keskmine töötajate arv valitsemisalas 85 töötaja võrra ja võrreldes 2007. aastaga on lisandunud 2010. aastaks 387 töötajat. 2010. aasta töötajate arv võrreldes eelneva, 2009. aastaga vähenes Kaitseministeeriumis ja Kaitseressursside Ametis. Töötajate arvu juurdekasv oli Kaitseväes, Seli Tervisekeskuses ja Eesti Sõjamuuseumis.

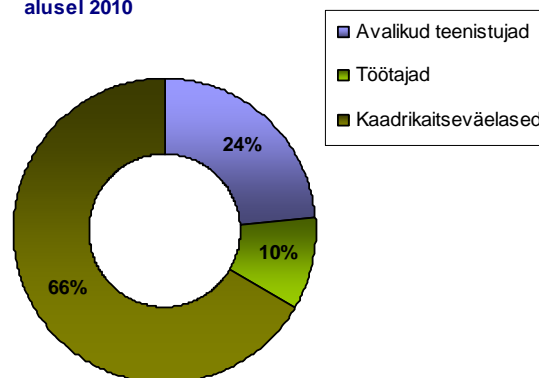
	Kaitseministeerium			Kaitsevägi			Kaitseressursside Amet			Seli Tervisekeskus			Eesti Sõjamuuseum		
	2010	2009		2010	2009		2010	2009		2010	2009		2010	2009	
Avaliku teenistuse ametnikud	198	224	-26	697	656	41	78	85	-7	0	0	0	0	0	0
Töötajad	8	8	0	352	345	7	6	6	0	22	17	5	11	10	1
Kaitsevälased	0	0	0	2 750	2 685	65	3	4	-1	0	0	0	0	0	0
Kokku	206	232	-26	3 799	3 686	113	87	95	-8	22	17	5	11	10	1

Töötajate arvu kahanemine Kaitseministeeriumis tulenes peamiselt kahest asjaolust: 2009. aasta sügisel toimus koondamine ning 2009. aasta detsembris viidi ellu struktuurireform, millega kaotati üks juhtimistasand- bürojuhatajad. Senised bürojuhatajad viidi üle nõunike ametikohtadele ning nõunikud peaspetsialistide ametikohtadele. Reformi käigus teisele ametikohale üleviimise ettepaneku mitteaktsepteerimisel võtsid osad töötajad koondamise ning täitmata jäänud ametikohtade mehitamine toimus järk-järgult 2010. aasta kestel.

Keskmine brutokuupalk oli Kaitseministeeriumi valitsemisalas 2008. aastal pea 18 tuhat krooni. Võrdlusena eesti keskmine brutokuupalk Statistikaameti andmetel oli 2008. aastal 12,9 tuhat krooni. 2010. aastaks on keskmine kuutasu langenud Kaitseministeeriumi valitsemisalas 14,5 tuhandele kroonile ehk -19% 2008. aasta tippasemest. Eesti keskmine brutokuupalk 2010 IV kvartalis oli 12,7 tuhat krooni, aasta keskmine palk on prognoositavalt mõnevõrra väiksem (eesti keskmine brutopalk langes kriisi jooksu veidi üle 5%).

Töötajate jagunemine töösuhte alusel 2010

Kaitseministeeriumi valitsemisala töötajate koguarvust 2010. aastal olid 66% kaadrikaitsevälased, 24% avalikud teenistujad ning 10% töötajad.

² Keskmine töötajate arv taandatuna täistööajale; ei arvesta koosseisuväliseid töötajaid (reservõppekogunemistele kutsutud ja välisteenistujate abikaasad) ja Teabeameti isikkoosseisu.

Kaitseministeerium osales 2010. aastal Fontese poolt korraldatud palgauuringus. Selle protsessi käigus jaotati ministeeriumi ametikohad tööperedesse Fontese Tööperede Kataloog 2010 alusel, mis võimaldas võrrelda ministeeriumi ametikohtade palgataset samatüübilist tööd tegevate ametikohtadega Eesti tööjõuturul. Avaliku halduse asutuste osakaal kõigist uuringu osalenud ettevõtetest oli 4%, mistõttu võimaldab Fontese palgauuring võrrelda ministeeriumi palgataset valdavalt erasektoriga. Ligi 80% ministeeriumi ametikohtadest jääb oma palgatasemelt allapoole Fontese palgauuringu vastava tööpere mediaanpalka.

Rahandusministeeriumi poolt avaldatud ministeeriumite keskmiste palkade võrdluses 31.03.2010. seisuga paiknes Kaitseministeeriumi oma palgatasemelt tagant poolt kolmandal kohal. Madal palgatase mõjutab lisaks teenistujate motivatsioonile ka uute töötajate värbamist. Kõige enam mõjutab madal palgatase värbamist ametikohtadele, mis ei ole rõhutatult Kaitseministeeriumi ning avaliku halduse spetsiifilised – peamiselt tugistruktuurid (eelkõige õigus- ja infotehnoloogia valdkond). Nimetatud valdkondades esines 2010. aastal mitmeid olukordi, kus konkursil osalenud parim kandidaat loobub ametikohale nimetamisest madala palgataseme tõttu.

Töötajate töötasude üldsummad 2010. aasta kohta esitatud raamatupidamisaruande lisas nr 18, samas lisas on esitatud ka valitsemisala asutuste lõikes kõrgemale- ja tegevjuhtkonnale arvestatud tasud.

Olulisemad finantsnäitajad

	2010	2009	2008	2007	2006
BILANSINÄITAJAD (tuh kr)					
Bilansimaht	6 319 745	6 625 683	6 001 047	5 732 746	5 183 431
Bilansimahu kasv	-4,60%	10,40%	4,6%	10,60%	11,20%
s.h. käibevarad aasta lõpus	216 359	398 725	433 883	1 104 461	1 221 184
põhivarad aasta lõpus	6 058 386	6 226 958	5 567 164	4 628 285	3 962 247
Kohustused aasta lõpus	3 329 622	3 122 731	2 246 897	230 255	234 012
Riigieelarvesse kuuluv netovara aasta lõpus	2 990 123	3 502 952	3 754 150	5 502 491	4 949 419
TULEMIARUANDE NÄITAJAD (tuh kr)					
Tegevustulud	129 107	403 296	129 422	84 864	125 301
Tegevuskulud	-4 355 104	-4 718 127	-3 857 410	-3 051 913	-2 602 462
s.h. tööjõukulud	-1 378 289	-1 551 128	-1 151 094	-943 805	-793 688
majandamiskulud	-2 449 341	-2 622 510	-2 199 852	-1 685 308	-1 490 377
antud toetused	-527 474	-544 489	-506 464	-422 800	-318 397
Tegevustulem	-4 225 997	-4 314 831	-3 727 988	-2 967 049	-2 477 161
Finantstulud ja -kulud	-153 280	-118 904	1 675	-1 685	-4 862
MUUD NÄITAJAD					
Töötajate keskmine arv ¹	4 197	4 110	3 900	3 684	3 765
Asutuste arv	6	6	18	22	22
Materiaalse põhivara investeeringud (tuh kr)	719 472	1 298 226	1 416 331	1 070 188	870 130
EELARVE JA SELLE TÄITMISE NÄITAJAD (tuh kr) ²					
Tulude eelarve maht	99 782	326 021	324 095	-	-
Tulude eelarve täitmine	120 063	334 318	117 504	-	-
Kulude eelarve maht	-4 085 702	-4 636 898	-5 613 275	-	-
Kulude eelarve täitmine	-3 937 150	-4 527 305	-5 180 192	-	-
Finantseerimistingute eelarve maht	-8 370	-6 787	-6 434	-	-
Finantseerimistingute eelarve täitmine ³	-27 655	-7 033	-6 220	-	-
SUHTARVUD					
SKP (jooksevhindades, Statistikaamet; tuh kr)	226 890 300	216 874 800	252 015 100	247 646 300	209 520 000
Kaitsekuludeks eraldatud riigieelarvest ⁴ (tuh kr)	3 893 872	4 005 880	4 594 635	4 245 641	2 952 320
Kaitsekulude muutus (tuh kr)	-112 008	-588 755	348 994	1 293 321	370 880
Jooksva aasta riigieelarvest kaitsetstarbelisteks kuludeks ja finantseerimistinguteks eraldatud vahendite maht SKP-st	1,72%	1,85%	1,82%	1,71%	1,41%

¹ Töötajate keskmine arv ei sisalda andmeid Teabeameti kohta; koos koosseisuväliste töötajatega.

² Eelarve ja selle täitmise näitajaid ei ole esitatud aastate 2006-2007 kohta, kuna võrreldavad andmed puuduvad. Ühtse meetodika alusel koostasid riigiraamatupidamiskohustuslased riigieelarve täitmise aruanne raamatupidamise aastaaruande lisana aastast 2008.

³ Finantseerimistingute eelarve täitmine kajastab ka riigihangete tagatisrahade liikumisi (kohustuste suurenemised ja vähenemised), finantseerimistingute eelarvesse tagatisrahaid ei planeerita.

⁴ "Kaitsekuludeks eraldatud riigieelarvest" summa kajastab jooksva aasta riigieelarve seadusega Kaitseministeeriumile eraldatud *kulude* eelarvet ja *finantseerimistingute* eelarvet, ei sisalda välisabivahendeid. Summa näitab Eesti riigi panust kaitse-eelarvesse.

Makromajanduslik olukord ja mõjud kaitse-eelarvele

Eesti majanduse langus aeglustus 2010. aastal ning II kvartalist hakkas majandus järk-järgult kasvama, IV kvartalis oli SKP kasv 6,7%. Statistikaameti andmete põhjal kasvas sisemajanduse koguprodukt (SKP) 2010. aastal varasema aastaga võrreldes 3,1%. 2010. aastal oli SKP jooksevhindades 226,9 miljardit krooni.

2010. aastat iseloomustab SKP kasvu järk-järguline taastumine. Kui SKP kasvas aasta jooksul 3,1%, siis valdava osa ehk 2,6 protsendipunkti moodustas sellest töötleva tööstuse kiire kasv. Töötleva tööstuse lisandväärtus suurenes peamiselt tugeva ekspordi toel. Suurema mõjuga SKP kasvule olid veel energeetika ja finantsvahenduse tegevusala lisandväärtuse kasv. Energiatoodang suurenes peamiselt tootmise elavnemisest tingitud suurema energianõudluse ning elektri ekspordi kasvu koosmõjul. Finantsvahenduse lisandväärtus kasvas peamiselt pankade teenustasutulude ja netointressitulu kasvu mõjul. SKP kasvu pidurdas ehituse ning valdavalt turuvälise toodanguga tegevusalade (avalik haldus ja riigikaitse, haridus, tervishoid ja sotsiaalhoolekanne) lisandväärtuse vähenemine. Kõige enam vähenes lisandväärtus ehituses. Ehitustegevuse langus oli eelkõige tingitud elamuehitusmahtude vähenemisest kohalikul ehitusturul.

Välisnõudluse paranemise toel suurenes kaupade ja teenuste eksport hinnamõjusid arvestades 22%, sh kaupade eksport 33%. Teenuste eksport kasvas tagasihoidlikult. Kaupade ja teenuste import kokku kasvas 21%, sh kaupade import 25%. Võrreldes 2009. aastaga paranes 2010. aastal Eesti väliskaubanduse tasakaal. Netoekspordi ehk kaupade ja teenuste ekspordi ja impordi saldo suhe SKP-sse oli 6,7%.

Kaitseministeeriumi valitsemisala 2010. aasta eelarve kujunemine

Valitsusliidu programmiga aastateks 2007-2011 saavutati kokkulepe viia kaitsekulutused järk-järgult 2%-ni SKP-st 2010. aastaks (uue valitsusliidu tegevusprogrammi 2011-2015 kohaselt aastaks 2012).

Kaitseministeerium taotles 2010. aasta kaitsekulude viimist 2%-ni SKP-st esitades valitsemisala eelarve projekti Rahandusministeeriumile kulud summas 4.263,2 mln krooni (sh välisabi 167,4 mln krooni) ja finantseerimistehingud 8,23 mln krooni. Rahandusministeeriumi kevadise majandusprognoosi järgi moodustas projektis esitatud kaitsekulude tase 4.104 mln krooni ehk 2% SKP-st.

Rahandusministri 6.07.09 määruse nr 44 "Ministeeriumi valitsemisala 2010. aasta eelarve projekti koostamise tingimused ja esitamise tähtaeg ning investeringute kava koostamise kord ja tegevuskava vormid" kohaselt oli Kaitseministeeriumi valitsemisala eelarve piirsumma 3.930,1 mln krooni, sealhulgas välisabi 159,5 mln krooni (ilma välisabita on 3.779 mln krooni). Kevadise Rahandusministeeriumi majandusprognoosi järgi moodustas eelarve piirsumma 1,84% SKP-st. Esitatud eelarve projekti ja määruuses kehtestatud piirsumma vahe oli 325 mln krooni.

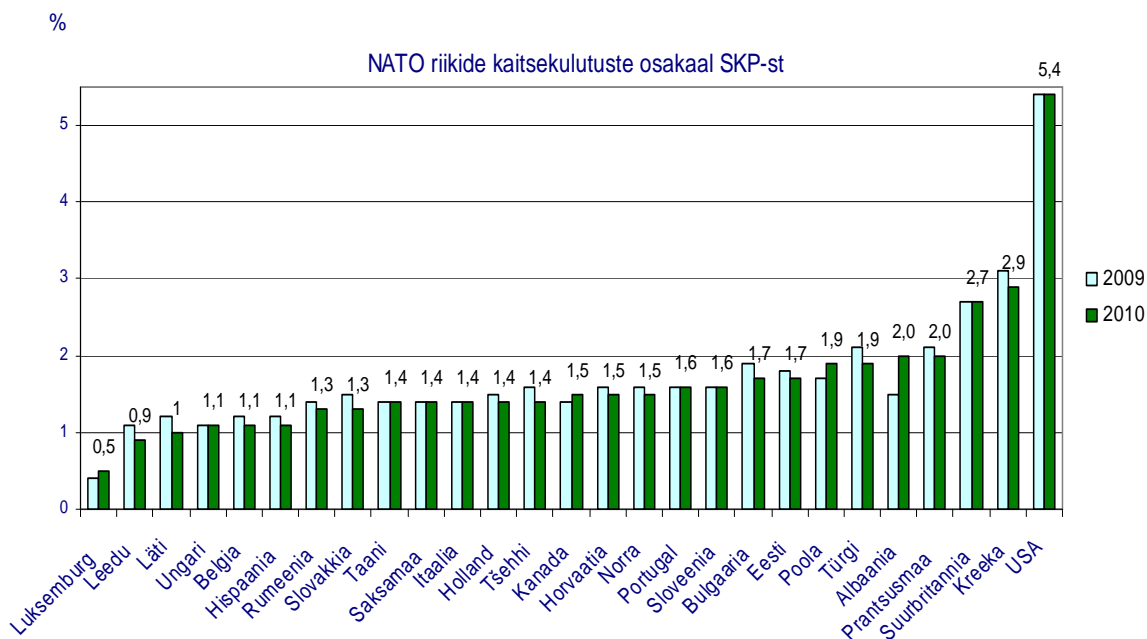
Suvisel majandusprognoosiga vähendati SKP väärtust, mille tulemusena korrigeeris Kaitseministeerium ka oma eelarve projekti (vähendades 210,2 mln krooni võrra eelarvetaotlust). Eelarve läbirääkimiste kokkuleppe tulemusena kinnitati 2010. aasta Kaitseministeeriumi valitsemisala eelarve summas 4.053 mln krooni, sh välisabi 167,4 mln krooni. Finantseerimistehingud olid 8,37 mln krooni. 2010. aasta kaitsekulud summas 3.894 mln krooni moodustasid 2009. Rahandusministeeriumi suvisest majandusprognoosist 1,94%. Rahandusministeeriumi 2010. aasta suvisel majandusprognoosil kohaselt moodustasid kaitsekulud 1,78% ning Statistikaameti poolt 11.03.2011 avaldatud andmete põhjal 1,72% SKP-st. Võrreldes 2009. aastaga vähenesid kaitsekulud seoses SKP väärtuse vähenemisega 112 mln krooni võrra.

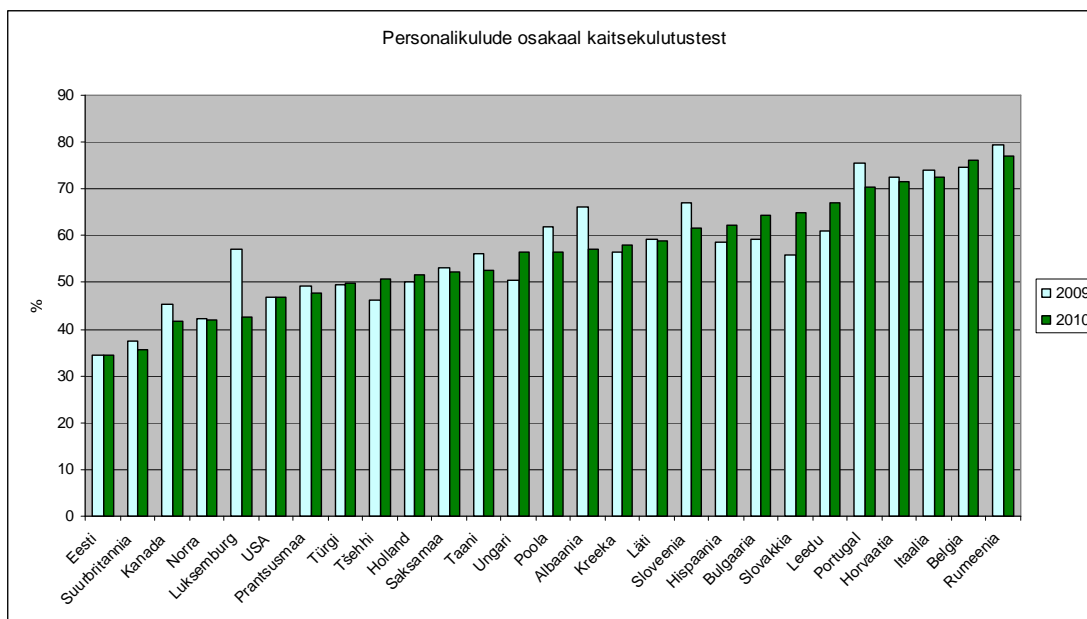
NATO riikide kaitsekulutuste võrdlus

Kaitsepoliitika eesmärgiks on tagada Eesti julgeolek ning sõjaline kaitse kõige tõhusamal ning tänapäevaseid ja strateegilisi ohte arvestaval moel. Eesti riigikaitse on lahutamatu NATO ja ELi kaitsepoliitikast ning selle areng peab toimuma osana rahvusvahelisest tervikust. Eesti sõjaline kaitse tugineb esmasel iseseisval kaitsevõimel ja NATO kollektiivkaitsel ning selle arendamine on suunatud sõjaliste ohtude ennetamisele ja vajadusel nende tõrjumisele. NATO liikmete ühise vastutuse jagamise näiteks on püstitatud eesmärk panustada finantsvahendeid kaitsekulutustesse 2% ulatuses SKP-st. Eesti kaitsekulutuste osakaal moodustab 2011. aastal 1,9% SKP-st, millega tagatakse igapäevaste personali- ja tegevuskulude kõrval ka hädavajalikud investeeringud tehnikasse ning kasarmutesse ja harjutusväljadesse. Oma viimaste aastate panusega oleme 28 NATO liikmesriigi seas esimese kolmandiku hulgas. Eesti on riik, kes NATO riikidest enim suunab oma vahendeid infrastruktuuri investeeringutesse. Reeglina moodustavad investeeringud NATO riikides kaitsekuludest alla 5%, Eesti puhul on see osakaal 12-13%.

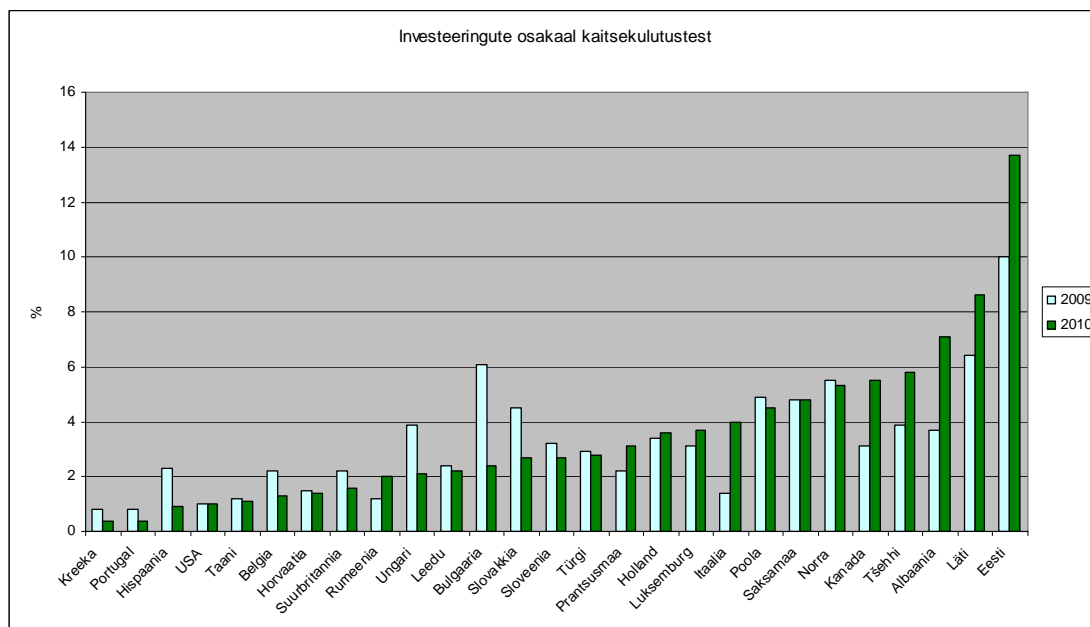
NATO riikide seas on kaitsekulutuste osakaal sisemajanduse koguproduktist olnud läbi aastate kõige kõrgem Ameerika Ühendriikidel, ulatudes 2010. aastal 5,4%-ni SKP-st. Protsentuaalselt madalaimad kaitsekulutused on Luksemburgil, moodustades SKP-st vaid 0,5%, järgneb Leedu 0,9%. Eesti on NATO liikmesriikide seas kaheksandal kohal.

Kaitsekulutuste struktuur kululiigiti jaguneb riikide lõikes väga erinevalt. Kui Rumeenia, Belgia, Itaalia ja Horvaatia kulutavad kaitsekulutustest personalikuludeks rohkem kui 70%, siis Eestis on see kuluartikkel NATO väiksemate hulgast ehk 34,5%. Eesti järel teisel kohal on Suurbritannia 35,7% ning talle järgneb Kanada 41,7%-ga.

2010. aastal suunas liikmesriikidest enim vahendeid investeringutesse Eesti, 13,7% kaitsekulutustest. Järgnevad Läti 8,6% ja Albaania 7,1%. Reeglina jäävad NATO riikides kulutused investeringutele alla 5%. Kõige vähem NATO riikidest suunavad vahendeid investeringutele Kreeka 0,4%, Portugal 0,4% ja seejärel Hispaania 0,9%.

Olulisemad investeeringud

Ämari Lennubaasi renoveerimisprojekt

2010. aasta eesmärgiks olid NATO poolt kaasrahastatavate projektide ehitustööde lõpuleviimine ning rahvuslike projektide elluviimise jätkamine Ämari Lennubaasi esmase tegutsemisvalmiduse saavutamiseks. 2010. aastal valminud NATO projektide kogumaksumuseks kujunes koos käibemaksuga 824 mln krooni, millest pool rahastati NATO julgeolekuinvesteeringute programmist. Ämari lennuvälja rekonstrueerimine oli esimeseks suuremaks NATO julgeolekuinvesteeringuks Eestis. Kokkuvõtvalt saab öelda, et seoses 2008-2010 majandussurutise aegse ehitusturu madalseisuga ning hangete grupeerimisega suudeti Ämari ehitushanked teostada ~1/3 võrra planeeritust odavamalt.

NATO poolt kaasrahastatavate projektide lõpuleviimine

Suurimaks ehitusobjektiks 2010. aastal oli liiklusala ehitus, hõlmates endas 2750 m lennuraja, püüdsüsteemide, ruleerimisteede, perroonide ja drenaaži ning elektrivarustuse rajamist. Liiklusala ehitustööd lõpetati septembris 2010. Antud objekte rahastati 2010. aastal 130 mln krooni ulatuses, töövõtjaks oli AS Merko Ehitus.

2010. aastal valmis kütuserajatis koos ühendusteedega, mida NATO rahastas 72% ulatuses. Kütusehoidla mahutab 800m³ Jet Fuel/A1 tüüpi lennukikütust ja ehitustööde rahaliseks mahuks oli 48,6 mln krooni, millest NATO osa moodustas 36,1 mln krooni. Töid teostas AS EH Rand&Tuulberg ning AS APL Productions konsortsium.

2010. aasta juunis valmis ka lennuvälja hoolduskompleks, mis koosnes järgnevatest objektidest: tehnilise hoolde angaar (kahele hävitajale); hooldusperroon; lennukimootorite testimise perroon; kauba hoiuplats ja lennueskadrilli operatsioonide hoone. Hoolduskompleksi ehitustöid teostas AS Koger & Partnerid ja NATO osa selles moodustas 60%.

Viimaseks kaasrahastavaks objektiks, mis valmis 2010. aasta augustis, oli eriotstarbeline hoidla koos komplekteerimishoone ja ühendusteedega. Lepingu maksumus oli 17,3 mln krooni ja töövõtjaks oli AS Merko Ehitus.

Valminud NATO-ga ühisrahastatavad projektid moodustasid 80% õhuturbe võimekuse saavutamiseks lennubaasi infrastruktuuri tehtavate investeeringute kogumahust. Kõik kaasrahastatavad objektid valmisid tähtaegselt ning 2010 IV kvartalis teostas NATO IS³ projektide tehnilise auditi kõikide valminud objektide lõikes.

Tulenevalt 2009. aastal alanud ressursikriisist NATO-s kaeti NSIP⁴ eelarve puudujääk algselt sildfinantseerimisega ja 2010. detsembriks tagastati sildfinantseerimise summa tänu liikmesriikide laekumistele Rahandusministeeriumile täies mahus.

Rahvuslike projektide teostamine

Samaaegselt kaasrahastavate projektide ehitusega toimus ka rahvuslike projektide arendamine. Rahvuslike projektide teostamise eesmärgiks on õhuturbevõimekuse saavutamine Ämari Lennubaasis ning samuti vastuvõtva riigi toetuse tagamine. Esmase tegutsemisvalmiduse saavutamiseks peab vajalik infrastruktuur valmima 2012. aasta esimeses pooles. Suurte mahtude tõttu ning kulude kokkuhoiu saavutamiseks on projektid sarnaselt NATO kaasrahastamisega hangetele grupeeritud.

Esimene suurem grupp, mille teostamiseks sõlmiti leping 2009. aasta sügisel, oli Lennubaasi administratiivala. See koondnimetus hõlmab endas pääsla, piirdeaia, valvekeskuse, päästekeskuse, söökla, toidulao, ühiselamu ja katlamaja rajamist ning kommunikatsioonidega varustamist. Töövõtjaks nendel objektidel on OÜ Astlanda Ehitus ja AS EF Rand ja Tuulberg

³ NATO International Staff

⁴ NATO Security Investment Programme

konsortsium, ehitustööd on kavas lõpetada 2011. aasta märtsis. Administratiivala ehitustöid rahastati 2010. aastal 60,4 mln krooni ulatuses.

Teise suure projektide grupi teostamiseks alustati 2010. aasta esimese kvartalis AS-i EMP A&I poolt projekteerimistöid õhuturbe valvelennukite angaari, reisijate terminali, kaubakäitluse vahelao, meditsiinikeskuse ning hapniku ja lämmastiku hoidla, mootorikütuse tankla, transpordivahendite autopargi ning garaaž-töökoja osas. Projekteerimistööd lõpetati 2010. aasta neljandas kvartalis. Antud objektide osas kuulutati välja ehitushange 2010. aasta detsembris ja ehitustöödega on planeeritud alustada 2011. esimeses kvartalis.

Kolmanda ja mitte vähemtähtsama projektina saab käsitleda lennuvälja navigatsioonisüsteemide paigaldust. Projekt on jagatud tinglikult kaheks: infrastruktuuri osa ning seadmete tarnimine. 2010. aasta esimeses pooles valmis süsteemide tervikprojekt ning septembris alustati infrastruktuuri ehitustöödega, navigatsioonisüsteemid peavad olema paigaldatud 2011. aasta jooksul.

Pärast eelnimetatud tööde lõppu 2012. aasta alguseks on lennubaas valmis läbi viima NATO riikide õhuturbeoperatsioone ning vastu võtma strateegilise õhustranspordi lennukeid.

Muud investeeringud infrastruktuuri arendamisse

2010. aastal oli võrreldes 2009. aastaga nähtav ehitushindade tõusu trend. Võrreldes 2010. aastaks kinnitatud infrastruktuuri investeeringute eelarves prognoosituga, kallinesid hinnad läbiviidud hangete raames keskmiselt 6%. 2010. aasta jooksul oli iseloomulik avaliku riigihanke menetluses osalevate pakkujate paljusus. Huvi ehitushangete vastu oli oluliselt suurem kui reaalne hangete osalusprotsent. Hankedokumentide saajaist/küsijaist esitasid pakkumuse u pooled ettevõtted. Suuremamahuliste hangete puhul esitati keskmiselt 10 pakkumust ja märkimisväärsel hulgal tehti ühispakkumusi.

Võrreldes 2009. aastaga vähenes pakkumuste arv, mille puhul oleks võinud eeldada alapakkumust. 2009. aasta turusurvel toimunud alapakkumuste tulemusel oli Kaitseministeerium aga sunnitud 2010. aastal taganema kahel objektil (Viru jalaväepataljoni värava- ja vahtkonnahoone ehitus ja Seli mõisa peahoone fassaadi restaureerimistööd) töövõtulepingust seoses ettevõtte suutmatusega lepingulisi kohustusi täita. Viru jalaväepataljoni värava- ja vahtkonnahoone algne maksumus oli 4,1 miljonit krooni, poolelioleva ehituse lõpetamiseks teostatud uue hanke järgselt kujunes hinnaks 9,8 miljonit krooni. Seega võib eeldada, et algse pakkumuse näol oli tegemist alapakkumusega.

Lepinguliste tähtaegade järgmisel tekitas probleeme eeskätt 2010. aasta talve väga keerulised ilmastikuolud (eeskätt suured miinuskraadid), mistõttu mitmetel 2009. aasta lõpus sõlmitud ehituslepingutel tuli pikendada ehituse valmimise lõplikke tähtaegu ilmastikuolude tõttu kaotatud päevade võrra.

Olulisemad investeeringud 2010. aastal

Muude ehitusinvesteeringute eelarve 2010. aastal oli 173,8 mln krooni. Suurimad mahulised investeeringud on seotud ladude rajamisega. Kokku investeeriti ladude ehitusse 2010. aastal 75 mln krooni. Samuti valmis 2010. aastal esimene Kaitseministeeriumi poolt läbi viidud PPP-projekti raames Balti Kaitsekolledži uued majutushooned. Augustis valminud majutushoonete kompleks on kõrgekvaliteetne ning võimaldab pakkuda nii õppuritele kui õppejõududele oluliselt kvaliteetsemat teenust kui seni. Ülejäänud ehitusobjektidest väärivad veel ära märkimist: Viru jalaväepataljoni pääsla ehitus, Luurepataljoni B-korpuse rekonstrueerimine, Kaitseväe Peastaabi pääsla-vahtkonnahoone muinsuskaitse ehituse rekonstrueerimise käivitamine ja Seli Tervisekeskuse muinsuskaitse all olevate ehitiste: töllakuur ja peahoone fassaadi rekonstrueerimine. 2011. aasta alguseks jõudis lõpule ka Vabadussõja Võidusamba valgustuslahenduse ehitus KH Energia Konsult poolt.

Olulised olid ka tegevused Jägala linnaku arendamise projekti raames. Järgneva aastakümne suurimaks ehitusprojektiks on Jägala linnaku arendamine. 2010. aastal jõudis lõpule Jägala linnaku keskkonnamõju strateegilise hindamise protsess ning lõppjärku ka linnaku detailplaneering. Samuti valmisid hoonete eskiisprojektid. Ehitusprojektide lõplik valmimine toimub 2011. aastal.

Olulisemad tulevikuinvesteeringud 2011. aastal

Lähiaastate olulisemad ehitusinvesteeringud on seotud mobilisatsiooniladude rajamise ja Jägala linnaku arendamisega. Kokku on 2011. aastaks planeeritud ladude ehituseks ligi 42,2 mln krooni. Kirde KRK-s paiknemisega Tapal rekonstrueeritakse 2011. aasta sügiseks söökla ja valmib IV kasarmu ehitus. Aasta esimeses pooles valmivad ka esimesed objektid Kuperjanovi jalaväepataljoni III järgu ehitusel – tankla, estakaad ning veetorni ja hakkehoidla rekonstrueerimine.

2011. aastal toimub Lääne KRK ümberpaiknemine Pärnust. Seoses sellega toimub Siseministeeriumilt üle võetud infrastruktuuri rekonstrueerimine Eametsas. Märkimisväärsed investeeringud on planeeritud ka kaitseväe harjutusväljade arendusse. Peamiselt lasketiirude, teede, veevõttukohtade, tuletõkkeribade, piiritähistuste jm olulise infrastruktuuri ehituseks on planeeritud kokku 54,8 mln krooni. Õhuseiredivisjoni uue radaripositsiooni rajamiseks on planeeritud 32,8 mln eurot. 2011. aasta jooksul viiakse lõpule Jägala linnaku projekteerimise ja detailplaneeringu protsessid. Langetatakse otsus optimaalse juriidilise struktuuri ja finantseerimismehhanismi osas, misjärel on võimalik alustada hankedokumentatsiooni ettevalmistamist. Tõrgeteta tegutsemise korral on aasta lõpuks olemas valmisolek teostada 2012. aastal hange linnaku ehituseks.

Kaitseotstarbelise erivarustuse investeeringud

Kaitseotstarbelise varustuse eelarve maht 2010. aastal oli kokku 909,2 mln krooni, millest Kaitseministeeriumi kasutuses oli 524,1 mln ja Kaitseväe kasutuses 385,1 mln krooni.

Kaitseministeeriumi kaitseotstarbelise varustuse hanked

Kokku viidi läbi üle 40 erineva hankeprojekti, eelarve täitmise protsent oli ~96%. Suurimateks kaitseotstarbelise varustuse hangeteks olid 2010. aastal lühimaa õhutõrjesüsteemi, keskmaaradarite ja soomustransportööride soetamine.

Lühimaa õhutõrjesüsteem

Õhutõrjesüsteemi hanke peamine eesmärk on 1. Jalaväebrigaadi ja ümberpaigutatavate üksuste lühimaa õhutõrjevõimekuse saavutamine. Teiseks eesmärgiks on Eesti Vabariigi strateegilise tähtsusega infrastruktuuri lühimaa õhutõrjevõime saavutamine. Tarnitav õhutõrjesüsteem sisaldab endas kõiki ettenähtud õhuruumi lähikaitsemiseks vajalikke osi, sh Mistral-tüüpi rakette ja nende laskeseadmeid, radareid, väljaõpet, logistilist toetust ning muud vajalikku. Süsteemi kogumaksumus on orienteeruvalt 1 miljard krooni. 2010. aasta lõpuks on kogu süsteem tervikuna tarnitud ning kõik osamaksud makstud.

28.02.2007 allkirjastati lühimaa õhutõrje relvasüsteemi hanke raames Eesti ajaloo kaks esimest kaitsealast vastuostulepingut Prantsuse raketitootja MBDA ja Rootsi radarsüsteeme tootva Saabiga. 2010. aastal käis töö lepingu täitmise osas.

Keskmaaradar

Õhuruumi suveräänsus eeldab adekvaatse õhuseiresüsteemi eksisteerimist. Ilma täieliku ülevaataeta õhuruumis toimuvast ei ole võimalik *air policing* missioone efektiivselt ja ohutult teostada. Samuti vastavalt NATO *Air Surveillance Sensor Plan* dokumendile on iga Alliansi liikme kohustuseks tagada oma territooriumi kohal ja lähiumbruses elementaarne ruumiline radarkate eelpool mainitud dokumendis spetsifitseeritud ulatuses. Selleks, et saavutada täielik NATO nõuetele vastavus ja tagada Eesti kohal piisav õhuseire kate alustati 2008. aastal koostöös Soomega keskmaaradarite ühishanget. Edukaks pakkujaks osutus Thales-Raytheon Systems,

kellega 2009. aasta juunis sõlmiti hankeleping. Hanke raames soetatakse üks keskmaaradar Lääne-Eestisse (2012) ja üks keskmaaradar Lõuna-Eestisse (2014). 2010. aastal toimusid peamiselt insener-tehniliste lahenduste analüüsid ja nende kinnitamine. 2009. aasta juunis allkirjastati radarihanke lepinguga kaasnev vastuostuleping. Aasta lõpus esitas hankekohuslane Thales seitsme aastase kohustuste täitmise plaani, mis kinnitati vastuostukomisjoni poolt.

Soomustranspordid SISU XA-188

2010. aasta oktoobris allkirjastati Hollandi Kaitsehangete Agentuuriga leping, mille raames hangib Eesti Hollandilt soomustranspordid SISU XA-188. Kokku hangitakse Hollandist üle 80 ühiku soomustranspordid, peamiselt jalaväe transpordiks mõeldud masinaid, kuid ka juhtimispunkti- ja meditsiinisoomukeid.

Hanke koguhinnaks kujuneb üle 300 miljoni Eesti krooni, mis tasutakse vastavalt tarnete toimumisele aastatel 2011-2015. Hange sisaldab enne soomustranspordid üleandmist nende hooldust ja remonti Hollandis. Soomustranspordid SISU XA-188 on väliselt ja mitmetelt sisemistelt sõlmedelt sarnane Eestile 2004. aastal Soomest hangitud 60 soomukiga SISU XA-180EST, mis lihtsustab uute soomukite kasutuselevõttu, hooldust ja remonti. Küll aga on uutel soomukitel tunduvalt parem soomuskaitse, mis tagab kaitseväelastele parema kaitstuse nii käsituli relvade tule kui ka miinide ja improviseeritud lõhkekehade eest. Soomustranspordid hankega täidetakse üks Sõjalise kaitse arengukava 2009-2018 eesmärkidest ehk 1. jalaväebrigaadis soomustatud sõidukite arvu suurendamine.

Relvastus

2010. aastal tarniti USA Kongressi rahastatud 80 miinipilduja hanke raames esimesed 12 ühikut M 252 tüüpi 81 mm miinipildujat. Ülejäänud miinipildujad tarnitakse 2011. aasta lõpuks.

Tankitõrje granaadiheitjad C90 - 2010. aasta kevadel sõlmiti leping Hispaania firmaga Instalaza ühekordselt kasutatavate erinevate lõhkepea tüüpidega granaadiheitjate (soomustlâbistav, kild, punkrivastane) hankimiseks. Hanke maksumus kokku on ca 6 mln krooni.

23mm pardakahurid ja Mistralid - 2010. aasta sügisel sõlmiti leping Soome Kaitseministeeriumiga 6 laevakahuri ja Mistral õhutõrje raketisüsteemide soetamiseks. 2010. aastal toimus kauba inspekteerimine, ekspordilitsentside jm dokumentatsiooni kooskõlastamine. Tarned ja maksed (9,7 mln krooni) toimuvad 2011. aastal.

Sidesüsteemide hanked

ESTTACS on jalaväebrigaadi ühtne taktikaline side- ja infosüsteem, mille eesmärk on tagada kaitseväele taktikalise telekommunikatsiooni võimalused: kõneside, raadioside, andmeside ning ühilduvus paralleel- ja NATO struktuuridega. ESTTACS kujutab endast teabe suure edastus- ning töötlusvõimega sidesõlmede võrgustikku, mille kaudu liidetakse ühtseks ning võimalusterohkeks tervikuks senised staapide, pataljoni ja teiste üksuste sidevahendid. 2010. aastal viidi lõpule ESTTACS III etapi seadmete tarned ning autode kohandamine (maksumus ca 20 mln krooni).

Navigatsioonisüsteemi hange - 2010. aastal lõpetati Ämari navigatsiooni-, maandumis-, meteo- ja tornisüsteemide projekteerimine ning alustati hanke läbiviimisega. 2011. aasta lõpuks paigaldatakse Ämari Lennubaasi ICAO CAT II nõuetele vastavad seadmed, mille abil on võimalik sooritada instrumentaalmaandumisi ka väga halbade ilmastikuolude korral.

Raadiojaamade hankimine - 2010. aasta jooksul hangiti valdkonnas tuntud tootjatelt mitusada erinevate võimekustega käsi- ja autoraadiojaama ning täideti End-to-End krüptovõimekusega seadmete hankimise kohustus.

Maaväe varustus

Tulejuhtimisvarustus - eesmärgiks on hankida kaitseväe suurtüki- ja miinipildujaüksustele sihtmärkide avastamiseks, identifitseerimiseks ning tuletegevusteks vajalik sihtmärgi andmete mõõtmise ja edastamise seadmete süsteemne lahendus, mis võimaldaks sihtmärkide avastamist erinevates ilmastiku- ja valgusoludes vastava andmestiku kiiret ja täpset edastamist. Leping

Šveitsi firmaga Vectronix sõlmiti 2010. aasta sügisel. Tarned ja maksed toimuvad 2011. aasta jooksul. Hanke maksumus kokku on 25,1 mln krooni.

Öövaatlusseadmed - 2010. aastal viidi lõpule USAga sõlmitud lepingu alusel hangitud öövaatlusseadmete tarned. Hanke maksumus kokku oli ca 100 mln krooni.

Sõidukitehange - 2010. aastal sõlmiti leping üle 400 erineva sõiduki hankimiseks Saksamaalt. Kogu hangitav tehnika on vähekasutatud, väikese läbisõiduga ja heas korras ning hange sisaldab ka tehnika tarne-eelset hooldust ja remonti Saksamaal. Hanke kogumaksumuseks on üle 100 mln krooni. Tarned toimuvad perioodil 2010 – 2011. Hanke näol on tegemist osaga juba 2004. aastal käivitatud programmist, mille raames on Kaitseministeerium tänaseks kaitsevæele ja Kaitseleidule Saksamaalt ja Hollandist hankinud üle 2000 erineva sõjaväesõiduki.

Kaitsevæe kaitseotstarbelise varustuse hanked

2010. aastal teostati üle 40 avatud menetlusega riigihanke, 10 väljakuulutamiseta läbivõtmisega hankemenetlust, üle 45 suuremahulise erandmenetlusega hanke ning ligi 100 erinevat lihtmenetlust.

Võrreldes 2009. aastaga on hankemenetluste arv kahanenud, kuid samas on suurenenud ressursimahukus. Pidevalt toimub 4 aastaste raamlepingute raames läbivõtmise pidamine ja hankelepingute sõlmimine konkreetseks aastaks parima tulemuse saamiseks.

Kaitseotstarbelise varustuse hangetest oli koostöös materjaliteenistusega raskuspunkt laskemoona ja lõhkematerjalide ning sidealaste hangete läbiviimisel ning jätkusid riidevarustuse hanked. 2010. aasta viimases kvartalis alustati ka tehnikavaruosade hangete läbiviimist, kus sõlmitakse mitmeaastased raamlepingud erinevate pakkujatega. Jätkus ESTSOF üksusele vajamineva varustuse hankimine ja lisandus ATALANTA varustuse kiireloomuline hankimine. Koostöös Kaitseministeeriumiga osaletakse ühishankel Rootsi FMV-ga kõrbesaabaste soetamiseks. Edaspidi on plaanis ühishangete süsteemi oluliselt laiendada.

Olulisematest majandushangetest toimus uus majandussõidukite hange 239 auto rentimiseks 4 aastaks, kus saavutati oluline rahaline sääst summas ca 30 milj krooni, samas tõsteti sõidukite turvalisuse ja mugavuse taset. Teostatid ka mitmeaastased autokütuste hanked.

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia investeeringud

Sidealaste infosüsteemide hanked

Maavæe taktikalise taseme juhtimise infosüsteemi (C2 BMS) hanke leping pilootprojekti läbiviimiseks sõlmiti ettevõttega Systematic. Süsteemi katsetamine toimus 2010. aasta Kevadtormil ning lõppraport valmis 2010 sügisel. Maksumus oli 3,4 mln krooni. Pilootprojekti tulemusena suudetakse palju paremini defineerida tegelikke vajadusi ning nõudeid süsteemile. Põhihanget hakatakse ette valmistama 2011. aasta jooksul.

Hangete Infosüsteemi juurutamine parandamiseks haldusala hangete läbiviimist, haldamist ning planeerimist. Süsteemi esimene etapi (seadmete ja varustuse hanked) funktsionaalsus valmis 2009. aastal. 2010. aasta jooksul valmis teise etapi (infrastruktuuri hanked) funktsionaalsus. Koostati ühtlustatud tegevuse eeskirjad, kus määrati vastutajad, kasutajad, haldamine ja tehniline toetus. Jätkus süsteemi arendamine ja personali koolitamine. Maksumus 0,7 mln krooni.

Jätkus Kaitseministeeriumi, Kaitsevæe ja Kaitseleidu uue IBM tarkvaral põhineva dokumendihaldussüsteemi kasutuselevõtt ning arendamine.

Samuti jätkus strateegilise ning Kaitsejõudude laivõrgu arendamine ja osaline uuendamine.

Ülevaade valitsemisalas või valitseva mõju all olevate muude juriidiliste isikute kohta

Kaitseliit

Kaitseliidu tegevuse ja arengu peamised eesmärgid 2010. aastaks seostusid ennekõike Kaitseliidu-sisese organisatsioonikultuuri edendamisega ja organisatsioonile määratud riigikaitse ülesannete täitmisega.

Personal

Kaitseliidu ja tema eriorganisatsioonide liikmeskond 2010. aasta lõpu seisuga oli kokku 20.972, sh kaitseliidu liikmeid 12.691 (aastaga suurenes organisatsioon ligi 800 liikme võrra), Naiskodukaitselise liikmeid 1.610 (kasv 253 liikme võrra), Noorte Kotkaste liikmeid 3.197 (suurenemine 152 liikme võrra), Kodutütred 3.474 (suurenemine 158 liikme võrra). Aasta lõpu seisuga töötas Kaitseliidus 239 kaadrikaitseväelast, millele lisandusid ametnikud, abiteenistujad ja objektide valvurid.

2010. aasta lõpuks töötati välja ametijuhendid kõigile Kaitseliidu ametikohtadele, edasise sammuna rakendatakse tööle teenistujate süsteemne, ametijuhenditel, arenguvestlustel ja atesteerimistulemustel põhinev koolitustele suunamine. Jätkuvat arendamist vajab ka vabatahtlike pealike karjäärisüsteemi täiendamine. Personaliosakonna juhtimisel viidi 2010. aastal läbi küsitlus, mille eesmärgiks oli uurida vabatahtlike pealike hinnanguid erinevatele aspektidele, seoses nende rolliga organisatsioonis.

Organisatsiooni juhtimise valdkond

2010. aastal tehti ettevalmistusi „Kaitseliidu arengukava perioodiks 2012-2015“ (KLAK15) koostamiseks. Arengukava KLAK13 rakendusaktide, sh malevate tegevuskavade koostamise jätkamine 2010. aasta jooksul andis organisatsioonile juurde 4-aastase perspektiiviga planeerimishorisoni, võimaldades arendada juhtimise järjepidevust ja organisatsiooni jätkusuutlikkust.

Organisatsioon püüdis efektiivsema töökorralduse ja majandamise suunas, tagamaks aktuaalsete ülesannete täitmist ja organisatsiooni arengut olukorras, kus eelarve mahu taastumine ja kasv ei ole prognoositav ka keskpikas perspektiivis. Siit tulenes vajadus töökorralduse ümberkujundamise jätkamiseks nii Kaitseliidu Peastaabi tasandil kui ka struktuurüksustes. Suuremat rõhku tuleb panna sisekommunikatsiooni, kui juhtimisvahendi, parandamisele.

Sõjalise juhtimise valdkonnas jätkus korrapärastatut töö malevate staapide ettevalmistamisel. Viidi läbi staapide esmast ja täiendavat väljaõpet, staabiõppuseid ning kaardiharjutusi (MAPEX). Kokku viidi malevatele läbi 16 olulisemat staabiõppust, eesmärgiga harjutada kaitseringkonna ja malevate koostööd, planeerimist ja juhtimist. Osalesid kõik määratud malevad, mis said nii koostöö kui ka juhtimiskogemuse kaitseringkonna raamistikus.

2010. aasta II poolaastal plaanitud malevate operatiiv- ja tegevusplaanide koostamine lükkus edasi 2011. aastasse. Mõlemad nimetatud planeerimisprotsessid nõuavad tähelepanu, plaanide kaasajastamist ja täiendamist regulaarselt igal aastal.

Sõjaaja üksuste komplekteerimine, ülesanded ja väljaõpe (sõjaline ettevalmistus)

Aasta jooksul viidi läbi üle 1400 väljaõppe ürituse, keskmiselt 83 üritust kuus. Enim viidi läbi väljaõpet Tallinna, Tartu ja Pärnumaa malevas. 2010. aastal viidi läbi 6 reservõppekogunemist Kirde, Põlva, Sakala, Pärnu ja Tartu malevale, lisaks osalus õppusel KEVADTORM 2010 ja BALTOPS 2010. Kaitseliidu allüksused osalesid ka kolmel rahvusvahelisel õppusel - Site Survey 2 ja Baltic Host 2010 (lisandub ka juba eelnevalt mainitud BALTOPS 2010).

2010. aasta jooksul viidi läbi formeerimisplaanide kontroll ja plaanide täiustamine koostöös kaitseringkondadega. Suuremad formeerimised viidi läbi koostöös Põhja Kitseringkonnaga. Reservõppekogunemisel „Põhjanel 01“ viidi läbi pataljoni formeerimine, kus osalesid formeerijatena Tallinna, Harju ja Rapla malev, lisaks toimus väiksemaid formeerimisõppusi nii Kirde kui ka Lõuna KRK-s.

2010. aastal läbiviidud õppuste arvuline osakaal jäi eelnevate aastatega samale tasemele, kuid väljaõppeline rõhuasetus oli suunatud seekord staabiõppustele.

Kaitseliidu Küberkaitse Keskus

Kaitseliidu Küberkaitseüksused on vabatahtlik organisatsioon, eesmärgiga koondada erinevate asutuste ja ettevõtete küberjulgeolekualane kompetents, samuti korraldada väljaõpet ja koolitusi nii oma liikmetele kui ka teistele organisatsioonidele. Kaitseliidu Küberkaitseüksus on organisatsioonina alles kujunemisejärgus ning tegevuse õiguslik korraldus, juhtimisstruktuur ja ülesannete määratlus alles täpsustamisel. Samas on küberkaitse teema edukas ühendusliili kahepoolsete suhete arendamiseks mitmete riikidega. Koostööd tihendati traditsiooniliste partnerite - Soome, Rootsi, Läti ja Leeduga, samuti Marylandi Rahvuskaardiga.

Sõjalis-sportlikud võistlused

Viidi läbi kolm suuremat sõjalis-sportlikku võistlust: Eel-Erna, Utria Dessant ja Erna Retk. Sõjalis-sportlike võistluste eesmärk oli toetada allüksuste väljaõpet, propageerida sporditegevust ning hoida siseriiklikult ja rahvusvaheliselt organisatsiooni head mainet.

Kinnisvara

2010. aasta investeeringute kava täitmine kulges plaanipäraselt 7 objektil, ülesande täitmine võttis planeeritust kauem aega 22 objektil. Planeeringute koostamine ja kehtestamine viibisid valdavalt Kaitseliidust olenemata põhjustel – ametkondade kooskõlastused sisaldavad tihti märkusi, mille likvideerimine on aeganõudev ja lõpptähtaja täitmist raskendav (pikendav).

Järelevalve (sisekontroll)

Kaitseliidus vahejuhtumeid analüüsid selgub, et suuremat tähelepanu tuleb pöörata valverühmas töötavate teenistujate väljaõppele ning samuti tõsta vabatahtlike teadlikkust seadusandluse tundmises. Kitsaskohaks on valvemeeskonnas suur kaadri volavus, mille tulemusena ei jõuta teenistujatega peale esmase kursuse läbimist täiendkoolituste läbiviimiseni, sest tuleb koolitada uusi tulijaid.

Noored Kotkad

Koostati Kaitseliidu eriorganisatsioonide väljaõppe-eeskiri, mis annab täpsemad juhised ja selgitused, kuidas noortega väljaõpet piirkondades läbi viia. See tagab ühtlaselt heal tasemel väljaõppe üle Eesti ning annab tänasele rühmapealikule kindluse ja lihtsama võimaluse väljaõpet planeerida.

Kodutütred

Kodutütarde liikmeskond suurenes 5% võrra. Liikmeskonda suurendasid Järva, Põlva, Pärnu, Valga ja Viru ringkonnad. Toimusid kõik aastaplaanis planeeritud üritused ning nende korraldamise tase oli ühtlaselt hea kvaliteediga.

Naiskodukaitse

Palgalised ringkonnainstruktorid olid 14 ringkonnas, instruktorit ei olnud Pärnu ringkonnas. Läbi viidi ulatuslik heategevusprojekt, mille raames saadeti jõululingitusi Afganistani missioonil viibivatele kaitseväelastele. Toimusid välitoitlustamise, staabiassistentide ja avalike suhete erialakursused. Kõikides ringkondades viidi läbi täies mahus Naiskodukaitse baasväljaõpe. Kaitseliidu malevates olid Naiskodukaitse liikmed kaasatud formeerimismeeskondade tegevusse ning vastava väljaõppe saanud naiskodukaitsjaid rakendati välitoitlustuse, staabiassistentide, side ja meditsiinalastes funktsioonides. Lisaks püstitatud ülesannete täitmisele töötati 2010. aastal välja esmaabiõpetajate kursusekava.

Riigivara üleandmine

2010. aastal anti Kaitseliidule üle riigivara järgmiselt:

Rahalise toetusena eraldati 2010. aastal Kaitseministeeriumi eelarvest Kaitseliidu tegevuseks kokku **283.882,1** tuh krooni, sh

- jooksvateks kuludeks	282.311,9 tuh kr;
- õppelaenude kustutamiseks	831,7 tuh kr;
- erakorralisteks kuludeks Vabariigi Valitsuse reservist	738,5 tuh kr.

Mitterahalise sihtfinantseeringuga anti üle Kaitseliidule

- Kaitsevält relvakapid	1.665,3 tuh kr;
- Kaitsevält relvastust ja nende tarvikuid	23.921,1 tuh kr;
- Kaitseministeerium andis üle maa maksumusega	525,0 tuh kr.

Kaitseliidu majandustulemused

(tuhandetes kroonides)

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Tegevustulud	(+) 327 562	(+) 369 379
Tegevuskulud	(-) 296 844	(-) 365 227
Finantstulud ja -kulud	(+) 796	(+) 4 783
Aruandeaasta tulem	(+) 31 514	(+) 8 935
Varad kokku	370 507	375 646
sh käibevara	94 580	127 004
sh põhivara	275 927	248 642
Kohustused	60 787	97 440
sh lühiajalised	57 329	93 922
sh pikaajalised	3 458	3 518
Netovara	309 720	278 206

AS Erika Neli

AS Erika Neli on Eesti Vabariigile kuuluv äriühing, mille 100% aktsiate valitsejaks on Kaitseministeerium. 2010. aastal tegeleti peamiselt lepinguliste kohustuste täitmisega, pooleri olevate projektide lõpetamisega, uurimustegevusega ja kinnisvara haldamisega.

Strateegiliste tegevussuundadena algatati 2009. aastal eeluuringuprojektid kolmes valdkonnas - eeluuring kergsoomuspaneelide valmistamise tehnoloogia väljaarendamiseks sõidukite järelsoomustamiseks, eeluuring improviseeritud lõhkekehade kahjutukstegemise seadmete edasiarenduseks kommertsversiooniks ja öövaatlusseadmete tooteperekonna väljaarendamise eeluuring. Eeluuringute teostamist kaasfinantseeris 2010. aastal Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus.

Lähtuvalt kontserni ainuaktsionäri suunistest peatati 01.03.2010 ajutiselt tütaretevõtte E-Arsenal OÜ majandustegevus. Kaitseministeeriumi eesmärk on eelduste loomine era- ja avaliku sektori koostööle põhineva kaitsetööstuse väljaarendamiseks Eestis ning vastavalt koostamisel oleva kava lõpetamiseks oodatakse kaitseväge analüüsi oma võimalustest ja vajadustest. Eelmainitud kava realiseerimiseni on E-Arsenal OÜ majandustegevus peatatud.

Vabariigi Valitsuse 10. detsembri 2009. aasta korralduse nr 536 "Osaühingu E-Arsenal osa ostmise ja AS-i Erika Neli aktsiate üleandmine Kaitseministeeriumi valitsemiselt Rahandusministeeriumi valitsemisele" alusel sõlmisid 21.01.2010 AS Erika Neli ja Eesti Vabariik Kaitseministeeriumi kaudu osaühingu E-Arsenal osa ostu-müügilepingu. Lepingu kohaselt kohustus müüja andma kontohaldurile korralduse väärtpaberite makseta ülekande tehingu tegemiseks ning kehtiva korralduse järgi peaks nimetatud lepingu jõustumisel saama AS-i Erika Neli aktsiate valitsejaks Rahandusministeerium.

Viidatud väärtuspäeva määramisega on poolte kokkuleppel viivitatud põhjusel, et korralduse eesmärgiks olnud projektijuhtimise ja kinnisvaraarendusega seotud tegevuse eraldamine muust majandustegevusest võttis oodatust rohkem aega. 2010. aastal viidi AS-is Erika Neli läbi eelneval ja aruandeperioodil lõpetatud projektide süvaanalüüs, mis võttis samuti oodatust rohkem aega.

Hetkel on kinnistud AS Erika Neli valduses ning põhitegevus koos lepingutega on üle antud tütaretevõttele OÜ E-Arsenal. Samuti on osapooled jõudnud kokkuleppele, et tulenevalt asjaolust, et AS-ile Erika Neli on üle antud kinnisvaraarendusega seonduv tegevus, tuleb aktsiad üle anda Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsile.

Pärast Vabariigi Valitsuse korralduse nr 536 muutmise eelnõu jõustumist on võimalik määrata kindlaks uus väärtuspäev, mille tulemusel saab OÜ E-Arsenal osa valitsejaks Kaitseministeerium, kes sõlmib Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsiga AS-i Erika Neli aktsiate üleandmiseks mitterahalise sissemakse üleandmise lepingu. Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsi aktsiate valitsejaks määratakse Rahandusministeerium.

Majandustegevusest 2010. aastal

AS Erika Neli kontserni müügitulu 2010. aastal oli 11,9 miljonit krooni, mis võrreldes 2009. aastaga vähenes 12,1 miljoni krooni võrra (2009 – 24,0 miljonit krooni).

Kontserni müügitegevus oli põhiliselt suunatud:

- Päästeametile
- Olemasolevale välisturule – Läti
- Rahvusvahelisele kaitsekontsernile – EADS
- Üüri- ja renditegevus

Kontserni tegevus tõi 2010. aastal kaasa kahjumi 1,6 miljonit krooni (2009. aastal kahjum 3,9 miljonit krooni). Kontserni 2010. aasta ärikulud moodustasid kokku 14,1 miljonit krooni (2009. aastal 29,5 miljonit krooni).

2010. aasta alguses oli kontsernis tööl keskmiselt 8 töötajat, aasta lõpus 4 töötajat. Kontserni tööjõukulu kokku oli 1,3 miljonit krooni (2009. aastal 3,8 miljonit krooni), millest juhatuse ja nõukogu liikmete tasu moodustas kokku 0,45 miljonit krooni (2009. aastal 0,89 miljonit krooni). Juhatuse liikme lepingu lõpetamise korral makstakse juhatuse liikmele ühekordne lepinguga kindlaksmääratud tasu. Kontserni finantsseis 2010. aasta lõpus oli mitterahuldav.

Kinnisvara ja haldus

Halduse ülesanne 2010. aastal oli hoida kogu Erika 4 territooriumi heakorda ning tagada rentnikele kokkulepitud teenus, samuti tagada rendiarvete õigeaegne tasumine. Vaatamata hoonete halvale seisukorrale ei olnud hoonetesse investeringute tegemine võimalik ega mõistlik. Pisiremondid ja heakorratööd tehti ära valdavalt oma jõududega. Aasta alguses oli väljaüritud ruumide üürnike arv 11, aasta lõpuks oli üürnike arv 18. Parkimiskohti territooriumil oli aasta lõpuks välja antud 30.

2010. aasta lõpus kuulusid AS Erika Neli nõukogusse järgmised isikud: Alo Aulik (nõukogu esimees), Thomas Auväär (nõukogu liige), Andres Kaarmann (nõukogu liige).

AS Erika Neli majandustulemused: (tuhandetes kroonides)

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Tegevustulud	(+ 12 658	(+ 25 544
Ärikulud	(-) 14 161	(-) 29 489
Finantstulud ja -kulud	(-) 99	(+ 11
Aruandeaasta tulem	(-) 1 602	(-) 3 934
Varad kokku	6 803	12 348
sh käibevara	783	6 192
sh põhivara	6 020	6 156
Kohustused	3 241	7 184
sh lühiajalised	2 354	5 828
sh pikaajalised	887	1 356
Omakapital	3 562	5 164

Sihtasutus Rahvusvaheline Kaitseuringute Keskus

Sihtasutus Rahvusvaheline Kaitseuringute Keskus (edaspidi Keskus) asutati Vabariigi Valitsuse 31. märtsi 2006 korraldusega nr 221. Asutajaõigusi määrati teostama Kaitseministeerium ning asutamisositsuse allkirjastas kaitseminister 12. aprillil 2006.

Sihtasutuse põhikiri sedastab, et Sihtasutus on ellu kutsutud eesmärgiga koguda, toota ja levitada Eesti jaoks olulist kaitse- ja julgeolekupoliitikaalast ekspertiisi. Sihtasutus peab olema võimeline andma eksperthinnanguid ning analüüsima Eesti võimalusi ja piiranguid kaitse- ja julgeolekupoliitika eesmärkide saavutamisel ning huvide kaitsel.

Organisatsiooni areng 2010

- Koostati Tegevuskava 2011, mis on kooskõlas Kaitseministeeriumi planeerimisdokumentidega (*eelkõige sõjalise kaitse arengukavaga 2010-2018*) ning toetab prioriteetsete otsuste tegemist.
- Kasvas oluliselt Keskuse osalus rahvusvahelistes uurimisprojektides, mis on tekitanud vajaduse uute regulatsioonide loomiseks. Tuleb määratleda raamistik, mis aitab valida, millistes projektides ja millistel tingimustel Keskus edaspidi osalema hakkab; ning samuti rahvusvaheliste projektidega kaasneva lisarahastuse kasutamise kord.
- Keskus võttis praktikale rohkem tudengeid kui varem. Eelkõige tuleneb see sellest, et Keskuse töörutiinid on välja kujunenud, uurimisvaldkonnad on etableerunud, ning teadurid suudavad seetõttu paremini praktikante rakendada.

- Keskus lõi pretsedendi avaldades Keskusega mitte seotud teaduri poolt koostatud kuid Keskuse uurimisvaldkondadega otseselt seotud analüüsi. Taoline praktika annab võimaluse oma töid avaldada ka teaduritel ning analüütikutel, kelle uurimisvaldkond puudutab riigikaitset, välis- või julgeolekupoliitikat, kuid kel puudub laiem foorum kirjutise avaldamiseks.
- Keskuses oli 2010. aasta lõpuks töölepingu alusel tööl 14 inimest. 2010. aastal lõpetas Keskus lepingu kahe teaduriga ning ühe projektiassistendiga. Sõlmiti lepingud kahe teaduri ning „Diplomaatia“ uue toimetajaga, kes täidab oma ülesannet poole kohaga. Administratiivseid töötajaid oli 2010. aasta lõpuks kokku 4, kellest 1 töötab 0,5 koormusega, teadureid oli kokku 9.

Uurimisvaldkonnad

Keskuse põhilised uurimisvaldkonnad on: julgeolekupoliitika analüüs, kaitsealane teadus- ja arendustegevus ning kaitsetööstus, Eesti osalus rahvusvahelistes operatsioonides, ühiskonna- ja riigikaitseuringud ning kaitseplaneerimine ja kaitsejõudude struktuur. 2010. aasta jooksul tugevnes viimane tänu uute teadurite lisandumise ja mitmete oluliste projektide läbiviimisega selles valdkonnas.

Eyjafjallajökulli vulkaanipurske tõttu oluliselt häiritud lennuliiklusest tingituna korraldati Lennart Meri Konverents piiratud ulatuses nime all Volcano Conference. Lisaks aidati korraldada Annual Baltic Conference on Defence 2010 ning Kübersõja-teemalist konverentsi, mis andsid olulise panuse rahvusvahelises debatis oma valdkondades. Samuti osaleti aktiivselt meedias avaliku arvamuse kujundamisel.

Rahvusvaheliselt jätkati koostööd mitmete oluliste mõttekodadega nagu The Swedish Defence Research Agency (FOI), Center for International Relations and Development Studies (CIDOB Barcelonas), ELi poolt finantseeritud projektikonsortium CRECENDO, European Council of Foreign Relations (ECFR), ning Poola Ida-uringute Keskuse (OSW) ning Moldova mõttekoda IDIS-Viitorul initsiatiivil loodud rahvusvaheline töögrupp, mis keskendub Transnistria konfliktile.

SA Rahvusvaheline Kaitseuringute Keskus majandustulemused:*

(*tuhandetes kroonides*)

		2010		2009
Tegevustulud	(+)	10 908	(+)	12 854
Tegevuskulud	(-)	10 505	(-)	11 529
Finantstulud ja – kulud	(+)	7	(+)	22
Aruandeaasta tulem	(+)	410	(+)	1 347
Varad kokku		3 538		2 764
sh käibevara		3 538		2 764
Kohustused		1 296		932
sh lühiajalised		1 296		932
Netovara		2 242		1 832

Kaitseministeerium toetas 2010. aastal Keskuse tegevust läbi riigieelarvelise eraldise. Kokku sai Keskus 2010. aastal sihtfinantseerimise vahendeid ministeeriumi poolt 9.957 tuhat krooni, mis moodustas 91% Keskuse 2010. aasta tegevustuludest.

* Auditeerimata

Riigikaitse Edendamise Sihtasutus

Riigikaitse Edendamise Sihtasutus (edaspidi SA) asutati 2004. aastal Eesti Vabariigi ja Eesti Kaubandus-Tööstuskoja poolt.

SA osalust ei ole kajastatud Kaitseministeeriumi bilansis. Osaluse mittekajastamise põhjuseks on, et Eesti Vabariik andis asutamisel ühe krooni ning SA'le ei ole tehtud annetusi ega eraldisi. Kaitseministeerium ei oma valitsevat mõju SA tegevuse üle ning vastavalt SA põhikirjale asutuse likvideerimisel järelejäänud vara antakse üle mõnele teisele sihtasutusele või mittetulundusühingule, kelle eesmärgid on võimalikult sarnased SA eesmärkidele.

SA eesmärk on Kaitseväe ja Kaitseliidu infotehnoloogilise varustatuse ja väljaõppe parandamise toetamine ning Kaitseväe ja Kaitseliidu isikkoosseisu üldharidusliku ning infotehnoloogilise haridustaseme tõstmisele kaasaaitamine.

Tegevus 2010. aastal

2010. aastal uusi arvutiklasse ei avatud. SA tegevus seisnes annetuste kogumises ja võetud kohustuste täitmisel (loodud arvutiklasside liisingumaksed). 2010. aastal osteti liisingu jääkväärtusega välja 2 klassi ja anti need alaliselt tasuta kasutusse.

Jätkati Aasta Ohvitseri ja Aasta Allohvitseri konkursi läbiviimist. Konkurs on avalik ja viiakse läbi üks kord aastas ja algatatakse Kaitsejõudude Peastaabi personaliosakonna poolt enne kaitseväe aastapäeva.

Tunnustusega tõstetakse esile ohvitseri ning allohvitseri (5 ohvitseri ja 5 allohvitseri: võitja ja 4 ergutuspreemiat), pärjates nende seast valitud ühe ohvitseri "Aasta ohvitseri" ja ühe allohvitseri "Aasta allohvitseri" tiitliga ning koos sellega kaasneva rahalise ergutusega. Valitud "Aasta ohvitseri" ja "Aasta allohvitseri" preemia suurus on à 50.000 krooni ja ergutuspreemiad valituks mitteosutunud, kuid konkursil tunnustatud ohvitseridele ja allohvitseridele à 10.000 krooni.

2010. aasta tulud annetustest ja toetustest olid kokku 618 tuhat krooni, sh „Aasta ohvitseri“ ja Aasta allohvitseri“ konkursi läbiviimiseks 228 tuhat krooni ja mittedirektstarbelisi annetusi oli summas 390 tuhat krooni.

Riigikaitse Edendamise Sihtasutus majandustulemused:

(*tuhandetes kroonides*)

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Tegevustulud	(+) 618	(+) 528
Tegevuskulud	(-) 535	(-) 1 075
Finantstulud ja -kulud	(-) 2	
Aruandeaasta tulem	(+) 81	(-) 547
Varad kokku	23	41
sh käibevara	12	6
sh põhivara	11	35
Kohustused	4	103
sh lühiajalised	4	103
Netovara	19	-62

Rahvusvahelised organisatsioonid

Eesti kuulumine NATO-sse, EL-i ja teistesse rahvusvahelistesse organisatsioonidesse toob kaasa kohustuse panustada nende organisatsioonide tegevusse ja toimimisse. Rahaline panustamine vastavalt riikidele kehtestatud kuluosadele (kohustuslikud liikmemaksud) tagab organisatsioonide sujuva funktsioneerimise.

1. Rahaline panustamine NATO, EL ja ÜRO eelarvetesse

2010. aastal jätkus rahaline panustamine NATO, EL ja ÜRO eelarvetesse, katmaks Eesti liikmelisusest tulenevaid kohustuslikke osamakseid vastavalt meie kuluosadele.

- a. Eesti osamakse **NATO sõjalisse eelarvesse** 2010, arvatuna NATO kogueelarve ja Eesti panuse suhtarvuna, oli 0,1014%. Sellest kaeti NATO juhtimisstruktuuri jooksvad kulud ja sõjaliste operatsioonide ühiskulud. Mõningane protsentuaalne vähenemine võrreldes eelnevate aastatega oli tingitud asjaolust, et 2009 liitusid NATO-ga Albaania ja Horvaatia ning alliansi sõjalise struktuuriga taasliitus Prantsusmaa ning kulud jagunesid suurema arvu maksjate vahel. 2011 kasvab Eesti makse NATO sõjalisse eelarvesse. Kasvav tendents NATO pensionimaksetes ja operatsioonikulude suurenemine jätkub eeldatavalt ka lähiaastatel.
- b. 2010 osales Eesti viieteistkümne **ÜRO** rahuvalvemissiooni rahastamises: UNIFIL, MINURSO, UNFICYP, UNOMIG, UNDOF, UNMIK, MONUC, UNMIL, UNMIS, MINUSTAH, UNMIT, UNAMID, MINURCAT, UNOCI, UNSOA. Lõppesid ÜRO missioonid ONUB ja UNMEE.

2011. aastaks planeeritud summa on 3 348 000 USD. ÜRO maksesumma kasv on tingitud Eesti kuluosa kasvust 0,016%-lt 0,041%-le. Tulevaste makseperioodide osas näib, et ÜRO rahuvalveoperatsioonide arvust ja võimalikust juurdetekkest tingituna Eesti maksed tõenäoliselt suurenevad veelgi. Oluliseks makse lõppsumma mõjutajaks on EUR-USD kursi liikumine.

- c. **EL sõjaliste ja kaitseotstarbeliste operatsioonide rahastamine** käib läbi ATHENA mehhanismi, kus riikide osamaksed arvutatakse GNI indeksi alusel. Maksete aluseks oleva 2009. aasta Eesti GNI indeks oli 0,1407%.

2010. aastaks planeeritud summast kulus vaid 27%. Alakulu põhjuseks on asjaolu, et operatsioonide eelarve planeerimise täpne alus puudub – võimalikud sõjalist sekkumist vajavad kriisid võivad olla küll aimatavad, kuid ei ole tulevikku ette determineeritud.

2011. aasta eelarve planeerimisel mais 2010 oli GNI arvestusalus Eesti jaoks 0,12%, mis aasta lõpus täpsustus 0,1119%. Eesti planeeritud maksesumma 2011 on 118 236 eurot.

2. Agentuurid ja muud rahvusvahelised initsiatiivid

Teiseks suuremaks valdkonnaks, kuhu 2010. aastal makseid jätkasime, on agentuurid ja organisatsioonid, mis aitavad edendada Eestile olulist arendustegevust või kus tegeletakse mõne konkreetse Eestile olulise sõjalise võimepuudujäägi likvideerimisega. Siia kuuluvad:

- a) **Euroopa Kaitseagentuur (EDA – European Defence Agency)** – makse koosneb kahest osast: üldeelarve, millesse panuse suurus sõltub GNI indeksist, mis 2010. aastaks oli 0,1407%; projektide eelarve, mille planeerime endale ise. 2010. aastal oli vastav summa planeeritud, kuid ühtegi EDA projekti Eesti ei panustanud. Siiski tuleb ka tulevikus jätkata vastava summa planeerimist. 2011. aastaks on planeeritud 95 000 eurot.
- b) **NAMSA/NAMSO (NATO Maintenance and Supply Agency)** – tegemist NATO allstruktuuriga, mille liikmeks oleme seonduvalt meie liikmelisusega alliansis. Eesti kuluosa üldeelarvesse on 0,11%, mis on selles suurusjärgus ka tulevikus.

- c) **Euroopa Liidu Satelliidikeskus (EUSC – European Satellite Centre)** - Eesti osamakse fikseeritud kuluosa sõltub aastast GNI indeksist. 2010 oli see 0,112810%. 2011. aasta summa on samas suurusjärgus.
- d) **NATO ühine seiresüsteem (AGS - Allied Ground Surveillance, al 2010.a NAGSMA)⁵** - Eesti makse on 0,1827%.
- e) **NATO Strateegilise õhustranspordi initsiatiiv (SAC - Strategic Airlift Capability)⁶**. Eesti kulusad eelarve erinevates lõigetes 2011 on: 1) baasi kulud - 1,3857%; 2) operatsioonid - 1,4218%; 3) administratiivkulud - 1,4218%.
- f) **Euroopa vedude koordineerimiskeskus (MCCE - Movement Coordination Centre Europe)⁷** – initsiatiivi osalisriigid maksavad eelarvesse võrdsed summad, v.a need, kes täidavad lisaks ka mingeid tugistruktuuri ametikohti.

3. Piirkondlikud initsiatiivid

Eesti panustab rahaliselt kahte Balti riikide julgeolekupoliitilisest seisukohast väga olulise initsiatiivi – kõrgemat sõjalist haridust andvasse **Balti Kaitsekolledžisse** ning **CRC Karmelavasse**, ehk õhuturbesse. BALTDFCOL-i puhul sõltub eelarve osamakse kolme riigi vahel igaks aastaks kokku lepitud eelarve suuruselt. Samuti CRC Karmelava puhul sõltub Eesti makse kolme Balti riigi vahel kokkulepitud kogueelarvest.

Antud alapunkti alla liigitub ka **NATO Küberkaitse oivakeskus** Tallinnas, mida rahastavad keskuse osalisriigid vastavalt endi poolt panustatava personali arvule - kokkulepitud nõ peamiseks on 20 000 EUR. Sõlmitud kokkuleppe kohaselt on Eestil keskuses 11 kohta, kuid 2010 täitsime tegelikult 12 kohta. 2011 koosseisutabeli kohaselt on Eestil nn pearaha ametikohti 12, millele lisandub täiendav kasv ühe vakantse ametikoha võrra. Kokku seega 2011. aastal 13 ametikohta kogusummas 260 tuhat EUR.

4. Kaitsealane abi

2010. aastal lähtuti kaitsealase abi andmisel 2008 vastu võetud kaitsealase abikäepoliitika poliitikapaberist, mille kohaselt on Kaitseministeeriumi prioriteetseteks sihtriikideks Afganistan, Gruusia, Montenegro ja Ukraina.

Ukrainat toetasime läbi kahe NATO usaldusrahastu, millest üks rahastab julgeolekusektori ametnike täienduskoolitust ja ümberõpet ning teine toetab NATO suunal tegutsevate Ukraina mittetulundusühingute tegevust. Gruusia suunal panustasime samuti kahte NATO projekti, millest üks tõhustab Gruusia demineerimis- ja rehabilitatsioonivõimet ning teine tegeleb Gruusia kaitsealase sektoris töötavate tsiviilametnike koolitamisega. Lisaks toetasime Afganistani rahvaarmee (ANA) ülesehitusprotsessi ning ISAF-i tegevuse tagajärgede likvideerimiseks kohalike haiglate, sildade, teede, elektrijaamade jms ülesehitust.

Samuti toetasime sarnaselt varasematele aastatele Relvajõudude Demokraatliku Kontrolli Keskust (DCAF) ning Genfi Julgeolekupoliitika Keskust (GCSP), Šveitsis. Kõik panused on vabatahtlikud, samuti nende rahaline suurus. Kokku kulus 2010. aastal kaitsealase abikäe toetussummadeks 3,6 mln krooni (ca. 230 000 EUR).

⁵ AGS kujutab endast mehitamata õhusõidukitest ja erinevatest sensoritest koosnevat õhu ja maismaa elementide kombineeritud süsteemi, mis võimaldab liitlasriikidel saavutada parema ülevaate lahinguväljal toimuvast, sh vähendades tsiviilohvrite tekke tõenäosust. AGS esmase operatiivvõime (IOC) saavutamise tähtajaks on seatud 2012. aasta. Alates 2010. aastast on projekti nimeks NAGSMA.

⁶ Eesti osaleb projektis 45 lennutunniga aastas ning mehitab 2 allohvitseri kohta Ungaris, Pápa baasis. Eesti jaoks on programmis osalemise kulu 660 mln krooni, mis tasutakse 25 aasta jooksul.

⁷ Mitmerahvuselise MCCE eesmärk on ühendada ja koordineerida olulisi võimeid (õhu-, mere-, maismaatransport ning õhustankimine) omavaid riike/programme nendega, kes vastavat võimet vajavad. Initsiatiiviga on ühinenud 21 riiki. Eesti on kasutanud MCCE koordineerimist hangitud veokite transportimiseks. MCCE liikmelisus tähendab aastamaksu tasumist.

5. Muud initsiatiivid

Eesti jätkab osalemist järgmistes rahvusvahelistes initsiatiivides/organisatsioonides:

- a) **Ülemaailmne Sõjaväespordi Nõukogu** (*CISM – Conseil International du Sport Militaire*) - makse sõltub skaalagrupist, kuhu Eesti on ÜRO poolt määratud. Eesti maksesumma on skaala kohaselt vahemikus 3400-4000 EUR.
- b) **Rahvusvaheline Sõjaväemeditsiini Komitee** (*ICMM – International Committee of Military Medicine*) – maksame organisatsiooni aastast liikmemaksu.
- c) **Rahvusvaheline Parameedikute Organisatsioon** (FIP) – maksame organisatsiooni aastast liikmemaksu.
- d) **Avatud Taeva Lepingu Konsultatiivkomisjon** – maksame konsultatiivkomisjoni kulude osamaksu.

Rahvusvahelistele organisatsioonidele 2010. aastal antud toetuste summad on esitatud raamatupidamise aastaaruande lisa 15.B "Antud toetused".

Kaitseministri hinnang sisekontrollisüsteemi kohta ja ülevaade tegevusest siseauditi korraldamisel

Hinnang sisekontrollisüsteemi kohta

Ministrina hindan Kaitseministeeriumi ning tema valitsemisala asutuste sisekontrollisüsteemi olulises osas toimivaks, kuid teatud osades muutmist või täiendamist vajavaks.

Kaitseministeeriumi ning tema valitsemisala asutuste sisekontrollisüsteemi rakendamisel on järgitud kehtivaid Eesti Vabariigi õigusakte.

Minu hinnang tugineb minule aruande koostamise hetkel teadaolevale informatsioonile ning muuhulgas siseauditi ja väliste hindajate (sh Riigikontrolli) auditaruannetes toodud tähelepanekutele ja järeldustele ning Kaitseministeeriumi 2010. a riskide hindamise tulemustele.

Ülevaade riigiraamatupidamiskohustuslase tegevusest siseauditi korraldamisel

Kaitseministeeriumi siseauditi osakonna töö korraldamise aluseks on kaitseministri 9. detsembri 2009. aasta käskkirjaga nr 485 kinnitatud siseauditi osakonna põhimäärus ning kaitseministri 22.04.2008 käskkirjaga nr 184 kinnitatud Kaitseministeeriumi valitsemisala siseauditi sise-eeskiri. Täiendavalt juhindutakse siseauditi teostamisel ja korraldamisel IIA ja INTOSAI rahvusvahelistest auditistandarditest, Rahandusministeeriumi juhendmaterjalidest ning Eesti Vabariigi õigusaktidest.

Ministrina kinnitan, et Kaitseministeeriumi siseaudiitoritele on tagatud tööks vajalikud tingimused, ligipääs vajalikule informatsioonile ja funktsionaalne sõltumatus ülejäänud tööst.

Kaitseministeeriumi siseauditi osakonna koosseisus töötas seisuga 31.12.2010 neli (4) ametnikku. Kaitseministeeriumi siseauditi eest vastutav isik oli Meelis Oidsalu. Lisaks oli ministeeriumi valitsemisalas seisuga 31.12.2010 ametis viis (5) teenistajat Kaitseväe Peastaabis, üks siseaudiitor Kaitseväe Peastaabis ning üks siseaudiitor Kaitseressursside Ametis. Kaitseväes on siseauditi eest vastutavaks isikuks peaaudiitor Krisi Pungas, Kaitseressursside Ametis Reimo Väärtnäe ja Kaitseväe Peastaabis Marko Roots.

Siseaudiitoritele on võimaldatud asjakohast väljaõpet.

Ministrina hindan siseauditi poolt tehtud ettepanekute rakendatavust heaks. Enamik tehtud ettepanekuist rakendatakse poolaasta kuni aasta jooksul. Samuti hindan Kaitseministeeriumi ning tema valitsemis- ja haldusala siseauditi funktsiooni täitmist heaks.

KONSOLIDEERIMISGRUPI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

BILANSS

(tuhandetes kroonides)

	<i>Lisa</i>	31.12.2010	31.12.2009	01.01.2009
Varad				
<i>Käibevara</i>				
Raha ja pangakontod	3	11 866	6 026	7 329
Nõuded ostjate vastu	6	2 335	2 062	1 798
Muud nõuded ja viitlaekumised	6	4 377	66 653	13 112
Maksude, lõivude, trahvide ettemaksed	5	29 004	110 881	40 681
Ettemakstud toetused ja tulevaste perioodide kulud	6	105 092	105 840	126 567
Varud	7	108 685	107 263	244 396
<i>Käibevara kokku</i>		261 359	398 725	433 883
<i>Põhivara</i>				
Osalus sihtasutuses	8	2 242	1 832	485
Osalus tütaretevõttes	9	3 702	5 164	9 168
Muud pikaajalised nõuded	6	1 989	105	110
Kinnisvarainvesteeringud	10	77 740	77 824	79 794
Materiaalne põhivara	11	5 944 238	6 106 250	5 442 543
Immateriaalne põhivara	12	28 475	35 783	35 064
<i>Põhivara kokku</i>		6 058 386	6 226 958	5 567 164
Varad kokku		6 319 745	6 625 683	6 001 047
Kohustused				
<i>Lühiajalised kohustused</i>				
Võlad tarnijatele		133 625	216 793	44 772
Võlad töövõtjatele		67 299	155 809	93 398
Maksuvõlad	5	49 646	52 759	67 159
Sihtfinantseerimine	6	9 602	3 442	5 184
Muud kohustused ja saadud ettemaksed	6	11 530	31 763	35 446
Lühiajalised eraldised	13	63 313	59 460	54 424
Laenukohustused	14	3 186	66 299	6 787
<i>Lühiajalised kohustused kokku</i>		338 201	586 325	307 170
<i>Pikaajalised kohustused</i>				
Eraldised	13	2 988 066	2 529 865	1 924 956
Laenukohustused	14	3 355	6 541	14 771
<i>Pikaajalised kohustused kokku</i>		2 991 421	2 536 406	1 939 727
<i>Netovara</i>		2 990 123	3 502 952	3 754 150
Kohustused ja netovara kokku		6 319 745	6 625 683	6 001 047

TULEMIARUANNE

(tuhandetes kroonides)

	<i>Lisa</i>	01.01.2010 - 31.12.2010	01.01.2009 - 31.12.2009
Tegevustulud			
Müüdnud tooted ja teenused	16	20 622	23 529
Saadud toetused	15.A	83 358	372 782
Muud tulud			
Kasum põhivara ja varude müügist		2 722	3 401
Muud tulud		22 405	3 584
<i>Muud tulud kokku</i>	17	25 127	6 985
Tegevustulud kokku		129 107	403 296
Tegevuskulud			
Toetused			
Sotsiaaltoetused		-88 281	-96 068
Muud toetused		-439 193	-448 421
<i>Toetused kokku</i>	15.B	-527 474	-544 489
Tööjõukulud			
Töötasukulud		-1 106 715	-1 269 116
Erisoodustused		-12 160	-12 333
Maksud ja sotsiaalkindlustusmaksed		-259 414	-269 931
Muud tööjõukulud		0	252
<i>Kokku tööjõukulud</i>	18	-1 378 289	-1 551 128
Majandamiskulud	19	-1 104 956	-1 386 947
Muud tegevuskulud	19	-456 233	-531 917
Põhivara amortisatsioon ja allahindlus	20	-888 152	-703 646
Tegevuskulud kokku		-4 355 104	-4 718 127
Tegevustulem		-4 225 997	-4 314 831
Finantstulud ja -kulud			
Intressikulu kapitalirendilt	14	-344	-811
Intressikulu eraldistelt	13	-151 792	-115 498
Tulem kapitaliosaluse meetodil	8;9	-1 192	-2 657
Tulu hoiustelt ja väärtpaberitelt	6	42	56
Muud finantstulud	6	6	6
Finantstulud ja -kulud kokku		-153 280	-118 904
Aruandeperioodi tulem	21	-4 379 277	-4 433 735
Siirded	21	4 379 277	4 433 735

RAHAVOOGUDE ARUANNE

(tuhandetes kroonides)

	<i>Lisa</i>	2010.a.	2009.a.
Rahavood põhitegevusest			
Tegevustulem		-4 225 997	-4 314 831
Korrigeerimised			
Põhivara amortisatsioon	20	888 152	703 646
Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	15.A	-80 779	-360 285
Kasum/kahjum põhivara müügist	17	-649	-2 947
Antud mitterahaline sihtfinantseerimine	11	24 446	3 789
<i>Kokku korrigeeritud tegevustulem</i>		-3 394 827	-3 970 628
Põhitegevusega seotud käibevarade netomuutus:	5;6;7	80 731	94 444
Põhitegevusega seotud kohustuste netomuutus:	5;6;13	161 216	588 292
Kokku rahavood põhitegevusest		-3 152 880	-3 287 892
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud põhivara soetamisel:			
Materiaalse põhivara soetus	11	-719 472	-1 298 226
Immateriaalse põhivara soetus	12	-6 401	-11 773
Korrigeerimine muutusega võlgades hankijatele		-45 399	89 077
<i>Tasutud põhivara eest kokku:</i>		-771 272	-1 220 922
Laekunud põhivara müügist:	17	665	2 962
Tasutud osaluste soetamisel		-140	0
Laekunud intressid ja muu finantstulu		50	66
Rahavood investeerimistegevusest kokku		-770 697	-1 217 894
Rahavood finantseerimistegevusest			
Laekunud laenu	14	96 110	58 069
Tagasi makstud laenu	14	-154 179	0
Tagasi makstud kapitalirendikohustused	14	-8 229	-6 787
Laekunud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks		146 763	255 628
Makstud intressid	14	-387	-970
Netofinantseerimine eelarvest		3 849 339	4 198 543
Rahavood finantseerimistegevusest kokku		3 929 417	4 504 483
Puhas rahavoog		5 840	-1 303
Raha ja selle ekvivalendid perioodi algul	3	6 026	7 329
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpul	3	11 866	6 026
Raha ja selle ekvivalentide muutus		5 840	-1 303

VARADE JA KOHUSTUSTE VAHE MUUTUSE ARUANNE

(tuhandetes kroonides)

	<i>Lisa</i>	
Saldo 31.12. 2008		4 870 912
Netovara korrigeerimine		-1 116 762
Korrigeeritud saldo 31.12.2008		3 754 150
Pensionieraldiste kohustuse muutus	13	-33 794
Põhivara ümberhindlus	11	6 129
Siire tulemi elimineerimisest	21	-223 533
Kokku muutused		-251 198
Saldo 31.12. 2009		3 502 952
Põhivara ümberhindlus	10;11	16 224
Pensionieraldiste kohustuste muutus	13	-1 475
Siire tulemi elimineerimisest	21	-527 578
Kokku muutused		-512 829
Saldo 31.12.2010		2 990 123

RIIGIEELARVE TÄITMISE ARUANNE

(tuhandetes kroonides)

Klassi- fikaatori kood	Nimetus	2010 esialgne eelarve ¹	2010 lõplik eelarve ²	2010 tegelik eelarve täitmine	Tegelik täitmine miinus lõplik eelarve	Üle viidud 2011 aastasse
Asutuse nimetus: Kaitseministeeriumi valitsemisala						
	Raha ja selle ekvivalendid aasta alguses			6 026		
<i>Tulude laekumine</i>						
32	Kaupade ja teenuste müük	2 483	15 246	14 939	-307	0
35	Toetused	167 429	80 699	80 699	0	0
38	Muud tulud	3 837	3 837	24 425	20 588	0
Tulude laekumine kokku		173 749	99 782	120 063	20 281	0
<i>Kulude tasumine</i>						
15	Materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine	-678 060	-619 061	-527 953	91 108	-90 976
4	Eraldised	-532 049	-548 391	-545 829	2 562	-2 562
5	Tegevuskulud	-2 704 019	-2 782 481	-2 728 621	53 860	-49 480
6	Muud kulud	-138 803	-135 769	-134 747	1 022	-112
Kulude tasumine kokku		-4 052 931	-4 085 702	-3 937 150	148 552	-143 130
<i>Finantseerimistehingud</i>						
10.1	Finantsvarade suurenemine	-140	-140	-140	0	
20.5	Kohustuste suurenemine		0	1 342	1 342	0
20.6	Kohustuste vähenemine	-8 230	-8 230	-28 857	-20 627	0
Finantseerimistehingud kokku		-8 370	-8 370	-27 655	-19 285	0
Riigikassast saadud siirded				4 138 018		
Riigikassale üle antud siirded				-287 436		
Raha ja selle ekvivalendid aasta lõpus				11 866		

¹Veerus on kajastatud 09.12.2009 vastu võetud „2010.aasta riigieelarve seadusega“ kinnitatud summad ilma 2009. aastast üle kantud jääkideta.²Ülevaate 2010 lõpliku eelarve kujunemisest annab raamatupidamise aruande lisa 22.

s.h. eelarve täitmise aruanne üksikasutuste lõikes

Klassi- fikaatori kood	Nimetus	2010 esialgne eelarve	2010 lõplik eelarve	2010 tegelik eelarve täitmine	Tegelik täitmine miinus lõplik eelarve	Üle viidud 2011 aastasse
Asutuse nimetus: Kaitseministeerium						
Kulude tasumine kokku		-1 159 124	-1 167 555	-1 131 956	35 599	-30 388
4	Eraldised	-446 394	-463 789	-461 583	2 206	-2 206
5	Tegevuskulud	-705 144	-699 244	-666 872	32 372	-28 070
6	Muud kulud	-7 586	-4 522	-3 501	1 021	-112
Finantseerimistingimused kokku		-8 370	-8 370	-27 655	-19 285	0
10.1	Finantsvarade suurenemine	-140	-140	-140	0	0
20.5	Kohustuste suurenemine	0	0	1 342	1 342	0
20.6	Kohustuste vähenemine	-8 230	-8 230	-28 857	-20 627	0
Asutuse nimetus: Teabeamet						
Kulude tasumine kokku		-131 200	-131 230	-131 230	0	0
6	Muud kulud	-131 200	-131 230	-131 230	0	0
Asutuse nimetus: Eesti Sõjamuuseum - Kindral Laidoneri muuseum						
Kulude tasumine kokku		-5 994	-6 103	-6 086	17	-16
5	Tegevuskulud	-5 994	-6 103	-6 086	17	-16
Asutuse nimetus: Seli Tervisekeskus						
Riigieelarve kulud kokku		-7 134	-7 344	-6 955	389	-315
5	Tegevuskulud	-7 117	-7 327	-6 938	389	-315
6	Muud kulud	-17	-17	-17	0	0
Asutuse nimetus: Kaitseressursside Amet						
Kulude tasumine kokku		-43 878	-44 380	-43 514	866	-866
4	Eraldised	-4 081	-4 057	-3 762	295	-295
5	Tegevuskulud	-39 797	-40 323	-39 752	571	-571
Asutuse nimetus: Kaitsevägi						
Kulude tasumine kokku		-2 027 541	-2 110 029	-2 089 457	20 572	-20 568
4	Eraldised	-81 574	-80 545	-80 484	61	-61
5	Tegevuskulud	-1 945 967	-2 029 484	-2 008 973	20 511	-20 507

LISAD KONSOLIDEERIMISGRUPI RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDELE

Lisa 1 Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid

Käesolev raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistavaga ja riigieelarve seadusega. Hea raamatupidamistava tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuspõhimõtetele ning selle põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid, riigi raamatupidamise üldeeskirjas ning Kaitseministeeriumi valitsemisala raamatupidamise sise-eeskirjas sätestatud nõuded.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud tuhandetes Eesti kroonides.

Aastaaruandesse hõlmatud asutuste nimekiri ja nende tähtsamad finantsnäitajad on esitatud lisa 2. Aastaaruandesse hõlmatud asutuste omavahelised nõuded, kohustused, tulud ja kulud on konsolideerimisel elimineeritud, v.a. eelarve täitmise aruandes.

Iseseisvate raamatupidamisüksuste finantsnäitajad on raamatupidamise aastaaruandes koostatud rida-realt, omavahelised nõuded ja kohustused ning tulud ja kulud on elimineeritud.

Arvestuse alused

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes soetusmaksumuse printsiibist. Majandustehingud kirjendatakse nende tekkimise momendil tegelikus väärtuses.

Tehingud välisvaluutas

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel võetakse aluseks tehingu toimumise päeval ametlikult kehtivad Eesti Panga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustused hinnatakse bilansipäeva seisuga ümber Eesti kroonidesse bilansipäeval ametlikult kehtiva Eesti Panga valuutakursside alusel.

Ümberhindamise tulemusena saadud kursikasumid ja -kahjumid kajastatakse aruandeperioodi tulemiaruanDES, kusjuures tegevustuludes ja -kuludes kajastatakse valuutakursi kasumid ja kahjumid, mis on seotud tarnijate ja ostjate arveldustega; muud välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on tulemiaruanDES kajastatud finantstuludes ja -kuludes.

Varade ja kohustuste jaotus lühi-ja pikaajalisteks

Varad ja kohustused on bilansis jaotatud lühi-ja pikaajalisteks lähtudes sellest, kas vara või kohustuse eeldatav valdamine kestab kuni ühe aasta või kauem arvestatuna bilansikuupäevast.

Raha-ja pangakontod

Bilansis kajastatakse raha ja pangakonto kirjel:

- sularaha kassades;
- pankades avatud arvelduskontode jääke.

Finantsvarad

Finantsvarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest makstud tasu õiglane väärtus. Juhul kui soetatud finantsvara eest tasutakse kohe rahas, loetakse selle soetusmaksumuseks saadud rahasumma nominaalväärtust. Juhul kui tasumine toimub alles teatud pikema ajaperioodi möödudes, loetakse soetusmaksumuseks saadaoleva tasu nüüdisväärtust.

Nõuded on bilansis kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil kajastatavaid nõudeid hinnatakse alla, juhul kui on tõenäoline, et nende kaetav väärtus on väiksem kui bilansiline väärtus. Nõuded kajastatakse bilansis nõudeõiguse tekkimise momendil. Iga nõude laekumise tõenäolisust on käsitletud individuaalselt. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on bilansis tõenäoliselt laekuva summani alla hinnatud.

Nõuet loetakse lootusetuks, kui juhtkonna hinnangul puuduvad võimalused nõude kogumiseks. Lootusetud nõuded on bilansist välja kantud.

2010. aastal muudeti Kaitseressursside Ametis trahvitulude arvestuspõhimõtteid. Varasemalt kehtis arvestuspõhimõte, mille kohaselt võeti nõue ja tulu arvele trahvi määramise kuupäeval. Kuna trahvidest jäi oluline osa laekumata, muudeti arvestuspõhimõtet ning mindi üle trahvinõuete bilansivälisele arvestusele ja tulu kajastatakse kassapõhisel printsiibil. Bilansist kanti välja muudest nõuetest trahvinõudeid 1.958 tuhat krooni (lisa 6.A). Bilansivälised trahvinõuded moodustavad seisuga 31.12.2010 2.089 tuhat krooni (lisa 23).

Pikaajalisi nõudeid kajastatakse algselt saadaoleva tasu nüüdisväärtuses, arvestades järgnevatel perioodidel nõudelt intressitulu kasutades diskontomäära 6% aastas.

Varud

Varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja muudest soetamisega seotud otsestest kulutustest (välja arvatud käibemaks), millest varud ei oleks praeguses olukorras ja koguses. Asutuste vahelist varude üleandmist ja vastuvõtmist ei kajastata varude müügina, vaid siirdena.

2010. aastal muudeti kaitseotstarbeliste varude arvestuspõhimõtet. Arvestades riigi raamatupidamise üldeskirjas tehtud muudatust, kajastatakse kaitseotstarbelised varud, mida kasutatakse ainult militaareesmärkidel (v.a strateegilised varud) erandina soetamisel kuludes. Laos ja kasutuses olevate varude koguse ja asukoha kohta peetakse bilansivälisest arvestust. Arvestuspõhimõtte muutuse mõju on kajastatud tagasiulatuvalt. 2010. aasta raamatupidamise aruandes on korrigeeritud seisuga 31.12.2008 bilanss ja seisuga 31.12.2009 bilanss, tulemiaruanne, rahavoogude aruanne ning varude ja kohustuste vahe muutuse aruanne. Kaitseotstarbelisi varusid on korrigeeritud kokku 1 424 081 tuhande krooni ulatuses 2008. ja 2009. aastal alljärgnevalt:

	31.12.2010	31.12.2009	31.12.2008
Varud	108 685	1 531 344	1 361 158
Muutus	0	-1 424 081	-1 116 762
Korrigeeritud varud	108 685	107 263	244 396
Netovara	2 990 123	4 927 033	4 870 912
Muutus	0	-1 424 081	-1 116 762
Korrigeeritud netovara	2 990 123	3 502 952	3 754 150
	2009		
Majandamiskulud	-1 079 628		
Muutus	-307 319		
Korrigeeritud majandamiskulud	-1 386 947		
Tegevustulem	-4 007 512		
Muutus	-307 319		
Korrigeeritud tegevustulem	-4 314 831		
Aruandeperioodi tulem	-4 126 416		
Muutus	-307 319		
Korrigeeritud aruandeperioodi tulem	-4 433 735		

Osalused tütarettevõtjates ja sihtasutustes

Bilansis on kajastatud osalus AS Eerika Neli aktsiates ning osalus SA Rahvusvaheline Kaitse-uuringute Keskus netovaras kapitaliosaluse meetodil.

Tütarettevõtjat loetakse kontrolli all olevaks, kui aruandekohustuslane omab üle 50% tütarettevõtja hääleõiguslikest aktsiatest või osadest, on võimeline kontrollima tütarettevõtja tegevus- ja finantspoliitikat, või omab õigust nimetada või tagasi kutsuda enamikku nõukogu liikmetest.

Investeeringud tütarettevõtetesse kajastatakse bilansis kasutades kapitaliosaluse meetodit. Selle meetodi kohaselt võetakse investeering algselt arvele tema soetusmaksumuses, mida korrigeeritakse järgmistel perioodidel osalusega muutustes tütarettevõtte omakapitalis ja omandamisel tekkinud firmaväärtuse amortisatsiooniga.

Aruandekohustuslase bilansis kajastatakse 100%-lise osaluse määraga neid osalusi sihtasutustes, mille üle riigiraamatupidamiskohustuslasel on valitsev mõju. Valitsev mõju tekib üldjuhul õigusest määrata enam kui 50% sihtasutuse juhtimisorgani liikmetest.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringutena on kajastatud Kaitseministeeriumi bilansis olevad korterid, pikaajaliste rendi- ja hoonestusõiguse lepingutega koormatud kinnistud ning kinnistud, mida planeeritakse tulevikus võõrandada. Kinnisvarainvesteeringud kajastatakse soetusmaksumuse meetodil (soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum). Uutel kinnisvarainvesteeringutel (hooned) määratakse eeldatava kasuliku eluea normid vahemikus 20-50 aastat.

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid hinnangulise kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 30 tuhandest kroonist. Väheväärtuslike varade maksumusega 3.000 kuni 30.000 krooni (ilma käibemaksuta) ostuhind kajastatakse kuludes nende kasutuselevõtmise hetkel ning arvestus toimub raamatupidamises bilansiväliselt.

Parendustega seotud kulutused lisatakse materiaalse põhivara soetusmaksumusele juhul, kui need vastavad materiaalse põhivara mõistele ja vara bilansis kajastamise kriteeriumitele ning kulutuste maksumus on vähemalt 30.000 krooni (ilma käibemaksuta). Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse tulemiaruanandes perioodi kuluna.

Põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Põhivara soetusmaksumusse võetakse arvele kulutused, mis on vajalikud selle viimiseks tööseisukorda ja asukohta. Põhivara soetusmaksumusse ei kapitaliseerita makse ja lõive.

Kulumi arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Kulumi norm määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust elueast. Põhivara kasulikkude eluiga inventeeritakse aastainventuuri käigus. Kui vara hinnanguline kasulik eluiga erineb oluliselt eelnevalt kehtestatud, siis muudetakse vara järelejäänud kasulikkude eluiga, millest tulenevalt muutub järgmistel perioodidel varale arvestatav kulum.

Uutel varadel määratakse Kaitseministeeriumi valitsemisalas eeldatava kasuliku eluea normid vara liikide lõikes järgmistes vahemikes:

- hooned	20 - 50 aastat	- inventar	2 - 10 aastat
- rajatised	10 - 40 aastat	- arvutustehnika	2 - 3 aastat
- masinad ja seadmed	5 - 10 aastat	- relvastus	10 aastat

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt kasulikule elueale.

Materiaalse põhivara bilansilise väärtuse võimalikku langust kontrollitakse juhtudel, kui mingid sündmused või asjaolude muutumine näitavad, et vara kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse. Kui sellised asjaolud on olemas, viiakse läbi vara kaetava väärtuse hindamine. Kui hinnanguline kaetav väärtus on väiksem kui bilansiline väärtus, siis hinnatakse see vara alla kuni kaetava väärtuseni, milleks on kas sellest varast tulevikus saadavate rahavoogude nüüdisväärtus (ehk kasutusväärtus) või selle vara õiglase väärtus, mida on vähendatud müügikulustega, olenevalt kumb on kõrgem. Vara õiglase väärtuse määramisel kasutatakse vajadusel asutusteväliste ekspertide abi. Allahindlus kajastatakse aruandeperioodi kuluna kasumiaruande samal real kus on kajastatud allahinnatud vara amortisatsioon.

Ümberhindlused

Aastal 2005 viidi läbi ühekordne põhivarade ümberhindamine, mis tulenes vajadusest korrigeerida varasemaid puudujääke raamatupidamises või võtta arvesse enne 1996. aastat toimunud hüperinflatsiooni. Alates 2006. aastast viiakse täiendavaid ümberhindlusi läbi aruandeperioodil maakatastrisse kantud maade ja muude varade osas, mis on jäänud varasemalt arvele võtmata või ümber hindamata.

Ümberhindluse läbiviimiseks kasutatakse eelisjärjekorras turuhinda. Objektide korral, millele turuväärtus puudub, kasutatakse jääkasendusmaksumuse meetodit. Lihtsustatult on lubatud hinnata maad, kasutades maa maksustamishinda.

2010. aastal läbi viidud kinnisvarainvesteeringute ja materiaalse põhivara ümberhindlus on esitatud raamatupidamisaruande lisades nr 10 ja 11.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalse põhivarana kajastatakse füüsilise substantsita vara kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 30.000 kroonist. Immateriaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kui on asjaolusid, mis viitavad, et piiratud elueaga immateriaalse vara kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse, siis viiakse läbi vara väärtuse languse test ja vajadusel hinnatakse vara alla tema kaetavale väärtusele.

Immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit. Uutel varadel määratakse eeldatava kasuliku eluea normid vahemikus 2 - 20 aastat.

Üldjuhul kajastatakse uurimis- ja arenguväljaminekud tekkimise momendil kuluna. Erandiks on arenguväljaminekud, mis on identifitseeritavad ja mis tõenäoliselt osalevad järgmistel perioodidel tehtavates tegevustes.

Finantskohustused

Finantskohustused võetakse algsest arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantskohustuse eest saadud tasu õiglase väärtus. Edaspidi kajastatakse finantskohustusi nende korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivset intressimäära. Tehingukulud võetakse arvesse efektiivse intressimäära arvutamisel ning kantakse kuludesse finantskohustuse eluea jooksul.

Rendiarvestus

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud lepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kapitalirendi tingimustel soetatud vara võetakse rentniku bilansis arvele vara soetusmaksumuses või miinimumrendimaksute nüüdisväärtuses juhul, kui viimane on madalam. Kapitalirendi tingimustel soetatud varade amortisatsiooniperioodiks on vara kasulik tööiga. Kapitalirendimaksed jagatakse kohustust vähendatavateks põhiosa tagasimakseteks ja intressikuluks.

Kasutusrendi puhul kajastab renditavat vara oma bilansis rendileandja. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt rendileandja poolt tuluna ning rentniku poolt kuluna.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimisena kajastatakse sihtotstarbeliselt antud ja teatud tingimustega seotud toetusi, mille korral sihtfinantseerimise andja kontrollib toetuse sihipärasest kasutamist. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna või kuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et toetuse saaja vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine leiab aset.

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist. Sihtfinantseerimise kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, mille järgi kajastatakse tulemiaruandes kompenseeritavat kulu ja saadud toetust mõlemal eraldi.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Bilansis kajastatakse eraldis juhul, kui Kaitseministeeriumi valitsemisala asutusel lasub enne bilansipäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevalt juriidiline või tegevusest tingitud kohustus, mille realiseerumine on tõenäoline ja mille kohustuse summat on võimalik usaldusväärsetl mõõta. Eraldiste hindamisel on lähtutud tegevjuhtkonna hinnangutest, kogemustest ja vajadusel ka sõltumatute ekspertide hinnangutest ning need kajastatakse bilansis summas, mis on bilansipäeva seisuga vajalikud eraldisega seotud kohustuste rahuldamiseks. Pikaajalised eraldised on diskonteeritud 6%-lise diskontomääraga.

Pensionieraldistena on kajastatud töötajatele seaduse alusel tagatud hüvitisi eripensionide ja pensionisuurenduste maksmiseks. Pensionieraldiste suurus bilansipäeva seisuga arvestatakse välja eraldi endistele ja praegustele töötajatele. Eripensionid kajastatakse kuluna proportsionaalse osa krediteerimise meetodil, mille kohaselt tekitab iga tööalase teenistuse periood lisaühiku pensioni saamiseks vastavalt pensioni saamiseks nõutavale staažile. Pensionieraldiste arvestamiseks kasutatakse Statistikaameti andmeid keskmise järelejäänud eluea kohta ning Rahandusministeeriumi hinnanguid keskmise pensioni muutumise kohta tulevastel perioodidel. Töötajate puhul hinnatakse lisaks, kui suur osa töötajatest lahku töölt enne eripensionide väljateenimist.

Lubadused, garantiid ja muud kohustused, mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, kuid mille realiseerumise tõenäosus on juhtkonna hinnangul väiksem kui mitterealiseerumise tõenäosus, on avalikustatud tingimuslike kohustustena raamatupidamise aastaaruande lisades.

Tulude arvestus

Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel. Toodete müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärsetl määratav.

Kulude arvestus

Kulusid kajastatakse tekkepõhiselt. Põhivara või varude soetamisega kaasnevad mitmetagastatavad maksud ja lõivud kajastatakse soetamise momendil kuluna, mitte varade ega varude soetusmaksumusena.

Siirded ja netovara

Riigi rahalisi vahendeid haldab rahandusministeeriumi koosseisus olev riigikassa osakond, kes annab riigiasutustele raha ülekannete tegemiseks ja saab riigiasutuselt neile laekunud raha. Vastavaid rahalisi liikumisi kajastatakse siiretena. Samuti kajastatakse siiretena teiste riigiraamatupidamiskohustuslaste ning Kaitseministeeriumi valitsemisala asutuste vahelised muud tehingud (varade, kohustuste, tulude ja kulude vastastikused üleandmised). Käesolevas aastaaruandes on Kaitseministeeriumi valitsemisala asutuste vahelised siirded nõuete ja kohustuste ning tulude ja kulude osas elimineeritud.

Tulemi täielikuks üleandmiseks kajastatakse täiendav mitterahaline siire riigikassaga, millega viiakse tulemiaruanne nullini. See kajastatakse ühtlasi varade ja kohustuste vahe muutusena. Niisugused tulud ja kulud, mida tulemiaruandes ei kajastata (näiteks põhivarade ümberhindlused) kajastatakse otse varade ja kohustuste vahe muutusena.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmsid bilansikuupäeva ja aruande koostamiskuupäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Riigieelarve täitmise aruanne

Riigieelarve täitmise aruanne koostatakse e-riigikassa programmi andmete alusel kassapõhisel printsiibil. Aruanne lähtub riigieelarve koostamisel arvestatud põhimõtetest, mis erinevad raamatupidamise arvestuspõhimõtetest.

Lisaks kassapõhisele printsiibile on suuremad erinevused järgmised:

- a) riigiraamatupidamiskohustuslase siseseid elimineerimisi ei tehta;
- b) kaupade ja teenuste soetamisel lisanduv käibemaks kajastatakse koos kaupade ja teenuste maksumusega, st nii majanduskuludena kui ka põhivara soetusena, mitte eraldi kuludena;
- c) materiaalse ja immateriaalse põhivara soetus kajastatakse kuluna ja nimetatud varade müügist saadav tulu kajastatakse tuluna, põhivara amortisatsiooni, ümberhindlusi ja muid mitterahalisi liikumisi ei kajastata;
- d) teistele riigiasutustele kantud raha ja neilt saadud raha kajastatakse eraldistena ja saadud toetustena (tekkepõhises aruandluses siiretena).

Lisa 2 Konsolideeritud asutused

(tuhandetes kroonides)

	Tulemiaruaude näitajad			Bilansi näitajad		
	Tegevus- tulud	Tegevus- kulud	Finants- tulud ja - kulud	Varad	Kohus- tused	Netovara
2009						
Kaitseministeerium	329 479	-1 411 748	-118 942	1 650 945	2 812 266	-1 161 321
Teabeamet	29	-132 506	9	156 586	20 837	135 749
Kaitseressursside Amet	1 188	-49 880	0	21 534	10 464	11 070
Kaitsevägi	72 580	-2 799 329	29	6 166 305	278 567	5 887 738
Eesti Sõjamuuseum	114	-8 786	0	42 831	298	42 533
Seli Tervisekeskus	75	-8 728	0	11 575	311	11 264
Elimineerimised	-169	169	0	-12	-12	0
Kokku	403 296	-4 410 808	-118 904	8 049 764	3 122 731	4 927 033
2010						
Kaitseministeerium	104 392	-1 169 170	-151 919	854 278	3 100 921	-2 246 643
Teabeamet	59	-127 898	-425	158 796	19 917	138 879
Kaitseressursside Amet	362	-45 462	-474	18 965	10 014	8 951
Kaitsevägi	24 336	-2 996 119	-462	5 232 700	198 080	5 034 620
Eesti Sõjamuuseum	31	-8 833	0	40 326	491	39 835
Seli Tervisekeskus	116	-7 811	0	14 693	212	14 481
Elimineerimised	-189	189		-13	-13	
Kokku	129 107	-4 355 104	-153 280	6 319 745	3 329 622	2 990 123

Lisa 3 Raha ja selle ekvivalendid

(tuhandetes kroonides)

	31.12.2010	31.12.2009
Sularaha	0	1
Arvelduskontod pankades	11 866	6 025
Raha ja selle ekvivalendid kokku	11 866	6 026

Riigiasutustel on lubatud kasutada krediidiasutustes arvelduskontosid erandjuhul rahandusministri loal. Kaitseministeeriumi valitsemisalas on avatud iseseisvad arvelduskontod Teabeameti ning Eesti Vabariigi Alalise Esinduse NATO juures tegevuse finantseerimiseks.

Lisa 4 Tehingud avaliku sektori ja sidusüksustega

(tuhandetes kroonides)

4.A. Nõuded ja kohustused

	2010		2009	
	Lühiajalised nõuded	Lühiajalised kohustused	Lühiajalised nõuded	Lühiajalised kohustused
Riigiraamatupidamiskohustuslased <i>s.h Maksu- ja Tolliamet</i>	29 063 29 004	49 890 49 636	110 918 110 880	53 005 52 757
Kohalikud omavalitsused	17	59	10	60
Muud avalik-õiguslikud juriidilised isikud <i>s.h Kaitsepolitsei</i>	48 325 45 495	107 1	58 978 57 112	38 12
Sihtasutused, mittetulundusühingud, tütarettevõtjad	170	6 773	406	6 313
Avaliku sektori üksused kokku	77 575	56 829	170 312	59 416
Sidusüksused	0	335	0	345
Kokku avaliku sektori ja sidusüksused	77 575	57 164	170 312	59 761

4.B. Tulud ja kulud

	2010			2009		
	Tegevus- tulud	Tegevus- kulud	Finants- tulud ja -kulud	Tegevus- tulud	Tegevus- kulud	Finants- tulud ja -kulud
Riigiraamatupidamis- kohustuslased <i>s.h Maksu- ja Tolliamet</i>	532 0	-354 228 -349 453	0 0	419 0	-419 245 -415 275	0 0
Kohalikud omavalitsused	213	-2 168	0	102	-1 113	0
Muud avalik-õiguslikud juriidilised isikud <i>s.h Kaitsepolitsei</i>	2 263 2 262	-327 158 -321 949	0 0	6 628 6 608	-375 375 -363 708	0 0
Sihtasutused, mittetulundusühingud, tütarettevõtjad	173	-70 001	-1 192	269	-63 224	-2 657
Avaliku sektori üksused kokku	3 181	-753 555	-1 192	7 418	-858 957	-2 657
Sidusüksused	3	-4 006	0	214	-10 711	0
Kokku avaliku sektori ja sidusüksused	3 184	-757 561	-1 192	7 632	-869 668	-2 657

Lisa 5 Maksunõuded ja kohustused

(tuhandetes kroonides)

Maksuliik	Maksude ettemaksed		Maksukohustused	
	31.12.2010	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009
Käibemaks			7 179	11 486
Sotsiaalmaks			26 955	26 324
Üksikisiku tulumaks			11 620	11 725
Töötuskindlustusmaks			2 763	2 705
Kogumispension			554	0
Erisoodustusmaks			565	509
Maamaksu kohustus			0	8
Makstud lõivude ettemaksed	0	1	0	0
Loodusressursside kasutamise kohustus	0	0	10	2
Tollimaks	2 429	0	0	0
Ettemaksukonto jääk	26 575	110 880	0	0
Kokku	29 004	110 881	49 646	52 759

Lisa 6 Muud nõuded ja kohustused

(tuhandetes kroonides)

6.A. Nõuded

Lühiajalised nõuded	31.12.2010	31.12.2009
Nõuded ostjate vastu ¹	11 179	8 650
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded ostjate vastu ²	-8 844	-6 588
Kokku nõuded ostjate vastu	2 335	2 062

¹ Suurim nõue seisuga 31.12.2010 on nõue OÜ Dekoil vastu mahutite rendi eest summas 8.834 tuh kr (sellest ebatõenäoliselt laekuvaks on tunnistatud 720 tuh kr 2005. aastal, 900 tuh kr 2006. aastal, 4.939 tuh kr 2009. aastal ning 2.275 tuh kr 2010. aastal).

² Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete osas ostjate vastu toimusid järgmised muutused (aasta kohta):

Saldo perioodi alguses (31.12.2009)	-6 588
Täiendavalt kajastatud allahindlus	-2 276
Ebatõenäoliselt tunnistatud nõuete laekumine	3
Bilansist välja kantud lootusetud nõuded	17
Saldo perioodi lõpus (31.12.2010)	-8 844

Muud nõuded ja viitlaekumised:	31.12.2010	31.12.2009
Trahvinõuded	20	44
Viitlaekumised	18	20
Nõuded toetuste ja siirete eest (vt lisa 15.A)	142	60 679
Kinnipidamised töötasudest	38	39
Makstud tagatisdeposiidid ³	2 667	2 854
Muud nõuded ⁴	1 524	4 020
Ebatõenäoliselt laekuvad muud nõuded ⁵	-32	-1 003
Kokku muud nõuded ja viitlaekumised	4 377	66 653

³ Makstud tagatisdeposiididena on kajastatud väliteenistuses olevatele teenistujatele üüritud korterite deposiidid ning arbitraažimaks hagiavalduse eest Sans Souci s.r.o vastu (175 tuh kr).

⁴ Kirjetel muud nõuded ja kohustused kajastatakse, tulenevalt riigisaladuse kaitse tagamise nõuetest, koondatuna ka julgeolekuasutuse (Teabeamet) nõuded ja kohustused. Muude nõuete kogusummast 70% (1.074 tuh kr) moodustavad julgeolekuasutuse nõuded.

⁵ Ebatõenäoliselt laekuvate muude nõuete osas toimusid järgmised muudatused (aasta kohta):

Saldo perioodi alguses (31.12.2009)	-1 003
Täiendavalt kajastatud allahindlus	- 1 184
Ebatõenäoliseks tunnistatud muude nõuete laekumine	188
Bilansist välja kantud lootusetud nõuded	1 967
<i>sh trahvinõuded</i>	<i>1 958</i>
Saldo perioodi lõpus (31.12.2010)	- 32

Ettemakstud toetused ja tulevaste perioodide kulud:	31.12.2010	31.12.2009
Ettemakstud toetused (vt lisa 15.B)	49 049	59 709
Ettemakstud kindlustuspreemiad	130	167
Kulude ettemaksed töövõtjatele	7 300	8 484
Muud ettemakstud tulevaste perioodide kulud ⁶	48 613	37 480
Kokku ettemakstud toetused ja tulevaste perioodide kulud	105 092	105 840

⁶ Muude ettemakstud tulevaste perioodide kuluna kajastatakse ettemaksed kaupade ja teenuste eest, mida kajastatakse tekkepõhiselt kuluna järgmisel aruandeperioodil.

Olulisemad muud ettemakstud tulevaste perioodide kulud:

- NATO Strateegilise õhutranspordi programmi tasutud 8.603 tuh kr (sh 2011 jaanuar- aprill operatsioonide ja administratiivkulud 3.250 tuh kr);
- ÜRO rahuvalveoperatsioonide kulud 7.472 tuh kr;
- SELEX Communications SPA'le summas 2.277 tuh kr ESTACCS seadmete hoolduskulud vastavalt sõlmitud lepingule;
- Robinson Helicopter Company'le summas 3.598 tuh kr kopteri K-63 remondi eest vastavalt sõlmitud lepingule;
- Saab AB'le 3.583 tuh kr õhutõrjeseadmete garantii;
- Kaitseväe ja Kaitseministeeriumi poolt Belgia Kuningriiki pikaajalisse välislahetusse saadetud töötajate laste 20010/2011 õppeaasta II poolaasta õppemaksu summas 3.333 tuh kr;
- Lithuanian Armed Forces Air Base'le ORA Air Policing Mission 2011. aasta I kvartali osamakse ettemaks summas 2.582 tuh kr vastavalt sõlmitud lepingule;
- Helmes AS-le 2.388 tuh kr Microsofti tarkvara ESA litsentsileping.

Pikaajalised nõuded	31.12.2010	31.12.2009
Muud pikaajalised nõuded	208	149
Diskonteeritud nõuete nominaalväärtuse vähendus	-38	-44
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	1 819	0
Kokku pikaajalised nõuded	1 989	105

Pikaajalise nõudena on kajastatud nõue kaitseministeeriumi endise töötaja vastu (nõude nominaalne kogusumma 137 tuh kr, tagasimakse tähtaeg 2022. aasta) ja Modian OÜ-lt kohtuotsusega välja mõistetud tasu vanametalli müügi eest 71 tuh kr (tagasimakse lõpptähtaeg 2015. aasta).

Real „Ettemakstud tulevaste perioodide kulud“ on kajastatud ESTACS seadmete hoolduskulud (kantakse kuludesse aastal 2012).

6.B. Kohustused

Muud kohustused ja saadud ettemaksed:	31.12.2010	31.12.2009
Intressikohustused	29	72
Tagatistasud	357	19 642
Muud kohustused	11 140	12 037
Muud saadud ettemaksed	4	12
Kokku muud kohustused ja saadud ettemaksed	11 530	31 763
Toetusteks saadud ettemaksed (vt lisa 15.A)	9 602	3 442

Intressikohustusena on kajastatud kapitalirendilepingutest tulenev 2010. aasta intress, mis kuulub tasumisele 2011. aastal.
Tagatistasudena on kajastatud :

- 2010. aastal korraldatud riigihangete nelja (4) pakkuja pakkumusaegsed tagatised kogusummas 300 tuh kr;
- Paldiski sõdurikodu kohviku rendilepingu tagatis 57 tuh kr.

6.C. Tulud ja kulud muudelt nõuetelt ja kohustustelt

Muud finantstulud:	31.12.2010	31.12.2009
Intressitulud depositeidelt	42	56
Intressitulud diskonteeritud pikaajalistelt nõuetelt	6	6
Kokku muud finantstulud	48	62

Lisa 7 Varud

(tuhandetes kroonides)

	31.12.2010	31.12.2009
Mobilisatsioonivarud	72 586	61 527
Tooraine ja materjalid	15 314	2 227
Üle andmata tsentraliseeritud korras soetatud varud	0	188
Ettemaksed varude eest	20 742	43 321
Ostetud kaubad müügiks	43	0
Varud kokku	108 685	107 263

Kaitseministeerium alustas 2006. aastal mobilisatsioonivarude soetamist, mis võetakse kasutusele kaitseväge valmisoleku tõstmisel ja mobilisatsiooni väljakuulutamisel rahuaja riigikaitse seaduses sätestatud korras. Varude soetamise ja hoiustamise ning kasutuselevõtu otsustab kaitseminister. Mobilisatsioonivarusid bilansi- lise maksumusega 13.453 tuh kr hoitakse teiste osapoolte vastutaval hoiul.

Seisuga 31.12.2010 on tooraine ja materjali varudes kajastatud Kaitseväge põhitegevuseks soetatud kütus- ja määrdeained, kuivtoidupakid, toiduained ning puitmaterjal.

Ettemaksed varude eest seisuga 31.12.2010 võrrelduna seisuga 31.12.2009 vähenesid 22.579 tuh kr võrra ehk 52%. Ettemakseid on teostatud Kaitseväes 6 ja Kaitseministeeriumis 1 lepingu alusel (tarnete tähtajad aastal 2011).

Olulisemad varude ettemaksed seisuga 31.12.2010:

- Radarisüsteemi varuosad 2.047 tuh kr hankijale Lockheed Martin Corporation;
- Laskemoon 5.843 tuh kr hankijale Companhia Brasileira;
- 3-D radari hanke lepingu alusel 10.984 tuh kr hankijale Thales-Raytheon Systems.

2010. aastal tühistati mobilisatsioonivarude allahindlus 152 tuh kr ulatuses (mobilisatsioonivarusid hinnati alla 2008. aastal 483 tuh kr ulatuses).

Lisa 8 Osalus sihtasutuses

(tuhandetes kroonides)

	Osaluse %		Bilansiline väärtus perioodi alguses		Kasum kapitaliosalusest		Bilansiline väärtus perioodi lõpus	
	31.12.10	31.12.09	01.01.10	01.01.09	2010	2009	31.12.10	31.12.09
Rahvusvaheline Kaitseuringute Keskus	100	100	1832	485	410	1 347	2 242	1 832
Kokku			1 832	485	410	1 347	2 242	1 832

Lisa 9 Osalus tütarettevõttes

(tuhandetes kroonides)

	Osaluse %		Bilansiline väärtus perioodi alguses		Kasum kapitaliosalusest		Osaluse soetus	Bilansiline väärtus perioodi lõpus	
	31.12.10	31.12.09	01.01.10	01.01.09	2010	2009	2010	31.12.10	31.12.09
AS Erika Neli	100%	100%	5 164	9 168	-1 602	-4 004	0	3 562	5 164
OÜ E-Arsenal			0	0	0	0	140	140	0
Kokku			5 164	9 168	-1 602	-4 004	140	3 702	5 164

Vastavalt AS Erika Neli ja Kaitseministeeriumi vahel 21.01.2010 sõlmitud osaühingu E-Arsenal osa ostu-müügilepingule tasuti AS-le Erika Neli 140 tuh krooni, mis on bilansis kajastatud osaluse soetusena tütarettevõttes. Osa valduse üleandmiseks kohustus AS Erika Neli andma kontohaldurile korralduse väärtpaberite makseta ülekande tehingu tegemiseks Kaitseministeeriumi väärtpaberikontole. Viidatud väärtuspäeva ei ole seisuga 31.12.2010 määratud (vt tegevusaruanne lk. 29)

Lisa 10 Kinnisvarainvesteeringud

(tuhandetes kroonides)

Soetusmaksumus perioodi alguses (31.12.09)	78 015
Akumuleeritud kulum	-191
Jääkväärtus perioodi alguses (31.12.09)	77 824
Aruandeperioodi liikumised:	
Ümberhindlus	8 656
Varade üleandmine mitterahalise sissemaksena netovarasse	-5 800
Siiretena üle antud	-120
Amortisatsioon	-2 820
<i>Kokku liikumised</i>	<i>-84</i>
Soetusmaksumus perioodi lõpus (31.12.10)	78 057
Akumuleeritud kulum	-317
Jääkväärtus perioodi lõpus (31.12.10)	77 740
Sh kasutusrendile antud:	
Soetusmaksumus	1 057
Jääkväärtus	1 057

	2010	2009
Renditulud kinnisvarainvesteeringutelt	433	1 671
Kinnisvarainvesteeringute halduskulud	20	191

Renditulu katkestamatutelt kasutusrendilepingutelt tulevastel perioodidel	31.12.2010	31.12.2009
Järgmisel majandusaastal	86	214
2. kuni 5.aastal	342	4 041
Peale 5.aastat	1 933	2 019

Kinnisvarainvesteeringutena on kajastatud:

- 42 eluruumi jääkmaksumuses 9.434 tuh kr, sh maa 218 tuh kr;
- kasutamata maa Tallinnas, Rahumäe tee 3 väärtusega 67.250 tuh kr;
- pikaajaliste rendilepingutena koormatud Männiku harjutusvälja kinnistu pindalaga 153,69 ha väärtusega 477 tuh kr;
- hoonestusõiguse lepinguga koormatud ½ osa maaüksusest aadressiga Tallinn, Maleva tn 1 väärtusega 578 tuh kr.

2010. aastal telliti Tallinnas Sõle tn 48/Kaera tn 26 asuvas elamus Kaitseministeeriumile kuuluvate asustatud eluruumide turuväärtuse määramise eksperthinnangud, mille alusel võeti 40 korterit arvele kinnisvarainvesteeringuna (ümberhindlus 8.656 tuh kr). Kortrid kuuluvad Kaitseministeeriumi omandisse tuginedes Vabariigi Valituse 07.03.1995 korraldusele nr 236-k ja kohtuotsusele tsiviilasjas nr 2-2/677/03, kuid on koormatud üürilepingutega ning ei kuulu erastamisele. Tuginedes asjaolule, et Kaitseministeerium ei kasuta nimetatuid kortereid oma eesmärkide täitmisel ning ei oma vara üle sisulist kontrolli, on planeeritud korterite üleandmine Riigi Kinnisvara AS-le.

Real „Varade üleandmine mitterahalise sissemaksena netovarasse“ on kajastatud kinnistute Tallinn, Kopli 103 B ,C ,D ja E üleandmine Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsile aktsiakapitali suurendamiseks.

Üle antud siiretena on kajastatud kaitsevæele üle antud korterid, mis on antud üürile kaadrikaitsevæelastele ning sellest tulenevalt ümber klassifitseeritud materiaalse põhivarana.

Kaadrikaitsevæelastele antud tööandja eluruumi ei kajastata kinnisvarainvesteeringutena (kajastatakse materiaalse põhivarana).

Lisa 11 Materiaalne põhivara
 (tuhandetes kroonides)

	Maa	Hooned ja rajatised	Kaitseots- tarbeline põhivara	Masinad ja seadmed	Muu põhivara	Lõpeta- mata tööd ja ette- maksed	Kokku
Jääk perioodi alguses (31.12.09)							
Soetusmaksumus	223 763	2 918 288	3 726 990	717 465	118 615	1 403 350	9 108 471
Kogunenud kulum	0	-631 128	-1 873 145	-422 242	-75 706	0	-3 002 221
Jääkväärtus	223 763	2 287 160	1 853 845	295 223	42 909	1 403 350	6 106 250
Soetused ja parendused	1 369	6 082	40 409	11 007	2 136	658 469	719 472
Siirded	1 090	729 168	596 738	15 646	0	-1 336 530	6 112
Saadud mitterahaline sihtfinantseerimine ¹	0	93	1 347	0	0	0	1 440
Saadud mitterahalised sissemaksud ²	5 114	437	0	0	0	0	5 551
Kulum ja allahindlus	0	-142 894	-532 557	-99 906	-13 455	0	-788 812
Mahakandmine	0	-363	-81 948	-253	-151	0	-82 715
Müüdüd põhivara mahakandmine	-16	0	0	0	0	0	-16
Üle antud mitterahaline sihtfinantseerimine ³	-525	0	-23 885	-36	0	0	-24 446
Üle antud mitterahalised sissemaksud ⁴	-1 131	-4 754	0	0	0	0	-5 885
Ümberhindlus ⁵	946	6 622	0	0	0	0	7 568
Ümberklassifitseerimine	3	20 333	368 717	7 756	326	-397 416	-281
Kokku liikumised	6 850	614 724	368 821	-65 786	-11 144	-1 075 477	-162 012
Jääk perioodi lõpus (31.12.10)							
Soetusmaksumus	230 613	3 675 225	4 521 236	713 525	105 280	327 873	9 573 752
Kogunenud kulum	0	-773 341	-2 298 570	-484 088	-73 515	0	-3 629 514
Jääkväärtus	230 613	2 901 884	2 222 666	229 437	31 765	327 873	5 944 238
Sh kapitalirendi tingimustel:							
Soetusmaksumus	0	32 380	0	0	0	0	0
Jääkväärtus	0	27 091	0	0	0	0	0
Sh kasutusrendile antud varad:							
Soetusmaksumus	0	245 237	0	0	0	0	0
Jääkväärtus	0	161 449	0	0	0	0	0

Saadud ja üle antud mitterahalise sihtfinantseerimisena käsitletakse tasuta saadud põhivara väljastpoolt riigiraamatupidamiskohustuslasi, saadud mitterahalise sihtfinantseerimisena kajastatakse saadud ning üle antud mitterahalise sihtfinantseerimisena kajastatakse üleantud tasuta põhivara.

Siirded- asutuste vahelisi varade üleandmisi, samuti tsentraliseeritud hanke korras soetatud põhivara üleandmisi nimetatakse siireteks ning vara üleandmine kajastatakse üle antud siirdena ja vastuvõtmine saadud siirdena.

¹ Aruandeperioodil tasuta saadud põhivara:

- Kaitseotstarbeline põhivara - Kaitseliidult relvastus 1.347 tuh kr;
- Hooned ja rajatised - Võru Vallavalitsuselt tee 93 tuh kr.

² Saadud mitterahaliste sissemaksete real on kajastatud Keskkonnaministeeriumilt saadud 8 Vaivara, Kardla, Kuusalu, Rõuge ja Surju vallas asuvat maatükki väärtusega 5.114 tuh kr ning Vaivara ja Surju vallas asuvat teed jääkväärtusega 437 tuh kr.

³ Aruandeperioodil tasuta üle antud põhivara:

- Maa ning hooned ja rajatised – 5 kinnistut Kaitseleidule jääkväärtusega 525 tuh kr;
- Kaitseotstarbeline põhivara – relvastus Kaitseleidule kokku 23.885 tuh kr;
- Masinad ja seadmed – arvuti Kaitseleidule jääkväärtusega 36 tuh kr.

⁴ Mitterahalise sissemaksena anti Riigi Kinnisvara AS-le üle 9 kinnistut hariliku väärtusega 5.885 tuh kr.

⁵ 2010. aastal viidi läbi ümberhindlus maade osas, mis kanti maakatastrisse ning mida ükski avaliku sektori üksus ei olnud varem bilansis arvele võtnud. Maa ümberhindluse käigus hinnati üles kokku 50 objekti. Maa hinnati ümber ümberhindluse läbiviimisel kehtinud maa maksustamishinna järgi. Hoonete osas viidi läbi ümberhindlus 24 objekti osas.

Renditulu katkestamatutelt kasutusrendilepingutelt tulevastel perioodidel	31.12.2010	31.12.2009
Järgmisel majandusaastal	18	15

Lisa 12 Immateriaalne põhivara

(tuhandetes kroonides)

	Tarkvara	Kasutusele võtmata vara ja ettemaksed	Kokku
Soetusmaksumus perioodi alguses (31.12.09)	72 514	4 928	77 442
Kogunenud kulum	-41 659		-41 659
Jääkväärtus perioodi alguses (31.12.09)	30 855	4 928	35 783
Aruandeperioodi liikumised:			
Soetused ja parendused	3 388	3 013	6 401
Kulum ja allahindlus	-13 802	0	-13 802
Mahakandmine	-3	0	-3
Siirded	483	-669	-186
Ümberklassifitseerimine	747	-465	282
<i>Kokku liikumised</i>	<i>-9 187</i>	<i>1 879</i>	<i>-7 308</i>
Soetusmaksumus perioodi lõpus (31.12.10)	76 009	6 807	82 816
Kogunenud kulum	-54 341	0	-54 341
Jääkväärtus perioodi lõpus (31.12.10)	21 668	6 807	28 475

Lisa 13 Eraldised ja tingimuslikud kohustused

(tuhandetes kroonides)

	Perioodi algul	Kasutatud perioodi jooksul	Tühistatud/ lisandunud perioodi jooksul	Arvestatud intrsessi- kulu	Perioodi lõpul
2009					
Keskkonnakaitseline eraldis	150	-119	-31	0	0
Eraldised kohtuprotsesside suhtes	1 268	-193	-863	0	212
Muud eraldised	2 142	-2 142	7 838	0	7 838
Pensionieraldised, sh	1 975 820	-51 526	541 483	115 498	2 581 275
<i>Kaitseväe eripensionid</i>	1 975 820	-51 526	507 690	115 498	2 547 482
<i>Avaliku teenistuse</i>					
<i>pensionisuurendus</i>	0	0	33 793	0	33 793
Kokku	1 979 380	-53 980	548 427	115 498	2 589 325
sh lühiajalised	54 424	-53 980	59 016	0	59 460
pikaajalised (pensionieraldis)	1 924 956	0	489 411	115 498	2 529 865
2010					
Eraldised kohtuprotsesside suhtes	212	0	45	0	257
Muud eraldised	7 838	-7 838	3 144	0	3 144
Pensionieraldised, sh	2 581 275	-54 619	369 530	151 792	3 047 978
<i>Kaitseväe eripensionid</i>	2 547 482	-54 619	352 146	149 765	2 994 774
<i>Avaliku teenistuse</i>					
<i>pensionisuurendus</i>	33 793	0	17 384	2 027	53 204
Kokku	2 589 325	-62 457	372 719	151 792	3 051 379
sh lühiajalised	59 460	-62 457	66 310	0	63 313
pikaajalised (pensionieraldis)	2 529 865	0	306 409	151 792	2 988 066

	31.12.2010	31.12.2009
Bilansivälised tingimuslikud kohustused	3 913	3 898

Muude eraldistena on kajastatud kaitseväeteenistuse seaduse alusel teenistusülesannete täitmise tõttu saadud vigastuste ühekordsete toetuste väljamaksmiseks moodustatud eraldised.

Kaitseväe väljateenitud aastate pensioni eraldisi on arvestatud kokku 3395-le isikule, nendest praeguseid töötajaid 2809 (s.h 1015 ohvitseri ja 1794 allohvitseri), pensionäre 580 (sellest 522-le on määratud väljateenitud aastate pension, sh 4 endist kaitseväe juhatajat, 48-le töövõimetuspension ja 6-le toitjakaotuspension) ja reservväelasi 6. Lühiajaline eraldis on arvestatud 22-le seisuga 31.12.2010 teenistuses olevale kaitseväelasele ja 580-le pensioni saajale.

Eraldise arvestamisel praegustele tegevteenistujatele on lähtunud KVTS § 196, mis sätestab, et kaitseväelasel, reservväelasel ja eruväelasel, kellel on vähemalt 20-aastane kaitseväeteenistuse staaž või vähemalt 25-aastane üldine pensionistaaž, millest kaitseväeteenistuse staaži on 13 aastat, tekib 50-aastaselt õigus väljateenitud aastate pensionile.

Pensionieraldiste arvestusest on välja jäetud kaitseväelased kellel, arvestades vanust ja olemasolevat staaži, ei teki tulevikus õigus kaitseväe eripensionile ning missiooniüksuste koosseisus olevad nooremallohvitserid ja sõdurid, kes väga suure tõenäosusega lähevad missioonilt naastes reservi ning ei teeni kaitseväes välja pensioniõiguslikku staaži.

Kaitseväe väljateenitud aastate pensioni eraldiste arvestamise lähteandmed (töötajate sünniaastad, sugu, staaž ja auaste seisuga 31.12.2010, % pensioniarvestuse summast) on saadud KJPS personaliosakonnast. Eraldiste arvestamisel praegustele tegevteenistujatele on lähtunud KJPS personaliosakonnast saadud informatsioonist, et keskmine vanus väljateenitud aastate pensionile jäämisel on nii ohvitseridel kui ka allohvitseridel 54 aastat ning keskmine omistatud auaste pensionile jäämisel on ohvitseridel major ja allohvitseridel vanemveebel. Nende kaitseväelaste osas kellel seisuga 31.12.2010 oli kõrgem auaste on pensionieraldis arvestatud tegeliku auastme järgi.

Väljateenitud aastate pensioni ülemäär on 75% suurune osa kaadrikaitseväelase pensioni arvestamise summast ning ülemäära väljateenimise aeg on maksimaalselt 30 aastat. Pensioni kasvu prognoosi aluseks on võetud nominaalpalga kasvu prognoos.

Andmed nende kaitseväelaste kohta, kellele seisuga 31.12.2010 on juba määratud väljateenitud aastate- või töövoimetuspension ning hukkunud kaitseväelaste pereliikmete kohta kellele on määratud töitjakaotuspension, on saadud Pensioniametist.

Avalikus teenistuses olevatele ametnikele alustati pensionisuurenduste eraldiste arvestamist esmakordselt seisuga 31.12.2009. Eraldist on arvestatud kokku 966-le ametnikule.

Pensionisuurenduste eraldiste arvestusest on välja jäetud teenistujad kellel arvestades vanust ja väljateenitud staaži ei teki õigust avaliku teenistuse seaduse alusel makstavale pensionisuurendusele, samuti teenistujad kellele on bilansipäeva seisuga määratud kaitseväe väljateenitud aastate pension.

Keskmissi pensionisuurendusi on korrigeeritud töötajate lahkumisega olenevalt seni välja töötatud staažist mille aluseks on võetud 3 viimase aasta tegelike andmete analüüs. Analüüsi tulemusena selgus, et kuni 10 aastat Kaitseministeeriumi valitsemisala asutustes töötanud ametnikest lahkub keskmiselt 18,5%, 10-15 aastat töötanud ametnikest lahkub 13%, 15-20 aastat töötanud ametnikest lahkub 9,5%, 20-25 aastat töötanud ametnikest lahkub 6,3% ning 25-30 aastat töötanud ametnikest lahkub 7,8%. Analüüsist on välja jäetud need ametnikud kes lahkusid pensionile jäämise tõttu.

Avaliku teenistuse pensionisuurenduse ülemäär on 50% keskmisest vanaduspensionist ning ülemäära väljateenimise aeg on maksimaalselt 30 aastat. Pensionisuurenduste eraldise arvestamise aluseks on Rahandusministeeriumi keskmise vanaduspensionist muutmise prognoos.

Olulisemad tingimuslikud kohustused:

- Vabadussõja Võidusamba lepingujärgsete maksete peatamine firmale Sans Soci s.r.o. summas 3.755 tuh kr;
- OÜ Dekoil hagiavaldus lepingupoolsete kohustuste vahekorra olulise muutmise tuvastamiseks ja tehtud kulutuste hüvitamiseks 133 tuh kr.

Lisa 14 Laenukohustused

(tuhandetes kroonides)

Laenukohustused perioodi alguses (31.12.09)

Kapitalirendikohustused	Lühiajaline osa	Pikaajaline osa		Kohustus kokku
		kuni 2 aastat	kuni 3 aastat	
Hoone Tartu, Vaksali 31	5 204	0	0	5 204
Hoone, Tallinn Kopli 87a	3 026	3 186	3 355	9 567
Lühiajaline laen	58 069	0	0	58 069
Kokku	66 299	3 186	3 355	72 840

Laenukohustused perioodi lõpus (31.12.10)

Kapitalirendikohustused:	Lühiajaline osa	Pikaajaline osa		Kohustus kokku
		kuni 2 aastat		
Hoone, Tallinn Kopli 87a	3 186	3 355		6 541
Kokku	3 186	3 355		6 541

Kulud laenukohustustelt	2010	2009
Intressikulu	-344	-811

2010. aastal tasuti intresse kapitalirendikohustustelt 387 tuh krooni (2009. aastal 970 tuh krooni). Vahe tasutud ja arvestatud intressikuludes tuleneb maksete ja arvestusperioodide erinevusest.

Kapitalirendikohustused:

Hoone Kopli 87a, Tallinn - soetusmaksumus 32.380 tuh kr, jääkväärtus 31.12.10 seisuga 27.091 tuh kr. Sisemine intressimäär on lepingujärgne intressimäär (6 kuu EUROBOR + 2%).

Lisa 15 Saadud ja antud toetused

(tuhandetes kroonides)

15.A Saadud toetused

	Jääk perioodi alguses		Arves- tatud tulu	Jääk perioodi lõpus	
	Nõuded	Saadud ettemaksud		Nõuded	Saadud ettemaksud
2009					
Saamata seadusandlusest tulenevad toetused	72	0	0	6	0
Kodumaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	0	0	3 272	95	0
Välismaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	43	953	9 224	0	1 171
Välismaine sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	0	0	2 702	0	0
Kodumaine sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	0	4 231	357 584	60 578	2 271
Kokku saadud toetused	115	5 184	372 782	60 679	3 442
2010					
Saamata seadusandlusest tulenevad toetused	6	0	0	4	0
Kodumaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	95	0	130 ¹	138	0
Välismaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks		1 171	2 449 ²	0	484
Kodumaine sihtfinantseerimine põhivara soetuseks		2 271	3 711 ³	0	0
Välismaine sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	60 578	0	77 068 ⁴	0	9 118
Kokku saadud toetused	60 679	3 442	83 358	142	9 602

Täiendav bilansiväline informatsioon tulevikus saadava sihtfinantseerimise kohta

Saadaolev sihtfinantseerimine	31.12.2010	31.12.2009
NATO julgeolekuinvesteeringute programmist (NSIP)	8 730	182 986
Kõrghariduse e-õppe programm "BeST"	967	965
III taseme õppe kvaliteedi arendamise programm "PRIMUS"	396	377

¹ Kodumaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks sisaldab Kaitseliidult saadud laskemoona.² Aruandeperioodil saadi välisabi tegevuskulude sihtfinantseerimiseks järgmiselt (tuh kr):

• NATO julgeoleku investeeringute (NSIP) programmist administratiivkuludeks	1 943
• EL nõukogu delegaatide sõidukulude hüvitamine	180
• SA Archimedeselt programmis Primus osalemiseks	146
• Rootsi FMV laskemoon	133
• Muud koostööprojektid	47
KOKKU:	2 449

³ Aruandeperioodil saadud kodumaine sihtfinantseerimine põhivara soetuseks (tuh kr):

• Vabadussõja Võidusamba rajamiseks annetused	2 271
• Kaitseliidult relvastus	1 347
• Võru Vallavalitsuselt tee	93
KOKKU:	3 711

⁴ Saadud välismaine sihtfinantseerimine põhivara soetuseks summas 77.068 tuh krooni on NATO julgeoleku investeeringute (NSIP) programmist saadud vahendid Ämari lennubaasi väljaarendamiseks.

15.B Antud toetused

	Jääk perioodi alguses	Arvestatud kulu	Jääk perioodi lõpus
	Tasutud ettemaksed		Tasutud ettemaksed
2009			
Õppetoetused	0	-229	0
Ajateenijate tasud	72	-45 931	0
Ajateenijate ja asendusteenistusalaste toetused	0	-52	0
Tervisekahjustustega soetud kahjuhüvitised	0	-11 775	0
Ajateenijate sotsiaalmaks	0	-36 435	0
Muud sotsiaalabitoetused ja hüvitised	0	-1 646	0
Sotsiaaltoetused kokku	0	-96 068	0
Kodumaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	1 194	-30 700	786
Rahvusvaheliste organisatsioonide liikmemaksud	0	-54 000	0
Toetused avalik-õiguslik juriidilistele isikutele	57 667	-363 186	58 923
<i>sh Kaitseliit</i>	48 396	-363 053	57 059
Kodumaine sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	0	-535	0
Muud toetused kokku	58 861	-448 421	59 709
Kokku antud toetused	58 861	-544 489	59 709
2010			
Õppetoetused	0	-235	0
Ajateenijate tasud	0	-42 564	0
Ajateenijate ja asendusteenistusalaste toetused	0	-182	0
Tervisekahjustustega soetud kahjuhüvitised	0	-6 497	0
Ajateenijate sotsiaalmaks	0	-37 204	0
Muud sotsiaalabitoetused ja hüvitised	0	-1 599	0
Sotsiaaltoetused kokku	0	-88 281	0
Kodumaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	786	-26 151 ¹	869
Rahvusvaheliste organisatsioonide liikmemaksud	0	-90 413 ²	0
Toetused avalik-õiguslik juriidilistele isikutele	58 923	-297 468	48 180
<i>sh Kaitseliit</i>	57 059	-297 112	45 495
Välismaise sihtfinantseerimise kaasfinantseerimine	0	-15	0
Kodumaine sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	0	-25 146 ³	0
Muud toetused kokku	59 709	-439 193	49 049
Kokku antud toetused	59 709	-527 474	49 049

¹Aruandeperioodil antud kodumaine sihtfinantseerimine tegevuskuludeks (tuh kr):

- SA Kaitseuuringute Keskus tegevuskulude finantseerimine 10 232
- Eesti poolne toetus Balti Kaitsekolledžile 9 539
- Toetused MTÜ-dele ja sihtasutustele, mille tegevus ja eesmärgid on sarnased Kaitseministeeriumi ülesannete ja prioriteetidega 6 033
- Toetused koolidele riigikaitseõpetuse läbiviimiseks 347

KOKKU:**26 151**

²Aruandeperioodi rahvusvaheliste organisatsioonide liikmemaksud (tuh kr):

- ÜRO rahuvalveoperatsioonid 36 111
- Eesti osamaks NATO sõjalisse eelarvesse 17 324
- Eesti osamaks NATO investeringute eelarvesse 16 705
- NATO strateegilise õhutranspordi initsiatiiv (SAC) 10 638
- Maksed NATO jm abifondidesse 3 599
- NATO Küberkaitsekeskus 3 442
- Maksed Õhuturbe Keskuse eelarvesse 657
- Maksed Euroopa Kaitseagentuuri (EDA) eelarvesse 486
- EL sõjaliste operatsioonide ühisrahastamine 447
- Movement Coordination Centre Europe eelarve (MCCE) 277
- NATO ühine seiresüsteem (NAGSMA) 271
- Maksed Euroopa Liidu Satelliidikeskusele (EUSC) 234
- Muud liikmemaksud 220

KOKKU:**90 413**

³Aruandeperioodil anti sihtfinantseerimist põhivara soetuseks (tuh kr):

- Kaitseliidule relvad 23 921
- Keila vallavalitsusele tee rekonstrueerimiseks 700
- Riigivara tasuta võõrandmine Kaitseliidule 525

KOKKU:**25 146**

Lisa 16 Kaupade ja teenuste müük

(tuhandetes kroonides)

Tooted ja teenused	2010	2009
Tulud riigikaitsest	8 162	7 816
Tulu soojuste ja kütte müügist	2 652	2 148
Muu tulu üüri ja rendiga kaasnevast tegevusest	2 632	2 532
Kinnistute Kopli 103 B,D,E renditulu	2 428	6 102
Tulu elektrienergia müügist	1 593	1 561
Üür ja rent eluruumidelt	1 423	1 462
Tulu vee- ja kanalisatsiooniteenustest	991	1 016
Üür ja rent mitteeluruumidelt	349	233
Hoonestusõiguse tasu	222	410
Seli Tervisekeskuse tasulised teenused	75	46
Üür ja rent kinnisvarainvesteeringutelt	59	97
Eesti Sõjamuuseumi muuseumi tasulised teenused	26	105
Muu toodete ja teenuste müük	10	1
Kokku	20 622	23 529

Lisa 17 Muud tulud

(tuhandetes kroonides)

Muud tulud	2010	2009
Tulu põhivara müügist	722	3 315
Põhivara müügiga seotud kulud	-57	-353
Müüdud põhivara jääkmaksumus	-16	-15
Kasum põhivara müügist	649	2 947
Tooraine ja materjalide müügitulu	11	2
Kasutatud varude müük	2 439	553
Kasutatud varude müügiga seotud kulud	-377	-100
Kasum varude müügist	2 073	455
Trahvid	432	1 392
Regressinõuded	400	147
Menetluskulude hüvitised	135	0
Väljanõudmata deposiidid ja tagatistasud	19 648	336
Muud (ebatavalised tulud)	1 790	1 136
Muud viivisintressitulud	0	572
Kokku	21 973	2 191
Muud tulud kokku	25 127	6 985

Trahvidena kajastatakse Kaitseressursside Ameti ja Kaitseväe poolt Kaitseväeteenistuse seaduse alusel määratud rahatrahvid ja rakendatud sunnirahad ajateenistusse või reservõppustele põhjuseta ilmumata jätmise eest. Trahvitulude oluline vähenemine võrreldes 2009. aastaga (960 tuh kr e 69%) on tingitud trahvitulude arvestuspõhimõtete muudatusest aruandeperioodil (vt lisa 1).

Regressinõuetena on kajastatud tulusid kahjude hüvitamisest, näiteks kaotatud varustus, omavastutused liikluskahjude hüvitamiseks jms.

Real "Väljanõudmata deposiidid ja tagatistasud" on kajastatud 2006. aastal avaliku kirjaliku enampakkumise teel riigivara võõrandamiseks tasutud tagatistasu Rahumäe tee 3 kinnistu eest 19.600 tuh krooni kandmine riigituludesse.

Lisa 18 Tööjõukulud

(tuhandetes kroonides)

Tööjõukulud	2010	2009
Töötasud:		
Ministri ja kaitseväe juhataja töötasu	-1 428	-1 487
Avaliku teenistuse ametnike töötasu:		
Kõrgemad ametnikud	-64 727	-80 155
Vanemametnikud	-110 427	-104 241
Nooremametnikud	-1 900	-2 523
Töötajate töötasu:		
Juhid	-1 234	-1 614
Tippspetsialistid	-5 180	-5 438
Keskastme spetsialistid	-1 386	-957
Töölised ja abiteenistujad	-28 055	-28 723
Kaitseväelaste töötasu:		
Kõrgemad ohvitserid	-3 843	-3 181
Vanemohvitserid	-111 339	-118 875
Nooremohvitserid	-92 048	-97 728
Allohvitserid	-252 188	-251 452
Sõdurid	-44 331	-43 016
Ajutiste lepinguliste töötajate töötasu	-8 372	-11 312
Reservväelaste töötasu	-7 963	-8 071
Muud koosseisuvälised töötasud	-1 552	-2 653
Eripensionite jooksva perioodi teenistuse kulu	-167 072	-145 504
Eripensionite kindlustusmatemaatiline kahjum	-203 670	-362 186
<i>Töötasud kokku</i>	<i>-1 106 715</i>	<i>-1 269 116</i>
Erisoodustused:		
Eluasemekulude katmine	-596	-885
Kindlustusmaksete tasumine	-12	0
Lähetuskulude hüvitamine	-388	-223
Isikliku sõiduvahendi kasutamise hüvis	-3	-297
Õppelaenude kustutamine	-5 899	-5 530
Tervise kontroll	-10	-8
Tasemekoolitus	-55	-413
Esindus ja vastuvõtukulud	-2 053	-1 635
Toitlustuskulud ja toiduraha hüvitised	-384	-206
Muud erisoodustused	-2 760	-3 136
<i>Erisoodustused kokku:</i>	<i>-12 160</i>	<i>-12 333</i>
Tööjõukulu maksud:		
Sotsiaalmaks töötasudelt	-239 507	-251 668
Sotsiaalmaks erisoodustustelt	-6 023	-6 594
Tulumaks erisoodustustelt	-3 834	-3 947
Töötuskindlustusmaks	-10 050	-7 722
<i>Tööjõukulu maksud kokku</i>	<i>-259 414</i>	<i>-269 931</i>
Kapitaliseeritud põhivara maksumusse	0	252
Tööjõukulud kokku	-1 378 289	-1 551 128

Keskmine töötajate arv aruandeperioodil	2010	2009
Valitavad ja ametisse nimetatud isikud	2	2
Kõrgemad ametnikud	250	299
Vanemametnikud	698	637
Nooremametnikud	24	28
Juhid	6	6
Tippspetsialistid	26	24
Keskastme spetsialistid	13	8
Töölised ja abiteenistujad	353	348
Kõrgemad ohvitserid	8	7
Vanemohvitserid	424	431
Nooremohvitserid	430	435
Allohvitserid	1 523	1471
Sõdurid	368	344
Koosseisuvälised töötajad	72	70
Kokku	4 197	4110

Lisa 18 ei sisalda andmeid Teabeameti tööjõukulude ja töötajate arvu kohta.

Kõrgemale ja tegevjuhtkonnale arvestatud tasud

Asutus	Ametikohad	2010		2009	
		Töötasud	Muud tasud	Töötasud	Muud tasud
Kaitseministeerium	Minister	691	138	724	144
Kaitseministeerium	Kantsler ja asekantslerid	2 970	0	2 978	0
Kaitseväge	Kaitseväge juhataja	704	0	701	0
Kaitseressursside Amet	Peadirektor	487	0	487	0
Eesti Sõjamuuseum	Direktor	293	0	354	0
Seli Tervisekeskus	Direktor	262	0	273	0
Kokku		5 407	138	5 517	144

Muude tasudena on kajastatud ministri esinduskulu, mis on igakuuliselt 20% ametipalgast.

Lisa 19 Majandamiskulud

(tuhandetes kroonides)

Tegevuskulud	2010	2009
Majandamiskulud		
Kaitseotstarbeline varustus ja materjalid	-364 541	-605 512
Lühiajalised lähetused	-132 574	-167 568
Kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	-121 915	-122 021
Sõidukite majandamiskulud	-119 133	-106 352
Pikaajalised lähetused	-88 482	-92 912
Toiduained ja toitlustusteenused	-54 557	-56 773
Administreerimiskulud	-35 861	-40 919
Info-ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	-39 555	-41 902
Inventari majandamiskulud	-28 131	-23 653
Mitmesugused majandamiskulud	-29 984	-32 528
Meditsiinikulud	-19 692	-24 617
Koolituskulud	-24 875	-22 516
Eri-ja vormiriietus	-4 377	-7 312
Õppevahendite ja koolituste kulud	-17 380	-21 999
Uurimis-ja arendustööd	-6 001	-11 500
Rajatiste majandamiskulud	-3 289	-2 416
Muud majandamiskulud	-1 751	-3 002
Muu erivarustus ja materjalid	-2 445	-1 794
Töömashinate ja seadmete majandamiskulud	-10 413	-1 651
Kokku majandamiskulud	-1 104 956	-1 386 947
Muud tegevuskulud		
Maksud ja lõivud	-350 229	-416 844
Riigisaladusega seotud kulud	-98 718	-95 194
Muud kulud	-622	-14 324
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatelt nõuetelt	-6 664	-5 555
Kokku muud kulud	-456 233	-531 917

Rendikulu katkestamatutelt kasutusrendilepingutelt tulevastel perioodidel	31.12.2010	31.12.2009
Järgmisel majandusaastal	34 433	20 716
2.kuni 5.aastat	97 527	8 837
Peale 5 aastat	162 279	389

s.h. lepingulised tulevaste rendikulude jaotus renditavate vara liikide alusel:

	< 1 aasta	2-5 aastat	üle 5 aasta
• Hooned ja rajatised	12 893	45 934	162 279
• Masinad ja seadmed	16 919	48 068	0
• Kommunikatsioonitehnoloogia seadmed	4 062	3 236	0
• Bürooseadmed	491	289	0
• Immateriaalne põhivara	68	0	0
Kokku	34 433	97 527	162 279

Lisa 20 Põhivara amortisatsioon

(tuhandetes kroonides)

	2010	2009
Põhivara amortisatsioon		
Kinnisvarainvesteeringute amortisatsioon (vt lisa 10)	-2 820	-75
Materiaalse põhivara amortisatsioon (vt lisa 11)	-871 527	-686 666
Immateriaalse põhivara amortisatsioon (vt lisa 12)	-13 805	-16 905
Kokku põhivara amortisatsioon	-888 152	-703 646

Lisa 21 Siirded

(tuhandetes kroonides)

Netofinantseerimine riigieelarvest	2010	2009
Rahalised siirded		
Saadud riigieelarvest ülekannete tegemiseks	4 138 017	4 775 157
Riigieelarvesse üle antud laekumised	-287 436	-576 440
Rahalised netosiirded kokku	3 850 581	4 198 717
Mitterahalised siirded teiste riigiraamatupidamiskohustuslastega		
Saadud teistelt riigiraamatupidamiskohustuslastelt	69 743	66 422
Üle antud teistele riigiraamatupidamiskohustuslastele	-68 625	-54 937
Mitterahalised siirded kokku	1 118	11 485
Netosiire tekke- ja kassapõhise tulemi vahe kandmiseks riigieelarvesse	527 578	223 533
Netofinantseerimine riigieelarvest kokku	4 379 277	4 433 735

Siirded teiste riigiraamatupidamiskohustuslastega (2010)	Antud	Saadud
Sotsiaalkindlustusametile KVTS alusel väljamakstavateks pensioniteks	54 619	
Rahandusministeeriumile varad mitterahaliseks sissemaksiks RKAS-le	11 685	
Politsei- ja piirvalveametile üle antud põhivara	11	
Üle antud pensionieraldised	265	
Sihtfinantseerimine Eesti Keele Instituudile	1 588	
Siseministeeriumile operatiivraadioside võrgu teenuste kasutamiseks	257	
Sotsiaalkindlustusametile eraldi ajateenijate toetusteks	200	
Sotsiaalkindlustusametilt 2010 välja makstud kaitseväge pensionid		54 619
Saadud pensionieraldised		2 954
Keskkonnaministeeriumilt kinnistud		5 551
Veterinaar- ja Toiduametilt kinnistu		2 279
Lõuna Eesti Päästkeskuselt kinnistu		1 543
Pärnumaa Kutsehariduskeskuselt kinnistu		903
Maa-ametilt maa		629
Rahandusministeeriumilt toetus õppelaenu tasumiseks		461
Politsei- ja piirvalveametilt kinnistu		398
Haridus- ja teadusministeeriumilt toetus kutseõppuritele		296
Siseministeeriumilt kinnistu		65
Välisministeeriumilt Gruusia vaatlusmissiooni kuludeks		36
Sotsiaalkindlustusametilt ajateenijate toetuse jäägi tagastamine		9
Kokku	68 625	69 743

Lisa 22 Selgitused eelarve täitmise aruande juurde

(tuhandetes kroonides)

	Tulud	Kulud	Finantseerimis- tehingud
Esialgne eelarve	173 749	-4 052 931	-8 370
Üle toodud eelmisest aastast	0	-109 027	
Vabariigi Valitsuse reservfondist	0	-1 100	
Eelarves kavandatud toetused	-167 429	167 429	
Tegelikult laekunud toetused	80 699	-80 699	
Eelarves kavandatud majandustegevusest laekuv tulu	-184	184	
Tegelikult majandustegevusest laekunud tulu	12 947	-12 947	
Eelarves kavandatud arvestuslikud kulud	0	148 405	
Tegelikud arvestuslikud kulud	0	-150 560	
Üleviidavad arvestuslikud kulud	0	-295	
NATO esinduse pangakontode jääkide vahe	0	5 839	
Kokku lõplik eelarve	99 782	-4 085 702	-8 370

Lisa 23 Bilansivälised varad ning nõuded ja kohustused**Bilansivälised varad**

- Hoone Vene tn 31, Tallinn;
- Kotka 18-2, Tallinn (3-toalisest korterist 1 tuba).

Hoone Vene tn 31, Tallinn on antud 2007. aastal tasuta kasutamiseks heategevaks sihtotstarbeks mittetulundusühing Miikaeli Ühendusele tähtajaga 49 aastat. Vabariigi valitsuse 17.02.2011 korralduse nr 85 alusel antakse Tallinnas Vene tn 31 asuv kinnistu üle Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsile aktsiakapitali mittehahalise sissemaksena.

1 tuba Kotka 18-2 korterist on Vene Föderatsiooni relvajõududele kuulunud eluruum, mis on asustatud ning üürilepinguga koormatud.

Muud bilansivälised nõuded

Seisuga 31.12.2010 bilansivälised nõuded kokku 18.149 tuh kr.

1 – 2 aastat 18.149

Bilansiväliste nõuetena on kajastatud:

- Nõue firmale Sans Souci s.r.o. kokku summas 9.008 tuh kr (sh kahju hüvitamine 7.546 tuh kr, kulude hüvitamine 217 tuh kr, leppetrahv 782 tuh kr ja viivised 463 tuh kr);
- Nõue firmale Sweco Projekt AS lepingu rikkumisest tuleneva kahju hüvitamiseks 7.004 tuh kr;
- Kaitseressursside Ameti poolt kutsealustelt sissenõutavad haldustrahvid 2.089 tuh kr;
- Nõue firmale Amhold AS kahju hüvitamiseks lepingu mittenõuetekohasest täitmisest summas 48 tuh kr.

Muud sõlmitud hankelepingud

Seisuga 31.12.2010 oli ehitus- ja rekonstrueerimistöde, samuti muude põhivarade soetamiseks sõlmitud lepingutest tulenevaid kohustusi 875.519 tuh kr eest:

< 1 aasta	349 528
1 – 2 aastat	242 536
2 – 3 aastat	144 557
3 – 4 aastat	76 265
4 – 5 aastat	62 633

Kaitseotstarbelised bilansivälised varud (tuh kr)

• Laske-ja lahingumoon	784 374
• Relvastus	415 821
• Riidevarustus	266 477
• Mobilisatsiooni ladu	190 756
• Õhutõrjesüsteemi varuosad	177 301
• Varuosad	141 375
• Side-ja IT varud	68 113
• Inseneri-ja pioneerivarustus	18 499
• Meditsiinivarustus	10 610
• Erivarustus	7 137
• Muu kulumaterjal	7 015
• Muud varud	4 359

Lisa 24 Sündmused pärast bilansipäeva

1. jaanuaril 2011 ühines Eesti eurotooniga ja Eesti kroon asendus euroga. Sellset kuupäevast alates konverteeriti raamatupidamisarvestus eurodesse. 2011. aasta ja järgnevaid finantsaruandeid hakatakse koostama eurodes. Võrdlusandmed konverteeritakse ametliku üleminekukursiga 15,6466 Eesti krooni euro kohta.

HINNANG MAJANDUSAASTA ARUANDE ÕIGSUSE JA TEHINGUTE SEADUSLIKKUSE KOHTA

Majandusaasta aruande koostamine on ministeeriumi juhtkonna kohustus. Riigieelarve seaduse § 45 lõige 3 ja § 47 lõige 2 alusel on riigiraamatupidamiskohustuslase siseauditi eest vastutava isiku ülesandeks anda hinnang majandusaasta aruande õigsusele ja tehingute seaduslikkusele hiljemalt aruandeaastale järgneva aasta 31. maiks. Siseauditi eest vastutava isikuna auditeerisin 31.12.2010 lõppenud majandusaasta kohta koostatud Kaitseministeeriumi valitsemisala majandusaasta aruannet, mis on esitatud lehekülgedel 1-67.

Majandusaasta aruande auditi raames hindasin majandusaasta aruande vastavust raamatupidamise seadusele, rahandusministri määrustele ja muudele majandusaasta aruannet ning tehingute seaduslikkust mõjutavatele õigusaktidele. Kontrollisin väljavõtteliselt tõendusmaterjale, millel põhinevad majandusaasta aruandes esitatud näitajad. Majandusaasta aruande audit hõlmas ka aruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtete ja tehingute seaduslikkuse kontrolli.

Audit planeeriti ja viidi läbi saamaks kinnitust, et Kaitseministeeriumi 2010. aasta majandusaasta aruanne ei sisalda olulisi vigu ning ebatäpsusi.

Raamatupidamise aastaaruande õigsus

Leian, et majandusaasta aruande audit annab põhjendatud aluse arvamuse avaldamiseks riigiraamatupidamiskohustuslase majandusaasta aruande ja majandustehingute seaduslikkuse kohta.

Olen seisukohal, et Kaitseministeeriumi valitsemisala konsolideeritud 2010. aasta majandusaasta raamatupidamise aastaaruanne, mis näitab 2010. aasta kassakuludeks 3 966 147 tuhat krooni, tulemiks - 4 379 277 tuhat krooni ja bilansimahuks seisuga 31.12.2010. aasta 6 319 745 tuhat krooni, on olulises osas kooskõlas hea raamatupidamistavaga, nii nagu seda kohaldatakse riigiraamatupidamiskohustuslastele.

Hinnang majandusaasta aruande tehingute seaduslikkuse kohta

Tehingud on tehtud olulises osas kooskõlas seadustega. Audiitorkontrolliga hõlmatud tehingute puhul avastati puudujääke riigihangete seaduse täitmise osas.

/allkirjastatud digitaalselt/

Meelis Oidsalu
Siseauditi eest vastutav isik

05.05.2011. a

ALLKIRJAD MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Kaitseministeeriumi 31.12.2010 lõppenud majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest ja siseauditi eest vastutava isiku hinnangust majandusaasta aruande õigsuse ja tehingute seaduslikkuse kohta.

Kaitseministeeriumi tegevjuhtkond on koostanud tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande. Kaitseminister Mart Laar on majandusaasta aruande läbi vaadanud ja Vabariigi Valitsusele esitamiseks heaks kiitnud.

/allkirjastatud digitaalselt/

Mikk Marran
Kantsler

/allkirjastatud digitaalselt/

Lauri Tumm
Kaitseplaneerimise asekaitsler

/allkirjastatud digitaalselt/

Sven Sakkov
Kaitsepoliitika asekaitsler

/allkirjastatud digitaalselt/

Ingvar Pärnamäe
Kaitseinvesteeringute asekaitsler

/allkirjastatud digitaalselt/

Mart Laar
Minister